

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာဓဉ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဟောကြားတော်မူသော

ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ်

ကာလွယ်ရေးတရားတော်

သာသနာ-၂၅၃၃

ကောဇာ-၁၃၅၅

ခရစ်-၁၉၉၃

ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးတရားတော်
ဆောင်ပုဒ်

အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ၊
ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ၊
မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ၊
ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ။

မြတ်စွာဘုရားကတစ်ဖက်၊ ရဟန်းရှင်လူတွေနဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေက တစ်ဖက်၊
ဒီလိုကွဲပြားနေရင် တပည့်တော်က ဘုရားဖက်က
နေမှာပါဘုရားတဲ့၊ ဒီလိုလျှောက်တဲ့ မဟာနာမ်မင်း၏
စကားကို အထူးသတိပြုပြီး မှတ်ထားကြရမယ်။

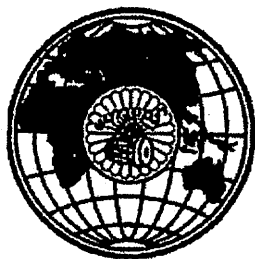
ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊
မမြဲဆင်းရဲ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊
အနတ္တ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ နိုင်ငံတော်ဩဝါဒါစရိယ ၊ ကမ္ဘာ့သာသနာပြု
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဝဉ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြားတော်မူအပ်သော

ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ်ကာကွယ်ရေး
တရားတော်

သာသနာ-၂၅၃၃

ကောဇာ-၁၃၅၅

ခရစ်-၁၉၉၃

သာသနာရေးဆိုင်ရာ စာမူပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်အမှတ်

၁၈/ ၉၃(၁)

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၁/၉၃(၄)

ဆဌမအကြိမ်

အုပ်ရေ ၂၀၀၀

၁၉၉၃

ဦးလေးမောင်

ထုတ်ဝေခွင့်အမှတ်(၂၄၆)

ဗုဒ္ဓသာသနာ့နဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်၊ သာသနာ့ရိပ်သာလမ်း၊

မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့က ထုတ်ဝေ၍

ဒေါ်ခင်လှ(၀၁၉၇၈)

စာပေလောကပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၁၇၃၊ ၃၃လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့က

မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းစာသားများပုံနှိပ်သည်။

အချီး နိဒါန်း

အန္တရာယ်ကာကွယ်ရေး အလေးပြုသင့်သည်

လောက၌ လူတို့အန္တရာယ် မဖြစ်ပေါ်ရအောင်၊ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း ပြောင်းရအောင် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ကြရသည်။ ယင်းသို့အန္တရာယ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည်ကို လူတိုင်းလူတိုင်း အလိုရှိအပ်သည်ချည်းပင်။ ထိုသို့ အလိုရှိအပ်သည်ချည်းဖြစ်သောကြောင့် စောင့်ရှောက်ကာကွယ်ပေးသူတို့အား တတ်စွမ်းနိုင်သူတို့က ကူညီရ၊ အားပေးကြရသည်။ ကျေးဇူးလည်းတင်ကြရသည်။ ထို့အတူပင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းက ဗုဒ္ဓသာသနာ တော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အန္တရာယ် မဖြစ်ရအောင်၊ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း ပြောင်းရအောင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းကို အလိုရှိအပ်သည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့ ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေး ဆောင်ရွက်သူများ ဖြစ်စွမ်းပေါ်ပေါက်လာလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကို တတ်နိုင်သမျှ အားပေးသင့်ကြသည်ချည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

သာသနာ့အန္တရာယ် မငြိငွယ်ဖို့ အရေးကြီးပါသည်

ယခုခေတ်အခါ၌ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် “သစ္စာကို မသိသေးလျှင် အလှူဒါနကုသိုလ်ကို မပြုသင့်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “သစ္စာမသိ သေးသော အလှူရှင်တို့၏ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို သူတို့ကိုယ်တိုင်က လက်မခံ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “သစ္စာသိသူတို့၏ လှူဖွယ်များကိုသာ သူတို့ကိုယ်တိုင်က

(၁)

အချိုးနီဒါန်း

လက်ခံသည်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို တောင့်တပြီး မလှူသင့်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထိုသို့သော အလှူရှင်များက ပေးဝေသော ဒါနကုသိုလ်၏ အဖို့ဘာဂကို သာဓုမခေါ်သင့်”ဟူ၍လည်းကောင်း “အကုသိုလ်များကို ရှောင်ရန်မလို၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလက္ခဏာတို့ကို သိအောင်ရှုဖို့လည်း မလို၊ သူတို့ ပြောပြသည့်အတိုင်း နှလုံးသွင်းနေရုံမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဟောနေကြပြောနေကြသည်ကို ဤနိဒါန်းရေးသူ ကိုယ်တိုင်ပင် ကြားနာရဖူးပါသည်။ ထိုသို့ကြားနာရသောအခါ ပျားရည်ကုန်သည် ညီနောင်သုံးယောက်၏ ဝတ္ထုအကြောင်းအရာကို သတိပြု ဆင်ခြင်မိပါသည်။ ထိုဝတ္ထုထဲမှာ ညီငယ်ဖြစ်သူက ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်အား ပျားရည်ကို လှူပါသည်။ သူ ဆုတောင်းပုံကတော့- “တပည့်တော်သည် ဤကောင်းမှုကြောင့် ဤဇမ္ဗူဒီပ၌ ဧကရာဇ်မင်းဖြစ်၍ အထက်တစ်ယူဇနာ၊ အောက်တစ်ယူဇနာ အာဏာပျံ့နှံ့ရပါလို၏”ဟု ဆုတောင်းလိုက်ပါသတဲ့။ သူ့အစ်ကို နှစ်ယောက်က ထိုကောင်းမှုကို သာဓုအနုမောဒနာပြုကြပါသတဲ့။ အဲဒီကုသိုလ်ကံကြောင့် အလှူရှင်ဖြစ်သော ညီငယ်ကဇမ္ဗူဒီပိမှာ အသောက မင်းဖြစ်လာသည်။ သာဓုခေါ်ကြသော အစ်ကိုနှစ်ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်က သီဟိုဠ်(သီရိလင်္ကာ)ကျွန်း၌ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း ဖြစ်လာသည်။ အစ်ကို အကြီးဆုံးက ဇမ္ဗူဒီပ၌ နိဂြောဓမထေရ် ရဟန္တာအရှင်မြတ် ဖြစ်လာပါသတဲ့။

အကယ်၍ အဲဒီခေတ်တုန်းက “သစ္စာမသိလျှင် မလှူရဘူး”ဟု ပြောသူ ရှိနေပါမူ ထိုသို့ဟောပြောချက်ကိုလည်း ယုံကြည်နေခဲ့ပါမူ ထိုစဉ် ကာလက သစ္စာတရားဟောသူမရှိသေး၍ သစ္စာကို မသိသေးသောကြောင့်

အချီးနှိဒါန်း

(ဂ)

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်အား ပျားရည်ကို မလှူပဲနေခဲ့ပါက ထိုပျားရည်ကုန်သည် ညီနောင်သုံးဦးထဲက ညီငယ်ဖြစ်သူဟာ အသောကမင်းတောင် ဖြစ်ခွင့်ရမည် မဟုတ်ပါ။ အစ်ကိုနှစ်ယောက်ကလည်း လှူချမ်းသာကို တောင့်တပြီး လှူသည့် အလှူဖြစ်၍ ငါတို့က သာဓုမခေါ်ဘူးဟုဆိုပြီး သာဓုမခေါ်ပဲနေခဲ့ကြပါမူ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းအဖြစ်၊ နိဂြောဓရဟန္တာ မထေရ်အဖြစ်ကို ရကြမှာ မဟုတ်ပေဘူးလို့ သတိပြုမိပါသည်။ (သာရတ္ထဋီကာ၊ နာ-၁၂၉)

ထိုသို့ အလွန်အကျွံ တစ်ဘက်စွန်းသို့ရောက်သော အယူအဆ မျိုးနှင့် ဟောပြောသူတို့ အတွက်လည်းကောင်း၊ ထိုသူတို့၏ ဟောပြောချက်ကို ယုံကြည်ပြီး လိုက်နာပြုကျင့်နေကြသူတို့ အတွက်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်မြတ်နှင့် တွေ့ကြုံနေကြရစဉ်မှာ ရရှိနိုင်သောအကျိုးတရား တို့ဟာ ဆုံးရှုံးသွားနိုင်ကြပါသည်။ လာဘအန္တရာယ်၊ သဂ္ဂအန္တရာယ်၊ ပုညအန္တရာယ်၊ ဓမ္မအန္တရာယ်ဟူသော အန္တရာယ်တို့လည်း ဖြစ်နိုင်ကြပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ကြပုံကတော့ ထိုသူတို့၏ တစ်ဘက်စွန်းရောက် အလွန်အကျွံ ဟောပြောချက်ကြောင့် တစ်စုံတစ်ယောက်ကဖြစ်စေ၊ အများကဖြစ်စေ ပေးလှူမှုဒါနကို မပြုဘဲနေလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ရဟန်းရှင်တို့မှာ ရသင့် ရထိုက်သော လာဘ်လာဘကိုမရအောင် အန္တရာယ်ပြုရာရောက်သည်။ ထိုလာဘအန္တရာယ်ကြောင့် ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိသာသနာကို ပြုကျင့်နေသူတို့မှာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားမထုတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ သာသနာ့အန္တရာယ်လည်း ဖြစ်နိုင် ပါသည်။ ဒါနကုသိုလ်ဖြင့် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရမည့် အခွင့်အရေးကိုလည်း ပျက်စေသောကြောင့် သဂ္ဂအန္တရာယ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဖြစ်သင့်ဖြစ်

(ဃ)

အချိုးနီဒါန်း

ထိုက်သော ဒါနကို မပြုသောကြောင့် ပုညအန္တရာယ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။
မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေနိုင်သော အကျင့်လမ်းမှန်ကို မကျင့်သောကြောင့်
ဓမ္မအန္တရာယ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဆရာကောင်း အမှီရမူ ကောင်းကျိုးရသည်

ကျေးဇူးရှင် မဟာသည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်ကား တရား
ဓမ္မဟောပြောသောအခါမှာ ဖြစ်စေ၊ ကျမ်းစာကို ရေးသားသောအခါမှာ ဖြစ်စေ
တိကျချီလုံသော ကျမ်းဂန်စာသားများကို ကျိုးကားဖော်ပြလျက်
အမှန်အကန်အတိအကျ ဟောပြောရေးသား ညွှန်ကြားတော်မူလေ့ ရှိပါသည်။
ထို့ကြောင့် ဤဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရား ကျမ်းစာကို
အသေအချာ လေ့လာကြည့်ရှုပြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြ ထားတော်
မူသည့်အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့် သွားကြမည်ဆိုလျှင် လိုက်နာပြုကျင့်ကြ
သူတိုင်းမှာ လာဘအန္တရာယ်စသော အန္တရာယ်ဟူသမျှမှ လုံးဝကင်းလွတ်ကြ
ပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မြတ်နှင့် တွေ့ကြုံနေရစဉ်မှာ ရရှိနိုင်သည့်
လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာဟူသော
ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ဟူသမျှကို မုချကေန် အမှန်ရရှိမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရတာဟာ

ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်တို့၏ အစဉ်အလာ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်
ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးနောက် ၇-ရက်မြောက်နေ့မှာ သုဘဒ္ဒ

အချိုးနိဒါန်း

(c)

မည်သော တောထွက်ရဟန်းအိုကြီးသည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အန္တရာယ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည် မသင့်လျော်သောစကားကို ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ထိုအခါ အရှင်မဟာကဿပ ရဟန္တာမထေရ်အရှင်မြတ်က “ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မြတ်၏ အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်မှုသာလျှင် ငါဟာ ဘုရားရှင်အား ကျေးဇူးဆပ်ရာရောက် သည့်ပြင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်လည်း တိကျမှန်ကန်စွာ အရှည်အကြာ တည်တံ့သွား ပေလိမ့်မည်” ဟု ယောနိသောမနသိကာရဖြင့် ကျနသင့်လျော်စွာ ကြံစည်တော်မူပြီးလျှင် အထက်တန်းကျသည့် ရဟန္တာမထေရ်မြတ် ၄၉၉-ပါးတို့နှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်၍ ပဓာမ သင်္ဂါယနာတင်လျက် ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးကို ပြုတော်မူခဲ့ပေသည်။

(ဝိ-စူဠဝဂ္ဂပါဠိ၊ ၈-၄၈၀၊ ဝိ-ဋ္ဌ-ပ-၈-၅၁)

ထို့နောက် ဘုရားရှင်ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးနောက် အနှစ်(၁၀၀) ရှိသောအခါ၌လည်း ဝေသာလီပြည်မှာနေကြသည့် ဝဇ္ဇီတိုင်းသားရဟန်းများက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမဝိနည်းသာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ရွှေငွေတို့ကို ကိုင်ခံခြင်းစသည် အကျင့်ပျက်များကို ပြုလုပ်နေကြသည်။ ထိုအကျင့်ပျက်များကို ပြုကောင်းသည့်အနေဖြင့်လည်း ဟောပြောနေကြသည်။ ထိုအကျင့်ပျက် ဟောပြောချက်များကို ကြားရ၊ တွေ့ရသဖြင့် အရှင်ယသ ရဟန္တာမထေရ်မြတ်သည် “ငါလို ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ရှိနေပါလျှက် ဗုဒ္ဓသာသနာ့ အန္တရာယ်ကို မကာကွယ်ဘဲ လျစ်လျူရှုနေလျှင် မသင့်တော်ဘူး” ဟု ဆင်ခြင်တော် မူပြီးလျှင် အရှင်ရေဝတ ရဟန္တာမထေရ်မြတ်နှင့်တကွ အရှင်သဗ္ဗကာမီ ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်ကြီးအဖူးရှိသော ရဟန္တာမထေရ်(၇၀၀)တို့ကို စုဝေးစေကာ ဒုတိယ သင်္ဂါယနာတင်စေလျက် ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးကို ဆောင်ရွက်

(၈)

အချိုးနိဒါန်း

တော်မူခဲ့ပါသည်။ (စုဠဝဂ္ဂပါဠိ၊ နှာ-၄၉၁၊ ဝိ-၄၊ ပ-နှာ-၂၆)

ထို့နောက် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း (၂၁၈-
 နှစ်ကျော်ကာလ၌ ဗုဒ္ဓသာသနာ အပြင်ပမှ တိတ္ထိတို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်
 အတွင်းသို့ ရှင်တု၊ ရဟန်းအတုအဖြစ်ဖြင့် ဝင်ကြလျက် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်
 ဆန့်ကျင်ဘက် မိစ္ဆာအယူဝါဒများကို ဟောပြောနေကြပါသည်။ ထိုအခါ
 ပိဋကတ်တော်၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူကြသည့် ဘုရားတပည့်သားတော်အစစ်
 ရဟန်းတော်အရှင်မြတ်တို့က ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အစစ်အမှန်ဖြင့် ပြောဆိုဆုံးမ
 ကြသော်လည်း ယင်းတိတ္ထိ ရဟန်းတို့သည် ဓမ္မဝိနယအားလျော်သော
 အကျင့်မှန်၌မတည်ကြဘဲ အယူဝါဒအမှားတွေကို ဖြန့်ချိဟောပြောနေကြ
 လေသည်။ ထိုစဉ်အခါက သီရိဓမ္မာသောက ဘုရင်မင်းမြတ်ကြီးအား
 အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီးက ဗုဒ္ဓသာသနာဆိုင်ရာ
 တရားစစ်တရားမှန်ကို သင်ပြပေးပြီးလျှင် အာဏာစက်ဖြင့် မိစ္ဆာဝါဒဆိုင်ရာ
 သာသနအန္တရာယ်ကို ကာကွယ်စေခဲ့သည်။ မိမိကိုယ်တော်တိုင်လည်း
 ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးကိုဟောကြား၍ မိစ္ဆာဝါဒသာသနာအန္တရာယ်တို့ကို
 ဓမ္မစက်ဖြင့်ပယ်ဖျက် ကာကွယ်တော်မူခဲ့ပြီးနောက် ရဟန္တာမထေရ်မြတ် (၁၀၀၀)
 ခန့်နှင့်တကွ တတိယအကြိမ် သင်္ဂါယနာတင်တော်မူခဲ့ပေသည်။ ဤအချက်
 များသည်လည်း ဗုဒ္ဓသာသနာအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးများပင် ဖြစ်ပါသည်။
 (ဝိ-၄-ပ-နှာ-၂၆-၂၇)

ထို့နောက်လည်း ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တို့၌ ကျွမ်းကျင်၍ ဗုဒ္ဓ
 သာသနာတော်ကို အလေးအမြတ်ပြုတော်မူသော ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်

အချီးနိဒါန်း

(ဆ)

ထေရ်အရှင်တို့သည် ဆရာတပည့် အဆက်ဆက်ပင် ဗုဒ္ဓ သာသနာ့အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်တော် မူခဲ့ကြသောကြောင့် ယခုခေတ် ယခုအခါထိအောင် ထေရဝါဒအစဉ်အလာဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အစစ် မပျက်စီးဘဲ တည်မြဲတည် တံ့လျက်ရှိနေပေသည်။

သာသနာ့ဘေး ကင်းဝေစေရန် မြတ်ကျမ်းဂန်

ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်တော် မူသွားကြသော ပထမသင်္ဂီတိပုစ္ဆက ဖြစ်တော်မူသော အရှင်ရေဝတရဟန္တာ မထေရ်မြတ်ကြီးတို့နှင့် အရှင်မဟာယသ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ မထေရ်မြတ်ကြီးတို့ကဲ့သို့ ဆဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည်လည်း ယခုအခါ မြန်မာပြည်အတွင်း၌ ဗုဒ္ဓအလိုတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သော ပြောဟောမှုတွေ ရှိနေသည့်အတွက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်ဟူသမျှတို့၏ အဆုံးအမတော်ဖြစ်သောဩဝါဒ ပါတိမောက် တရားတော်ကို ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး တရားတော်ဟူသော အမည်ဖြင့် သံဃာတော် (၆၀၀)ကျော် သီတင်းသုံးလျက်ရှိသော ခြောက်ထပ်ကြီး ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက် မဟာသီမ်တော်ကြီး၌ ရဟန်း၊ရှင်၊လူတို့အား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာကြရကုန်သော ရဟန်း၊ရှင်၊လူတို့သည် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့စဉ်က အသံဖမ်းစက်ဖြင့် ဖမ်းယူခဲ့သည့် ထိုတရားတော်ကို တိပ်ခွေမှ လက်ရေးစလုံးများဖြင့် ကူးယူပြီးနောက် တရားစာအုပ်အဖြစ်ဖြင့်

(၉)

အချိုးနီဒါန်း

ထုတ်ဝေဖြန့်ချိရန် တောင်းပန်လျှောက်ထားခဲ့ကြလေသည်။ ယင်းသို့ တောင်းပန်လျှောက်ထားချက်အရ စာမူချောပြုလုပ်ပြီးလျှင် ဤနီဒါန်းစာကို ရေးသားရန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုမိန့်ကြားချက်ကို လက်ခံကာ အလေးဂရုပြုလျက် ဤအချိုးနီဒါန်းကို ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး အားပေးသောအားဖြင့် စွမ်းနိုင်သမျှ ရေးသားပြုစုခဲ့ပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားရှင်၏သာသနာတော်ကို အလေးအမြတ်ပြုသူတိုင်း အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုတ္တက ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရား ကြီး၏ ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးတရားတော်စာအုပ်ကို အရှိအသေ အလေးအမြတ် အထပ်ထပ် ကြည့်ရှုကြလျက် ဘုရားအလိုတော်နှင့်အညီ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုဘဲ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ ဒါန၊ သီလစသော ကုသိုလ်ဟူသမျှကို စွမ်းနိုင်သမျှ ပြည့်စုံအောင်ပြုကျင့်အားထုတ်ခြင်း၊ မိမိ၏စိတ်ဓာတ်၌ ကိလေသာ အညစ်အကြေးကင်းဝေးစင်ကြယ်အောင် စွမ်းနိုင်သမျှ အားထုတ်ခြင်းဟူသော ဗုဒ္ဓသာသနာတော် အစစ်အမှန်(၃)ပါးကို ရိုသေစွာလိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် ဆင်းရဲနပ်လိမ်း ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေသော်။

၁၃၄၁-ခုနှစ်

စိတ္တသုခ အရှင်ဝါသဝ

တော်သလင်းလဆုတ်(၇)ရက်

ဂဏဝါစက

(၁၂-၉-၇၉)

ခြောက်ထပ်ကြီးဘုရားကြီးတိုက်

ရန်ကုန်မြို့။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

တရားပလ္လင်ခံ	၁
ဩဝါဒပါတိမောက်ဂါထာ	၃
ထိုဂါထာ၏ အကျဉ်းချုပ် မြန်မာပြန်	၄
မဟာနာမ်မင်း၏ စိတ်နေစိတ်ထား	၁၁
သာဓုအနုမောဒနာအကျိုး	၂၀
ဒါနပယ်ရင်လဲ ဝါဒကွဲပဲ	၂၃
ဝိစေယျ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံဂါထာ	၂၈
ကံနှင့်ကံ၏အကျိုးကို သိပြီးလျှင်	၂၉
တရားထူးရနိုင်ကြောင်း	၃၁
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး	၃၅
ဘုရားရဟန္တာ စသည်ဖြစ်ကြောင်း	၃၆
ပြည့်စုံစေရမည့် ကုသိုလ်ပြဆိုချက်	၃၇
အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်မှ စိတ်စင်ကြယ်ကြောင်း	၄၁
ဝိပဿနာပြည့်စုံမှ မဂ်ဖိုလ်ရောက်နိုင်ကြောင်း	၄၅
တရားအားထုတ်နည်း အကျဉ်းချုပ်ပြည့်စုံပုံ	၄၆
သမထလဲ အားထုတ်ကောင်းပါတယ်	၄၈
ဝိပဿနာဆိုတာ ဘာလဲ	၅၁

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဝိပဿနာရှုပုံ နိဗ္ဗာန်ရောက်ပုံ ဆောင်ပုဒ်	၅၁
ဘုရားအလိုတော်ကျ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကိုရှုပုံ	၅၅
နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ	၅၇
ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ	၅၉
သွားဆဲ စသည်မှာ သွားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရပုံ ပြဆိုချက်များ	၆၀
ဖောင်းတာဝိန်တာစသည်ကို ရှုမှတ်နေရင်း အဖြစ်အပျက်သိပုံ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်ပုံ ပြဆိုထားချက်	၆၃
သတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ရှုမှတ်ခြင်းသည်	၆၄
မာလုကျပုတ္တ စသည်နှင့်ညီညွတ်ကြောင်း	၆၆
မြင်မှုစသည်ကို မရှုလျှင် နိဗ္ဗာန်နှင့်ဝေးကြောင်း	၆၈
မြင်မှုစသည်ကို ရှုလျှင် နိဗ္ဗာန်နှင့်နီးကြောင်း	၇၂
အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ပြီး စိတ်စင်ကြယ်ပုံ	၇၇

ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

တရားပဋ္ဌာင်ခံ

ဒီကနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလပြည့်ကျော် (၄)ရက်နေ့ ဖြစ်တယ်။ ခြောက်ထပ်ကြီးစေတီတော်ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ပဋ္ဌာန်းပူဇော်ပွဲ ကျင်းပရာမှာ ဘုန်းကြီးတို့က အားပေးတဲ့အနေဖြင့် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တရားဟော လာခဲ့ပါတယ်။ ယခု(၁၂)ကြိမ်မြောက်ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ဟောလာခဲ့တာ (၁၀)ကြိမ် ရှိခဲ့ပြီ။ ယခုနဲ့ဆို (၁၁)ကြိမ်မြောက်ပေါ့။ တစ်ကြိမ်ကတော့ အကြောင်း မညီညွတ်လို့ ကိုယ်တိုင်မဟောဘဲနဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ပါးကို ဟောစေခဲ့ရ ပါတယ်။ အဲဒါပါဆိုရင် (၁၂)ကြိမ်မြောက်ပေါ့။

ဒီကနေ့ ဟောမည့်တရားကိုတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး တရားလို့ အမည်ပေးထားပါတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလိုအမည်ပေးပြီး ဟောရသလဲ ဆိုတော့ ယခုနေအခါမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏အန္တရာယ်တွေက ပေါ်နေတယ်။ အဲဒီလို အန္တရာယ်တွေဟာ ဘယ်တော့ကစပြီးပေါ်လာသလဲဆိုတော့ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် အနှစ်တစ်ရာလောက်ကတည်းက ပေါ်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက ဝေသာလီမြို့နယ်က ဝဇ္ဇီတိုင်းရင်းသား ရဟန်းများဟာ အလှူခံခွက် ထဲမှာ ရွှေငွေကိုတတ်နိုင်သမျှထည့်ပြီးလှူကြဖို့ရာ အလှူခံပြီး အဲဒီရွှေငွေကို သံဃာတော်များက ခွဲဝေပြီး သုံးစွဲကြပါသတဲ့။ ဒီပြင်လဲ ဝိနည်းတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သည့် (၉)ခုကိုလဲ ပြုလုပ်ကြပါသတဲ့။ အဲဒါကို အကြောင်းပြုပြီး

၂

ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

ဒုတိယသင်္ဂါယနာ တင်ခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီကစပြီးတော့ သံဃာတော်တွေဟာ ကွဲပြားလာခဲ့ပါတယ်။

သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးလက်ထက် တတိယသင်္ဂါယနာ ခေတ်ကျတော့ ပိဋကတ်တော်နှင့် ဆန့်ကျင်သက် အယူဝါဒတွေ အများကြီး ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီအကြောင်းအရာတွေကတော့ ကထာဝတ္ထုကျမ်းမှာ ဝေဖန်စိစစ်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီကနောက်တော့ ဂိုဏ်းကွဲတွေ အယူကွဲတွေနဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အန္တရာယ်တွေဖြစ်ပွားလာခဲ့တယ်။ အဲဒီအကြောင်းအရာတွေကို သိချင်ရင်တော့ အမျိုးသားပညာဝန် ဦးဖိုးကျားရေးတဲ့ မြောက်ပိုင်းဗုဒ္ဓဘာသာ မဟာယာနဂိုဏ်းဆိုတဲ့ ကျမ်းစာအုပ်ကိုကြည့်ရင် တော်တော်ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိနိုင်ပါတယ်။

ယခုနေအခါ မြန်မာပြည်တွင်းမှာလဲ အနှစ်လေးငါးခြောက်ဆယ် ခုနှစ်ဆယ်လောက်ကစပြီး ဗုဒ္ဓတရားတော် သာသနာတော်ကို တစ်မျိုးတစ်မည် အနေဖြင့် ဟောပြောနေကြတာဟာ လေးငါးမျိုးမကရှိနေပါတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်မညီရင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အန္တရာယ်တွေပဲ။ ဘုရား အလိုတော်တွေနှင့်မညီတဲ့ ဟောပြောချက်ကို ယုံကြည်လိုက်နာပြီး ဟောပြောပြု လုပ်နေရင် အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်စပ်ဆိုင်တဲ့ အကျိုးတွေလဲ ဆုတ်ယုတ်ဆုံးရှုံးတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်လည်း မတည်တံ့ဖို့ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အန္တရာယ်လည်း ကင်းသင့်သမျှ ကင်းသွားအောင် အများပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာလည်း ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့်စပ်ဆိုင်တဲ့ အကျိုး မဆုတ်ယုတ်မဆုံးရှုံးဘဲ အကျိုးရှိအောင် မေတ္တာ၊ ကရုဏာရှေ့သွားပြီး ဟောမည့်တရားပါပဲ။ မည်သူ့ကိုမျှ အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် မရည်ရွယ်ပါဘူး။

ဩဝါဒပါတိမောက်ဂါထာ

၃

ဗုဒ္ဓသာသနာတော် တည်မြဲတည်တံ့အောင် အန္တရာယ်ကင်းသင့်သမျှ ကင်းအောင်
ဟောမည့်တရားပါပဲ။ အဲဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး
တရားတော်လို့ အမည်ပေးထားတာပါပဲ။

ဒီအနားက ဒကာဟာ ဘယ်သူတုံး၊ (ထွန်းကျော်ပါဘုရား)၊ အဲ ဒကာ
ထွန်းကျော်တဲ့လား၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ ယခု ဘုန်းကြီးဟောမည့်တရားက ဘာတဲ့လဲ၊
(ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားပါဘုရား)၊ အဲဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ်
ကာကွယ်ရေးတရားတော်တဲ့၊ ဘုရားဟော ပါဠိဂါထာတစ်ပုဒ်ကို အရင်းခံပြီး
ဟောရမယ်၊ ဒီမှာခြောက်ထပ်ကြီး ဆရာတော်ဘုရားများကလည်း တပို့တွဲလပြည့်မှာ
ဟောနေကျဖြစ်တဲ့ ဩဝါဒပါတိမောက်ဂါထာတစ်ပုဒ်ထဲက ဒုတိယဂါထာပဲ၊ ယခု
အဲဒီဂါထာကို ရွတ်ပြီးဟောတော့မယ်။

ဩဝါဒပါတိမောက် ဂါထာ

သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ၊

သစ်တ္ထပရိယောဒပနံ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါန သာသနံ။

သဗ္ဗပါပဿ-အလုံးစုံသော မကောင်းမှု အကုသိုလ်ဟူသမျှကို၊

အကရဏံ-မပြုမလုပ်ရခြင်းက တစ်ပါးတဲ့၊ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုရဘူးတဲ့၊

အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမဩဝါဒ တစ်ပါးပဲ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏
သာသနာတော်တစ်ပါးပဲ။ (၁)

ကုသလဿ-ကုသိုလ်ဟူသမျှကို၊ ဥပသမ္ပဒါ-ပြည့်စုံစေခြင်းက
တစ်ပါးတဲ့၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှကိုတော့ ပြည့်စုံစေရမယ်တဲ့၊ ဘယ်ကုသိုလ်

ကိုမျှမပယ်ရဘူး၊ မဖျက်ရဘူး နားလည်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါ၊ နားလည်ပါတယ် ဘုရား)၊ ဒါက မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမသာသနာတော်တစ်ပါးပဲ။ (၂)

အကုသိုလ်ဟူသမျှ မပြုရဘူးဆိုတာက အဆုံးအမသာသနာတော် တစ်ပါး၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှ ပြုရမယ်ဆိုတာ သာသနာတော်တစ်ပါး၊ အဲဒီ (၂)ပါးလုံးဟာ ဘုရား၏အဆုံးအမ သာသနာတော်ချည်းပဲ။

နောက်ပြီးတော့ -

သစ်တ္တပရိယောဒပနံ-မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းက တစ်ပါးတဲ့၊ ဘယ်နှစ်ပါးရှိသွားပြီတဲ့၊ (သုံးပါးပါဘုရား)၊ အဲ သုံးပါးရှိသွားပြီ။(၃)

တေ-ဤသုံးပါးသည်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တရားအလုံးစုံကို အကုန်အစင် သိမြင်တော်မူကြသော ဘုရားရှင်တို့၏၊ သာသနံ-အဆုံးအမတော်ပါပေ တည်းတဲ့၊ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုရဘူး၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြုရမယ်၊ ပြည့်စုံစေရမယ်၊ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေရမယ်ဆိုတဲ့ ဒီသုံးပါးဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ဘုရားတို့၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်ပဲတဲ့။

အဲဒါဟာ ဂေါတမဘုရားရှင် တစ်ဆူတည်း၏ အဆုံးအမသာသနာ မဟုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားတွေဟူသမျှ ဘုရားတိုင်းဘုရားတိုင်း၏ အဆုံးအမသြဝါဒ သာသနာတော် ဖြစ်ပါတယ်တဲ့၊ ဘုရားရှင်တွေဟာ တစ်ဆူနှင့်တစ်ဆူ အဆုံးအမသြဝါဒချင်း မကွဲပြားပဲ တူညီကြတယ် မဟုတ်လား၊ (တူညီကြပါတယ် ဘုရား)၊ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက တိုတိုနဲ့ မှတ်သားထားရအောင် ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ၊ ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ၊ မိမိစိတ်တတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ၊ ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ”တဲ့၊

ဩဝါဒပါတိမောက်ဂါထာ

၅

အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ၊

ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ၊

မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ၊

ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ။

ပါဠိဂါထာက သဗ္ဗပါပဿ-ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာမှာ သဗ္ဗ-ကုသလဿ-
အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ကို-လို့ ဖွင့်ပြထားတယ်။ အဲဒီ ဖွင့်ပြချက်အရ ပါပ-
မကောင်းမှုဆိုတာကို အကုသလ-အကုသိုလ်လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတာပါပဲ။
မကောင်းမှုနဲ့ အကုသိုလ်ဟာ သဘောအားဖြင့် အတူတူပါပဲ။ ဒါကြောင့်
သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ-အလုံးစုံသော မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကို မပြုရဘူးဆိုတဲ့
ဩဝါဒစကားကို “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ”လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ
ဆိုထားတာပါပဲ။ အကုသိုလ် ဟူသမျှကို မပြုရဘူး၊ မဖြစ်စေရဘူး၊ ရှောင်ရမယ်၊
ပယ်ရမယ်တဲ့။ ဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမပဲ မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)၊
ဒီတော့ “အကုသိုလ်ကို ရှောင်ဖို့ပယ်ဖို့ မလိုဘူး၊ ငါ ပြောတဲ့အတိုင်းသာ နှလုံးသွင်း
နေရင် ကိစ္စပြီးတယ်”လို့ တစ်စုံတစ်ယောက်ကပြောရင် အဲဒါဟာ ဘုရား
အဆုံးအမနဲ့ မဆန့်ကျင်ပေဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်ပါတယ်ဘုရား) အဲဒါကို
အတူးသတိပြုကြရမယ်။

အကုသိုလ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာတွေတုံး ဆိုလို့ရှိရင် အကျဉ်းချုပ်
အားဖြင့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ ဒီသုံးခုကို အရင်းခံပြီးဖြစ်တဲ့
တရားတွေဟာ အကုသိုလ်တွေပဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ လောဘက လိုချင်တယ်၊

နှစ်သက်တယ်၊ သာယာတယ်၊ ဒေါသ-က စိတ်ဆိုးတယ်၊ ပြစ်မှားတယ်၊ မုန်းတယ်၊ မောဟ-က တွေဝေတာ၊ မသိတာတဲ့၊ ဒီသုံးပါးထဲမှာ လောဘ-က လိုချင်တာဆိုတာ ထင်ရှားတယ်၊ (ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား)၊ သူများက မသိတောင်မှ ကိုယ်ဟာကိုယ်တော့ သိနေတာပဲ၊ ငါ့မှာ လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ လောဘတွေ ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားသိနေတာပဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ စိတ်ဆိုးပြီး ဒေါသဖြစ်နေရင်တော့ ဘေးကလူတွေတောင် ထင်ရှားသိတော့တာပဲ၊ ဟ-ဒီလူဟာ ဒေါသဖြစ်ပြီး စိတ်ဆိုးနေလို့ မျက်နှာပျက်နေပြီ၊ စကားကြမ်းတွေကို ပြောနေပြီလို့ အခြားလူတွေကလဲ ထင်ရှားသိနေတာပဲ၊ အဲဒီလို ဒေါသဖြစ်ပုံ မထင်ရှားဘူးလား၊ (ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား)။

ဒါပေမယ့် မောဟဆိုတာကတော့ အသိခက်တယ်၊ မောဟကို တွေဝေတယ်လို့ မြန်မာပြန်ဆိုထားကြတယ်၊ တွေဝေတယ်ဆိုပေမယ့် မူးမေ့နေတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ မသိတာပါပဲ၊ မသိဆိုတာကလဲ လုံးလုံး မသိတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ သဘောတရားအမှန်ကို မသိတာပါပဲ၊ မြင်ခိုက်၊ ကြားခိုက်စသည်၌ ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲတာတွေချည်းပဲ၊ ဘယ်အချိန်မဆိုသေနိုင်လို့ ကြောက်စရာ ဆင်းရဲတွေချည်းပဲ၊ ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်တဲ့ရုပ်နာမ်တွေကို အထည် ကိုယ်လုပ်နေရတာဟာ ကြောက်စရာမကောင်းဘူးလား၊ (ကြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်ဘုရား)၊ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း အကောင်းချည်းဖြစ်အောင်လဲ မတတ်နိုင်ဘူး၊ မပျက်အောင်လဲ မတတ်နိုင်ဘူး၊ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တတရား တွေချည်းပဲ၊ အဲဒီ မမြဲတာ၊ ဆင်းရဲတာ၊ အစိုးမရတာတွေဟာ အမှန်တရား

ဩဝါဒပါတိမောက်ဂါထာ

၇

တွေပဲ။ အဲဒီ အမှန်တရားတွေကို မသိဘဲ မြဲတဲ့အနေ၊ ချမ်းသာတဲ့အနေ၊ အစိုးရတဲ့ အတ္တကောင်အနေဖြင့် ထင်မြင်နေတာဟာ အလွဲအမှားကို သိနေတာပဲ။ အဲဒီလို အလွဲအမှားတွေကို အဟုတ်အမှန်ထင်နေတာဟာ အမှန်မသိတာပဲ။ အဲဒါကို တွေဝေနေတယ်လို့ ဆိုတာပဲ။

ဝိပဿနာအလုပ်ကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားမထုတ်နိုင်တဲ့သူတွေမှာ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း စသည်၌ ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်သဘောတရား တွေကို “ခဏမစဲဖြစ်ပျက်နေတယ်၊ မမြဲဘူး”လို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မသိနိုင်ကြဘူး။ သိနိုင်ကြပါ့မလား၊ (မသိနိုင်ကြပါဘုရား)။ မြင်ရ၊ ကြားရတာ စသည်တွေလဲ အမြဲရှိတည်နေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ မြင်တာ၊ ကြားတာ စသည်တွေလဲ အမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်နေကြရတယ်။ အဲဒါဟာ အမှန်သိတာ ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါဘုရား)။ အမှန်သိတာ မဟုတ်တော့ အလွဲသိတာပေါ့ (မှန်ပါဘုရား)။ အဲဒီလို အမှန်မသိဘဲ အလွဲသိတာကို မောဟ-အဝိဇ္ဇာလို့ ဆိုတာပဲ။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီမြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း စသည်မှာ ထင်ရှားတွေ့နေရတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ချမ်းသာတယ်၊ ကောင်းတယ်လို့ ထင်နေတာလဲ အလွဲအမှားသိတဲ့ မောဟပဲ။ (မှန်ပါဘုရား)။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေကို ငါပဲ၊ သူပဲ အသက်ရှင်နေတဲ့ အတ္တကောင်ပဲလို့ ထင်မှတ်နေတယ်။ အဲဒါလဲ အလွဲအမှားသိနေတဲ့ မောဟပဲ။ (မှန်ပါဘုရား)။ အဲဒီမောဟက မြဲတဲ့အနေ၊ ချမ်းသာတဲ့အနေ၊ အတ္တကောင်အနေဖြင့် အလွဲအမှားကို သိနေတော့ အဲဒီမောဟနောက်က လိုက်ပြီးဖြစ်နေတဲ့ စိတ်တွေကလဲ မြဲတဲ့အနေစသည်ဖြင့် အလွဲအမှားတွေကို သိနေတာပဲ။ အဲဒါဟာ အမှားသိဖို့ မောဟက အမွေပေးနေ

ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

သလို ဖြစ်နေတာပဲ။ (မှန်ပါဘုရား)။ အဲဒါကို မောဟ-အဝိဇ္ဇာက အမှန်မသိရအောင် ဖုံးလွှမ်းထားလို့ အလွဲအမှားကိုသိနေတယ်လို့ ဆိုတာပဲ။ (မှန်ပါဘုရား)။

ဥပမာအားဖြင့် လူတစ်စုက အခန်းထဲမှာ ထိုင်နေကြတယ် ဆိုပါတော့၊ လူတစ်ယောက်က ပြတင်းပေါက်က ကြည့်နေပြီး အဲဒီလူစုအား သူမြင်ရတာတွေကို ပြောနေတယ် ဆိုပါတော့၊ အရှေ့ဘက်က ဘယ်လိုလူတွေလာတယ်၊ အနောက်ဘက်က ဘယ်လိုလူတွေသွားတယ်စသည်ဖြင့် ပြောနေရင် ထိုင်နေတဲ့လူစုက အဲဒီလူပြောတာကိုပဲ နားထောင်ပြီး ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ အဲဒီလူက ပြောတဲ့အတိုင်းပဲ အသိအမှတ်ပြုနေကြရင် မဟုတ်တာတွေလဲ အဟုတ်အမှန်လို့ အသိအမှတ် ပြုနေကြရမှာပဲ။ အဲဒါလိုပါပဲ။ မြင်ခိုက်၊ ကြားခိုက် စသည့်၌ မရှုမမှတ်နိုင်တဲ့ သူတွေမှာ မြင်တာ၊ ကြားတာ စသည်တွေကို မြဲတဲ့အနေစသည်ဖြင့် မောဟက လက်ဦးသိသိသွားတယ်။ အဲဒီကနောက် ဆက်ပြီးဖြစ်တဲ့ စိတ်တွေကလဲ အဲဒီမောဟကသိခဲ့သည့် အတိုင်းပင် မြဲတဲ့အနေစသည်ဖြင့်ပင် အလွဲကိုသာ သိသိသွားတယ်။ အဲဒါဟာ ပြတင်းပေါက်မှလူက အလွဲပြောတာကို ထိုင်နေတဲ့လူစုက အဟုတ်အမှန်အနေဖြင့် အလွဲသိနေတာမျိုးပါပဲ။ အဲဒါဟာ အဝိဇ္ဇာ-မောဟက အလွဲအမှားကိုသိပြီး အမှန်မသိရအောင် ဖုံးလွှမ်းတာပါပဲ။ အဲဒီလို အမှန်မသိဘဲ အလွဲသိတာကို တွေဝေတဲ့မောဟ၊ မသိတဲ့မောဟလို့ ဆိုရတာပါပဲ။ (မှန်ပါဘုရား)။ အဲဒါဟာ တရားသဘောအနေဖြင့် အလွဲသိတယ်လို့ ဆိုရပေမယ့် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၏ သိရိုးသိစဉ်အနေအားဖြင့်တော့ အမှန်သိတွေ့လို့ပဲ ထင်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း စသည်မှာ

ဩဝါဒပါတိမောက်ဂါထာ

(၆)

မြဲတဲ့အနေ၊ ချမ်းသာတဲ့ ကောင်းတဲ့အနေ၊ မိန်းမ၊ယောက်ျား ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အနေဖြင့် ထင်မြင်နေတာ၊ သိနေတာဟာ မောဟ-အဓိဇ္ဇာပဲ။ အဲဒါကို မောဟပဲလို့ သိဖို့ရာ မလွယ်ဘူး၊ (မှန်ပါဘုရား)။ လောဘဒေါသတွေလို သိဖို့မလွယ်ဘူး အသိခက်တယ်။

အဲဒီ ထင်ရှားသိလွယ်တဲ့ လောဘနဲ့ဒေါသကို မှီပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ အသိခက်တဲ့မောဟကိုမှီပြီးတော့ဖြစ်စေ စိတ်ကူးကြစည်တာ၊ ပြောဆိုတာတွေ ဟူသမျှဟာ အကုသိုလ်တရားတွေချည်းပဲ။ အဲဒီ အကုသိုလ်တွေကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ သဗ္ဗပါပဿ-အလုံးစုံသောမကောင်းမှု အကုသိုလ်ဟူသမျှကို၊ အကရဏံ-မပြုမလုပ် ရခြင်းကတစ်ပါး-လို့ ဟောတော်မူတာပဲ။ အဲဒီအကုသိုလ်ကို ထင်ရှားဖော်ပြရရင် သတ္တဝါကိုသတ်တာလဲ အကုသိုလ်ပဲ။ ညဉ့်ဆဲတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ။ သူတစ်ပါး ဥစ္စာကို တိတ်တဆိတ်နိုးယူတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ။ အတင်းလုယူတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ။ သူတစ်ပါးအား အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် လိမ်ပြောတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ။ ဆဲဆိုတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ။ အချင်းချင်းချစ်ကြည်ညို တဲ့သူတွေကို မချစ်ခင်မကြည်ညိုတော့ဘဲ ကွဲပြားကုန်အောင် ကုန်းတိုက်စကား ပြောတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ။ အတိုချုပ်အားဖြင့် ပြောရရင်တော့ သူတစ်ပါး အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲအောင် ပြုလုပ်တာ၊ ပြောဆိုတာ၊ ကြံစည်တာ ဟူသမျှဟာ အကုသိုလ်ချည်းပဲ။ သူတစ်ပါးနဲ့ မဆိုင်ပေမယ့် လောဘအလိုလိုက်ပြီး ကိုယ်အလိုရှိတာကို ပြုလုပ်ကြံစည် နေတာလဲ အကုသိုလ်ပဲ။ အဲဒီ အကုသိုလ် ဟူသမျှတွေကိုမပြုဖို့ ကြဉ်ရှောင်ဖို့ ညွှန်ကြားတဲ့ အဆုံးအမ သာသနာတော်ပါပဲ။ အဲဒါကို “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်ဖယ်

အကုသိုလ်ကို ဘာကြောင့် ရှောင်ရပယ်ရသလဲဆိုတော့ အကုသိုလ်ဟာ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာ-အပြစ်ရှိခြင်း၊ ဆင်းရဲသော မကောင်းကျိုးကို ပေးတတ်ခြင်း သဘောရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ရှောင်ဖို့၊ ပယ်ဖို့ ညွှန်ကြားတော်မူတာပါပဲ။ အပြစ်ရှိပုံကတော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကခေါင်းဆောင်ပြီး ပြုလုပ်နေတဲ့ အကုသိုလ်ဟာ ပြုလုပ်နေတုန်းကလဲ ကဲ့ရဲ့စရာအပြစ်ရှိတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ကာ အရသာမကောင်းတဲ့အစာကို စားရတဲ့အခါ စားနေတုန်းလဲ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေသလိုပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီအကုသိုလ်က မျက်မှောက်မှာလဲ မကောင်းကျိုးပေးတတ်တယ်။ ရာဇဝတ်မှုများကျူးလွန်ရင် မကောင်းကျိုးပေးတာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ (မှန်လှပါဘုရား)။ နောက်နောင် ဘဝသံသရာ တစ်လျှောက်လုံးမှာလဲ အပါယ်ဆင်းရဲစသော မကောင်းကျိုးတွေကို ပေးတတ်တယ်။ အဲဒါဟာ မသင့်တဲ့အစာကိုစားမိရင် ရောဂါဖြစ်တာမျိုးနဲ့တူပါတယ်။ (မှန်လှပါဘုရား)။ အဲဒီလို ပြုလုပ်နေဆဲမှာလဲ အပြစ်ရှိတဲ့ အပြင် နောင်အခါ၌လည်း မကောင်းကျိုးကိုပေးတတ်သောကြောင့် အရသာလည်းမကောင်း၊ ပြီးတော့ မသင့်တဲ့အစာကို ရှောင်သင့်သလိုပင် ရှောင်သင့်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အကုသိုလ်ဟူသမျှကို ရှောင်ဖို့ပယ်ဖို့ ညွှန်ကြားဆုံးမတော်မူတာပါပဲ။ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ အဆုံးအမပဲ။ မကောင်းဘူးလား၊ (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီဘုရားအဆုံးအမအတိုင်း လိုက်နာပြီး ကျင့်သင့်တယ်မဟုတ်လား၊ (လိုက်နာပြီး ကျင့်သင့်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါပေမယ့် အထူးအဆန်းထွင်ပြီးဟောပြောနေတာလဲ ရှိတယ်။
 “မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်နေဖို့ရာ မလိုဘူး၊ သူတို့ပြောတဲ့အတိုင်း လိုက်နာနေရုံနဲ့
 ကိစ္စပြီးတယ်”တဲ့၊ အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမနှင့် မဆန့်ကျင်ပေဘူးလား၊
 (ဆန့်ကျင်ပါတယ်ဘုရား)၊ ဒါပေမယ့် သူ့ဆိုင်ရာတပည့်တွေကတော့ သိပ်သဘော
 ကျနေတာပဲ၊ သူတို့ဆရာကဉာဏ်ထူးလို့ အထူးတွေကိုဟောတယ်လို့ ထင်နေ
 ကြတယ်၊ အဲဒီလို ယုံကြည်သဘောကျတဲ့ သူတွေကလည်း ဘုရားအဆုံးအမနဲ့
 မဆန့်ကျင်ပေဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်ပါတယ်ဘုရား)၊ အကုသိုလ်ဟူသမျှကိုမပြုရ
 ဘူးဆိုတဲ့ ဘုရားသာသနာတော်ကို ပစ်ပယ်ရာမရောက်ပေဘူးလား၊ (ပစ်ပယ်ရာ
 ရောက်ပါတယ်ဘုရား)၊ ဘုရားသာသနာတော်ကိုပစ်ပယ်ရင် ဘုရား၏ဩဝါဒခံတဲ့
 ဘုရားတပည့် ဟုတ်ပါဦးမည်လား၊ အဲဒါဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်၊ အဲဒီလို
 အရေးကြီးလို့ သိနားလည်သင့်တာကို သိနားလည်ထားကြရန်အတွက် ဘုန်းကြီးက
 ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးဆိုတဲ့ ဒီတရားတော်ကို ဟောတာပါပဲ။

ဘုရားအလိုတော်နှင့် ဆန့်ကျင်တာကို ဟောပြောနေတာကြားရရင်
 ဘုရားတပည့်တိုင်းဟာ ဘုရားဘက်ကနေဖို့ အရေးကြီးတယ်၊ အရေး
 မကြီးဘူးလား၊ (အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား)၊ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်
 ကာလက မဟာနာမ်ဆိုတဲ့ သာကီဝင်မင်းဟာ ရှိခဲ့တယ်။

အဲဒီ မဟာနာမ်မင်းက ဘုရားနဲ့စပ်ပြီး သူ့စိတ်နေသဘောထားကို
 မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ဒီလို ဖော်ပြလျှောက်ထားပါတယ်။

အကြောင်းတစ်စုံတစ်ခုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကတစ်ဘက်
ရဟန်းသံဃာတော်တွေကတစ်ဘက်ဖြစ်ပြီး ကွဲပြားနေရင် တပည့်
တော်က မြတ်စွာဘုရားဘက်က နေမှာပါဘုရား၊ ရဟန်းသံဃာတော်
များဘက်က မနေပါဘူးတဲ့။
ဒီလိုလျှောက်တယ်၊ အဲဒီလို လျှောက်ပုံဟာ မကောင်းဘူးလား၊
(ကောင်းပါတယ်ဘုရား)။

ဘုရားကိုးကွယ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘုရားဘက်က နေပါမှပေါ့၊ ဒါမှ
ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ဘုရားတပည့်ဖြစ်တာ၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ သံဃာဆိုတာ
အရိယာသံဃာလဲရှိတယ်၊ အဲဒီအရိယာသံဃာကတော့ ဘုရားနဲ့အယူမကွဲ
ပြားပါဘူး၊ အရိယာမဟုတ်ရင်တော့ ဘုရားအလိုနဲ့ကွဲပြီး ပြောဟောနေတာလဲ
ရှိနိုင်တယ်၊ (မှန်ပါ၊ ကွဲတတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ ဘုရားအဆုံးအမကို မလိုက်နာဘဲနဲ့
ကိုယ်ထင်ရာ ပြောဟောကျင့်သုံး နေတာတွေရှိတယ်၊ (မှန်ပါ)၊ အဲဒီလို
ပြောဟောပုံတွေကို တော်တော်ကြာမှ ထုတ်ဖော်သင့်သမျှ ထုတ်ဖော်ပြီး ပြောရမှာပဲ၊
နောက်ပြီးတော့-

မြတ်စွာဘုရားက တစ်ဘက်၊ ရဟန်းသံဃာနဲ့မိန်းမ
တွေကတစ်ဘက် ဒီလိုကွဲနေရင် တပည့်တော်က ဘုရားဘက်က
နေမှာပါဘုရားတဲ့၊ ဒီလိုလဲ မဟာနာမ်မင်းက လျှောက်တယ်၊
နောက်ပြီးတော့-

မြတ်စွာဘုရားကတစ်ဘက် အမျိုးသားအမျိုးသမီး
သံဃာတွေနဲ့ လူဝတ်ကြောင် အမျိုးသားအမျိုးသမီး ဥပါသကာ

ဥပါသိကာမတွေကတစ်ဘက် ဒီလိုကွဲနေရင်လဲ တပည့်တော်က ဘုရားဘက်က နေမှာပါဘုရားတဲ့၊ အဲဒီလိုလဲလျှောက်တယ်။

လျှောက်ပုံမကောင်းဘူးလား၊ (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)၊ လောကမှာ တစ်ချို့လူတွေကတော့ စီးပွားရေးတို့၊ အခြွေအရံပြည်စုံရေးတို့၊ ဒီလို ဟာတွေကိုပဲပြီးတော့ အမှန်ဘက်ကိုမလိုက်ဘဲ အမှားဘက်ကိုလိုက်နေတာလဲ ရှိကြတယ်၊ အဲဒါ သတိပြုစရာပါပဲ၊ နောက်ပြီးတော့-

မြတ်စွာဘုရားက တစ်ဘက်၊ ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူတွေနဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေက တစ်ဘက်၊ ဒီလိုကွဲနေရင် တပည့်တော်က ဘုရားဘက်က နေမှာပါဘုရားတဲ့၊ ဒီလိုလဲ လျှောက်တယ်။

အဲဒါကတော့ သတ္တဝါတွေအားလုံးက တစ်ဘက်၊ ဘုရားတစ်ပါး တည်းက တစ်ဘက် အဲဒီလို ကွဲပြားနေရင်လဲ အများဘက် မလိုက်ဘဲ ဘုရားတစ်ပါး တည်းဘက်မှာသာ နေပါမယ်လို့ဆိုတာပါပဲ၊ အဲဒါဟာ မကောင်းဘူးလား၊ (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)၊ အေး-ဒကာ ထွန်းကျော်ဟာ “ဘုရားဘက်ကသာ နေမယ်”လို့ လျှောက်တဲ့ မဟာနာမ်မင်း၏စကားကို အထူးသတိပြုပြီး မှတ်ထားရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ ဘုရားစကားနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ ဟိုဘက်မသွားနဲ့၊ ဘုရားစကားနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ အယူဝါဒအဟောအပြောတွေကို လက်မခံနဲ့၊ အဲဒီလိုဟာတွေ လက်ခံသင့်ပါ့မလား၊ (လက်မခံသင့်ပါဘုရား)။

အခုဘုန်းကြီး ဟောပြောနေတဲ့ “သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ” အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုရဘူး၊ ကြဉ်ရှောင်ရမယ်၊ ပယ်ရမယ်ဆိုတာဟာ ဘုရားစကားတော်ပဲ မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ တစ်နဲ့တစ်ယောက်က

အကုသိုလ်ကို ကြဉ်ရှောင်ဖို့မလိုဘူးလို့ ပြောဟောရင် အဲဒါဟာ အကုသိုလ် ဟူသမျှ မပြုရဘူးဆိုတဲ့ ဘုရားစကားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင် ပါတယ်ဘုရား)၊ ဘုရားစကားတော်နှင့်ဆန့်ကျင်တဲ့ အဲဒီလိုစကားကို လက်ခံသင့်ပါ့မလား၊ (လက်မခံသင့်ပါဘုရား)၊ ဘုရားစကားနှင့်ဆန့်ကျင်တဲ့ အဲဒီလို စကားမျိုးကိုလက်မခံမှ ဘုရားဘက်က နေရာရောက်တယ်၊ ဘုရားဘက်ကသာနေသင့်တယ် မဟုတ်ပါလား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊

ဒကာထွန်းကျော်တို့ဟာ ဘုရားအဆုံးအမတော်နှင့်အညီ ငါးပါး သီလကို ဆောက်တည်ပြီး ကျင့်သုံးနေကြတယ် မဟုတ်လား၊ (ကျင့်သုံး နေကြပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီငါးပါးသီလထဲမှာ ပါဏာတိပါတာ-သတ္တဝါ၏ အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ-ကြဉ်ရှောင်ကြောင်းဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏လို့ဆိုပြီး ဆောက်တည် ရတာပါတယ်မဟုတ်လား၊ (ပါပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို ဆောက်တည်ပြီးတော့ သတ္တဝါကိုသတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်တာဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်နှင့် ညီတယ်မဟုတ်လား၊ (ညီပါတယ်ဘုရား)၊ ဒါပေမယ့် ဘုရားအလိုတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ပြီး နည်းသစ်ထွင်ဟောတဲ့ သူတွေကတော့ သတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ရန် ဆောက်တည်ကျင့်သုံးဖို့ မလိုဘူးလို့ ပြောဟောနေကြတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-မသတ်ဘဲ ကြဉ်ရှောင်နေတာက မခက်ဘူး၊ သတ်ဖို့ရာက ခက်တယ်၊ ဒါကြောင့် ခက်တဲ့အလုပ်မှ ကြဉ်ရှောင်ရန် ဆောက်တည်ကျင့်သုံးနေဖို့ မလိုပါဘူးတဲ့၊ ဒါက ဆန့်ကျင်ဘက် တီထွင် ပြောဆိုနေတဲ့ သူတွေရဲ့ အဆိုပဲ။

သူတို့ဆိုလိုတာကတော့ တောထဲကဆင်တို့၊ ကျားတို့၊ အဲဒီလို အကောင်တွေကို သတ်ဖို့ခက်တယ်၊ လူတွေကို သတ်ဖို့ခက်တယ်၊ ဒီလို ခက်တာတွေကို ရည်ရွယ်ပြီး သတ်မှုမှရှောင်ကြဉ်ဖို့မလိုကြောင်း ပြောဆိုကြတာပါပဲ။ သူတို့စကားကို ယုံကြည်တဲ့သူတွေကလဲ အဲဒီလို ပြောဆိုချက်ကို တကယ်မှန်တယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အမှန်စင်စစ်ကတော့ အဲဒီလို ဟာတွေလဲ စွမ်းနိုင်တဲ့သူတွေက သတ်နေကြတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဘုရား အလိုတော်ကတော့ သတ်ဖို့ခက်တဲ့ သတ္တဝါတွေလဲမသတ်ဖို့ ဆောက်တည်ပြီး ရှောင်ကြဉ်စေလိုတာပဲ။

ဖြစ်လွယ်တဲ့ သတ်မှုတွေကတော့ အလွန်များပါတယ်။ ခြင်္သေ့ကို နေတဲ့အခါ အဲဒီခြင်္သေ့ကိုသတ်ဖို့ရာ မလွယ်ဘူးလား၊ (လွယ်ပါတယ်ဘုရား)၊ ကြမ်းပိုးတို့၊ ယင်ကောင်တို့၊ ဒီလိုဟာတွေလဲ သတ်ဖို့မလွယ်ဘူးလား၊ (လွယ်ပါတယ်ဘုရား)၊ ကြက်ဥဘဲဥတို့၊ ကြက်တို့ဘဲတို့ ဆိုတာတွေလဲ သတ်ဖို့မလွယ်ဘူးလား၊ (လွယ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို သတ်ဖို့လွယ်တာတွေက ပဲများပြီးတော့ အဲဒီလိုဟာတွေ သတ်နေကြတာပဲ များပါတယ်။ ဒါကြောင့် မသတ်ဘဲနေတာထက် သတ်ရတာက ပိုပြီးခက်တဲ့အတွက် သတ်မှုမှ ကြဉ်ရှောင်ရန် ဆောက်တည်ဖို့ မလိုဘူးဆိုတာဟာ မှန်ကန်ပါ့မလား၊ (မှန်ကန်ပါဘုရား)၊ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကတော့ သတ်ဖို့ခက်သည်ဖြစ်စေ၊ လွယ်သည်ဖြစ်စေ ဘယ်လိုသတ္တဝါကိုမျှ မသတ်ဘဲ ကြဉ်ရှောင်ရန် သီလဆောက်တည်ပြီးကျင့်ဖို့ ညွှန်ကြားဆုံးမထားတာပဲ။ မှန်တယ်မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။

ထို့အတူပင် ခိုးမှု၊ လိမ်မှု စသည်တွေမှာလဲ ကျူးလွန်ရန် ခက်သည် ဖြစ်စေ၊ လွယ်သည်ဖြစ်စေ ရှောင်ကြဉ်ရန် ဆောက်တည်ပြီးကျင့်သုံးဖို့၊ မြတ်စွာ ဘုရားက ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။ မှန်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီတော့ သတ်မှု၊ ခိုးမှု စသည်မှ ကြဉ်ရှောင်ဖို့ မလိုဘူးလို့ ပြောဆိုတာဟာ ဘုရားအဆုံးအမနှင့် မဆန့်ကျင်ဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်ပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို ဆန့်ကျင်ဘက်ကို မလိုက်ဘဲ ဘုရားဘက်ကနေဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အရေး မကြီးဘူးလား၊ (အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား)။

မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမက “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ”တဲ့၊ အဲဒါကို မြို့စွာ မှတ်သားထားကြရမယ်၊ (မှန်ပါတုရား)။ အကုသိုလ်ဆိုတာ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ဒီသုံးပါးလုံးပါပဲ။ ဒါပေမယ့် မနောကံအကုသိုလ်ဆိုတာကတော့ သမထဝီပဿနာနဲ့ပယ်နိုင်မှ ကင်းရှင်းတယ်။ ဒါကြောင့် သာမန်လူတွေမှာ ကြဉ်ရှောင်ဖို့ အထူးလိုတာကတော့ ကာယကံအကုသိုလ်နဲ့ ဝစီကံအကုသိုလ် တွေပါပဲ။ သူတစ်ပါး အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ပြောဆိုတဲ့ ကိုယ်အမှု၊ နှုတ်အမှုတွေပါပဲ။ ကာယကံအကုသိုလ်ဆိုတာက (၁)ကြက်ဥ၊ ဘဲဥ၊ သန်းတို့မှစပြီး သတ္တဝါတွေကို သတ်မှုပဲ။ အဲဒီသတ်မှု အကုသိုလ်ကို ကြဉ်ရှောင်ရမယ်။ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုရဘူးဆိုတဲ့ ဒီအဆုံးအမစကားတော်အရကတော့ သေအောင်သတ်ပေမယ့် နာကျင်အောင်၊ ဆင်းရဲအောင် နှိပ်စက်မှုကိုလဲ မပြုရဘူး။ ကြဉ်ရှောင်ရမှာပဲ။ နောက်ပြီးတော့ (၂)သူတစ်ပါးဥစ္စာကို လုယက်ခိုးယူတာလဲ ကာယကံအကုသိုလ်ပဲ။ အဲဒါလဲ ကြဉ်ရှောင်ရမယ်။ နောက်ပြီးတော့ (၃)တရားမဝင် မပိုင်ဆိုင်တဲ့ မေထုန်မှုကျူးလွန်တာလဲ ကာယကံအကုသိုလ်ပဲ။

အဲဒါကိုလဲ ရှောင်ကြဉ်ရမယ်၊ ဒီကာယကံ(၃)ခုမှ ကြဉ်ရှောင်ပုံကတော့ ငါးပါးသီလ ခံယူဆောက် တည်ရာမှာ (၁)ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ၊ (၂)အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ၊ (၃)ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-လို့ ဆိုပြီး ဆောက်တည်ကတည်းက ပါဝင်သွားပါပြီ၊ ပါဝင်တယ် မဟုတ်လား၊ (ပါဝင်ပါတယ်ဘုရား)။

ရှုတ်ဖြင့် မပြောသင့်တာကိုပြောတဲ့ ဝစီကံအကုသိုလ်ကတော့ (၁)မုသာဝါဒ-သူတစ်ပါးအကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် လိမ်ပြောတာတစ်ခု၊ အဲဒီလို သူတစ်ပါးအား အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် လိမ်ပြောတာက အပြစ်ကြီးတယ်၊ အပါယ်လေးပါးလဲ ကျရောက်စေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဝစီကံကို ကြဉ်ရှောင်ရမယ်၊ အကုသိုလ်ဟူသမျှ မပြုရဘူးဆိုတဲ့ ဒီဩဝါဒစကားတော်အရ အားဖြင့်တော့ သူတစ်ပါးအကျိုးမဲ့ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ရယ်စရာလိမ်ပြောခြင်းကိုလဲ ရှောင်ကြဉ်ရမှာပဲ၊ အဲဒါကတော့ ငါးပါးသီလဆောက်တည်ရာမှာ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ-လို့ဆိုပြီး ဆောက်တည်ကတည်းက ပါဝင်သွားပါပြီ၊ ပါဝင်တယ်မဟုတ်လား၊ (ပါဝင်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒါက ငါးပါးသီလထဲမှာ တိုက်ရိုက်ပါဝင်တဲ့ဟာပဲ၊ တိုက်ရိုက်မပါတဲ့ အကုသိုလ်ဝစီကံကလဲ သုံးခုရှိသေးတယ်၊ (၂) ပိသုဏဝါစာ-ကုန်းတိုက်ခြင်းဆိုတာက တစ်ခုပဲ၊ ချစ်ခင်ယုံကြည် ရင်းနှီးနေတဲ့သူတွေကို ချစ်ခင်မှု၊ ယုံကြည်မှု၊ ရင်းနှီးမှု ပျက်စီးကွဲပြားကုန်အောင် တစ်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပြစ်ကိုပြောတာဟာ ကုန်းတိုက်တာပါပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ (၃) ဖရုသဝါစာ-ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းတဲ့၊ အဲဒါကတော့ တစ်ဘက်သား နားမခံသာအောင် ဆဲဆိုတာ၊

ခြိမ်းခြောက်တာပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ (၄)သမ္ပပ္ပလာပ-အနှစ်မဲ့ အပြိန် အဖျင်းစကားတွေကို ပြောခြင်းတဲ့။ အဲဒါကတော့ တကယ်မဟုတ်တဲ့ အကြောင်း အရာတွေကို တကယ်ဟုတ်သလိုလုပ်ပြီး ပြောတာပါပဲ။ ယခုကာလမှာ ထုတ်ဝေ နေတဲ့ ခေတ်ပေါ်ဝတ္ထုမျိုးတွေကို ပြောဆိုတာမျိုးပါပဲ။ ငါးပါးသီလဆောက်တည် ကျင့်သုံးနေတဲ့သူဟာ မုသာဝါဒကို ကြဉ်ရှောင်သလို ပိသုဏ္ဍဝါစာ၊ ဖရုသဝါစာ၊ သမ္ပပ္ပလာပတို့ကိုလဲ ကြဉ်ရှောင်ဖို့လိုပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ မှတ်ထားကြရမယ်။ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီ အကုသိုလ်ကာယကံ (၃)ပါး၊ အကုသိုလ်ဝစီကံ (၄)ပါး၊ အားလုံးပေါင်း အကုသိုလ် (၇)ပါးကို သီလဆောက်တည်ပြီး ကျင့်ခြင်းဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ဖို့ ပယ်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒါကို ရည်ရွယ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ-အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုရဘူးလို့ ဟောတော်မူတယ်။ အဲဒါကို “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ထပ်ပြီးဆိုကြရဦးမယ်။

အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ

အဲဒါဟာ သူတစ်ပါးအား အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်တဲ့၊ ပြောဆိုတဲ့ မကောင်းမှုတွေကို ကြဉ်ရှောင်ဖို့၊ ပယ်ဖို့ ညွှန်ကြားတော်မူတာပဲ။ ဆောင်ပုဒ်က ဒီအနက်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်စေရဲ့ မဟုတ်လား။ (ပေါ်လွင်စေပါတယ်ဘုရား)။ “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ” ဆိုတာကို ကလေးတွေတောင် နားလည် နိုင်ပါတယ်။ လောဘ အေါသလိုလိုက်ပြီး မတော်မသင့် ကြံစည်တဲ့

အကုသိုလ်များရှောင်ရှားပယ်လေ

၁၉

မနောကံအကုသိုလ် ပယ်ပုံကိုတော့ ဘာဝနာကုသိုလ်ကို ပြောတဲ့အခါကျမှ ပြောရမယ်။ နောက်ပြီးတော့-

(ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ) ကုသလဿ-ကုသိုလ်ဟူသမျှကို၊ ဥပသမ္ပဒါ-ပြည့်စုံစေရမယ်တဲ့။ ကုသိုလ်ဆိုတာ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါက-လက္ခဏာလို့ ပြဆိုထားတဲ့အတိုင်း အပြစ်ကင်းခြင်းလက္ခဏာ၊ ချမ်းသာဆိုတဲ့ကောင်းကျိုးကို ပေးခြင်းလက္ခဏာရှိတယ်တဲ့။ ဒါနကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သီလကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ် သူဖြစ်နေဆဲမှာ လောဘ ဒေါသ မောဟဆိုတဲ့ တရားဆိုးတွေမပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့၏ အမြင်အားဖြင့် ဘာအပြစ်မှမရှိဘူး။ အပြစ်ကင်းနေတယ်။ ဘာလို့တုံးဆိုရင် အရသာကောင်းကို စားနေရတဲ့အခါ အပြစ်တစ်ရာမရှိတာလိုပါပဲ။ ဒါ့ကြောင့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တွေဖြစ်နေတဲ့အခါ အနဝဇ္ဇ-အပြစ်ကင်းတယ်တဲ့။ အပြစ်မရှိကြောင်း ထင်ရှားရဲ့မဟုတ်လား၊ (ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား)။ အကြောင်းညီညွတ်လို့ အကျိုး ပေးတဲ့အခါကျတော့လဲ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်က မိမိတို့အလိုရှိတဲ့ ကောင်း ကျိုးကိုသာ ပေးတတ်တယ်။ ပေးကမ်းလှူဒါန်းတဲ့သူကို အရေးအကြောင်းရှိလျှင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေက တတ်နိုင်သမျှ အားပေးကူညီကြတယ်မဟုတ်လား၊ (ကူညီ ပါတယ်ဘုရား)။ ယဉ်ကျေးမှုကိုယ်ကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံနေတဲ့သူကို အခြားသူတွေက ကြည်ညိုကြ၊ ချီးမွမ်းကြတယ်မဟုတ်လား၊ (ကြည်ညိုကြ၊ ချီးမွမ်းကြပါတယ်ဘုရား)။ ဘာဝနာအလုပ်အားထုတ်နေတဲ့သူတွေကိုလဲ သူတော်ကောင်းတွေက ချီးမွမ်းကြ၊ အားပေးကြတယ်မဟုတ်လား၊ (ချီးမွမ်းကြ၊ အားပေးကြပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒါဟာ မျက်မှောက်ဘဝမှာပင် ကုသိုလ်ကောင်းကျိုးပေးတာ တစ်စိတ်တစ်ဒေသပဲ။

(မှန်ပါဘုရား)။

လှူဒါန်းတဲ့ ဒါနကုသိုလ်ပြုနေဆဲမှာ ဘယ်သူ့ကိုမှ အကျိုးမဲ့ မဖြစ်စေဘူး မဟုတ်လား၊ (အကျိုးမဲ့မဖြစ်စေပါဘူးဘုရား)၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ မထိခိုက်ဘူး မဟုတ်လား၊ (မထိခိုက်ပါဘုရား)၊ အဲဒါဟာ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်အပြစ်ကင်းတာပဲ၊ ခုတင်က ဒကာ-ဒကာမတွေ၏ အလှူရှင်စာရင်းကို တာဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်က ကြေညာတယ် မဟုတ်လား၊ (ကြေညာပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီအလှူကုသိုလ်တွေကို အများက သာဓုခေါ်ကြတယ် မဟုတ်လား၊ (သာဓုခေါ်ကြပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို သာဓုခေါ်တော့ သာဓုခေါ်တဲ့သူတွေမှာလဲ ကိုယ်တိုင်လှူဒါန်းသလိုပင် ကုသိုလ် အထူးတွေကို ရကြတယ်မဟုတ်လား၊ (ရကြပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို သာဓုခေါ်တဲ့ ကုသိုလ်ကလဲ နောင်တစ်ချိန်မှာ အကြီးအကျယ် အကျိုးပေးမှာပဲ၊ အဲဒါဟာ ကုသိုလ်က ကောင်းကျိုးကိုပေးတဲ့ သဘောပဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)။

သာဓု အနုမောဒနာ အကျိုး

ဘုရားလက်ထက်တော်ကာလက ဝိသာခါဆိုတဲ့ ဒါယိကာမဟာ သာဝတ္ထိမြို့၏ အရှေ့တောင်ဘက်အရပ်၌ ပုဗ္ဗာရုံဆိုတဲ့ကျောင်းတော်ကို ဆောက်လုပ်ပြီး ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်အား လှူဒါန်းပါတယ်၊ ပြာသာဒ်ကျောင်းမကြီးက အောက်ကပ်အခန်း တစ်ရာ၊ အထက်ကပ်အခန်း တစ်ရာရှိတယ်၊ အခြံအရံပြာသာဒ်တွေကလဲ တစ်ထောင်ရှိတယ်၊ အဲဒါဟာ ကိုးကုဋေအကုန်အကျခံပြီး ဆောက်လုပ်တဲ့ ကျောင်းဖြစ်တဲ့အတွက် အလွန်ပင်အချိုးကျ လှပတင့်တယ်ပြီး ကောင်းမွန်တယ်လို့ ဆိုရပါတယ်၊

သာဓုအနုမောဒနာအကျိုး

၂၁

ဟုတ်မှာပါ။ ကိုးကုဋေတန်တယ်ဆိုတော့ သိန်းပေါင်းကိုးရာတန်ပဲ။ ယခုနေအခါမှာ ဒါလောက်အဖိုးတန်တဲ့ကျောင်း ရှိပုံမရပါဘူး။

အဲဒီကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းတဲ့အခါမှာ ဝိသာခါက သူ့မိတ်ဆွေငါးရာကိုခေါ်သွားပြီး အဲဒီကျောင်းမှာ ကြည်ညိုဖွယ်တွေကို လျှောက်ပြတယ်။ အဲဒီအခါမှာ သူ့မိတ်ဆွေ အမျိုးသမီးတွေက သိပ်သဘောကျပြီး ချီးမွမ်းကြတယ်။ အဲဒီတော့ ဝိသာခါက အဲဒီကျောင်း အလှူဒါနကုသိုလ်ကို သူ့မိတ်ဆွေများအား အမျှပေးဝေတယ်။ အားလုံးပဲ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ကြပါတယ်။ အဲဒီ သူ့မိတ်ဆွေတွေထဲမှာ ဒကာမတစ်ယောက်ကတော့ အထူးသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာနဲ့ သာဓုအနုမောဒနာပြုပါသတဲ့။ အဲဒီလို သာဓုခေါ်ပြီး အနုမောဒနာပြုတဲ့ကုသိုလ်ကြောင့် သေသည်၏အခြားမဲ့မှာ အဲဒီအမျိုးသမီးဟာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ အလျားအနံ(၁၆)ယူဇနာစီရှိတဲ့ နတ်ဗိမာန်ကြီးမှာ နတ်သမီးဖြစ်ရတယ်။ တစ်ယူဇနာ(၈)မိုင်ကျထားပြီးတွက်ရင် အဲဒီနတ်ဗိမာန်ကြီးဟာ အလျားအနံ(၁၂၈)မိုင်စီရှိတယ်လို့ဆိုရမှာပဲ။ အဲဒီ နတ်ဗိမာန်ကြီး၏ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ပြာသာဒ်အခြံအရံတွေရော၊ တံတိုင်းဥယျာဉ်တွေရော၊ ရေကန်သည်တွေရော ပြည့်စုံလျက် ရှိနေပါသတဲ့။ အခြွေအရံနတ်သမီးတွေကလဲ တစ်ထောင်ရှိပါသတဲ့။ အဲဒါဟာ ပိုက်ဆံတစ်ပြားမှမကုန်ဘဲ သာဓုခေါ်ရုံနဲ့ ရသွားတဲ့ နတ်စည်းစိမ်တွေပဲ။ အားရစရာ မကောင်းဘူးလား၊ (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒါဟာ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်ပြီးလှူတာကို အကြောင်းပြုပြီး သာဓုခေါ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ခမ်းခမ်းနားနား ကျောင်းအလှူကို အာရုံပြုပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ သာဓုခေါ်တာပါပဲ။ အဲဒီသာဓုခေါ်တဲ့ ကောင်းမှုကြောင့်

နတ်ပြည်ရောက်ပြီး ခမ်းခမ်းနားနား အဆောက်အအုံ အခြွေအရံ စသည်နှင့် ပြည့်စုံသွားရတာပါပဲ။အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ အရှင်အနုရုဒ္ဓါစသော ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေကလဲ ချီးကျူးပြီး ဟောကြားဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒါပေမယ့် တစ်ချို့ကတော့ နိဗ္ဗာန်ရည်သန်ပြုတဲ့ ကောင်းမှုကိုမှ သာဓုခေါ်ရမယ်တဲ့၊ တစ်ခါက အဲဒီလို ဟောတဲ့တရားကို သဘောကျပြီးတော့ အခြားကုသိုလ်တွေ သာဓုတောင် မခေါ်နိုင်ဘူးဆိုတဲ့ လူတစ်ယောက်ကို သူ့မိတ်ဆွေတွေက ဘုန်းကြီးထံခေါ်လာပြီးတော့ သာမန်ကုသိုလ်တွေကို သာဓုခေါ်သင့်၊ မခေါ်သင့် ဖြေရှင်းဟောကြားပေးဖို့ လျှောက်ကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးရှင်းပြလိုက်ပုံကတော့ “မည့်သည့် ကုသိုလ်မဆို သာဓုခေါ်သင့်တယ်။ သာဓုခေါ်ရင် ကိလေသာ မကင်းသေးလို့ သံသရာဘဝထဲ ဖြစ်ရပေမယ့် ချမ်းသာတဲ့ ဘဝကောင်းဘဝမြတ်မှာ ဖြစ်ရတယ်။ သာဓုခေါ်တဲ့ ကုသိုလ်တောင် မရှိရင်တော့ ကိလေသာမကင်းသေးတဲ့သူမှာ ယုတ်ညံ့တဲ့ ဘဝတွေချည်း ဖြစ်သွားမှာပဲ။ သာမန်ကုသိုလ်တွေကို သာဓုမခေါ်ဘဲ နေရုံမျှနဲ့ အရိယမဂ်ဖိုလ်လဲ မရောက်နိုင်ဘူး၊ ကိလေသာလဲ မကင်းနိုင်ဘူး၊ မကင်းရင် ဘဝအသစ်ကတော့ ဖြစ်ရမှာပဲ။ အဲဒီလိုဘဝအသစ် ဖြစ်တဲ့အခါ ကိုယ်တိုင်ပြုထားတဲ့ ကုသိုလ်ကလဲ ခိုင်ခိုင်မာမာမရှိ၊ သာဓုခေါ်တဲ့ ကုသိုလ် ကလဲ မရှိရင် ယုတ်ညံ့တဲ့ ဘဝတွေမှာချည်း ဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲသွားဖို့သာ ရှိတာပဲ။ ဒါကြောင့် သာဓုမခေါ်ရုံနဲ့ ဆင်းရဲငြိမ်း လိမ့်မယ်လို့ မထင်မှတ်ပါနဲ့” ရှင်းပြလိုက်ရပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ“သူတစ်ပါးက ပြုထားတဲ့ကုသိုလ်ကို အမျှပေးစေရင် သာဓု ခေါ်ပြီး အနုမောဒနာကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပွားစေရင်

ဒါနပယ်ရင်လည်း ဝါဒကွဲပဲ

၂၃

အဲဒီကောင်းမှုကြောင့်လဲ မြင့်မြတ်တဲ့ဘဝကို ရောက်နိုင်တယ်”ဆိုတဲ့ ဘုရား
 ရဟန္တာတို့၏ ဟောပြောချက်နဲ့. “နိဗ္ဗာန်ကို မရည်သန်တဲ့ကုသိုလ် သာဓု
 မခေါ်ရဘူး”ဆိုတဲ့ ဝါဒဟာ ကွဲပြားမနေဘူးလား၊ (ကွဲပြားနေပါတယ် ဘုရား)၊
 အဲဒီလို ကွဲပြားနေတဲ့ အခြားဝါဒဘက်ကို လိုက်သင့်ပါမလား၊ (မလိုက်သင့်
 ပါဘုရား)၊ ဘုရားဘက်ကသာ နေသင့်တယ် မဟုတ်ပါလား၊ (ဟုတ်ပါတယ်
 ဘုရား)၊ အဲဒီလိုအများက ဘုရားဘက်ကချည်းနေကြမယ်ဆိုရင် ဘုရား
 သာသနာတော်ဟာ မဆုတ်ယုတ်ဘဲ တည်တံ့နေမယ်မဟုတ်ပါလား၊ (မှန်ပါဘုရား)၊
 အဲဒီလိုသာသနာတော် တည်တံ့အောင်လို့ ဒီကာကွယ်ရေးတရားကို ဟောရတာပဲ၊
 မကောင်းဘူးလား၊ (ကောင်းပါတယ်ဘုရား)၊

ဒါနပယ်ရင်လဲ ဝါဒကွဲပဲ

ပေးလှူရန်မသင့်တဲ့ မိန်းမအလှူ၊ ခွားအလှူ၊ သေရည်သေရက် အလှူ၊
 လက်နက်အလှူ၊ ပွဲသဘင်အလှူဆိုတဲ့ အဲဒီအလှူမျိုးကိုတော့ ဘုရားအလိုတော်အရ
 မလှူသင့်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်၊ ဒီမှတစ်ပါး အပြစ်မရှိတဲ့ ပစ္စည်းအလှူဟူသမျှကိုတော့
 လှူသင့်တာချည်းပါပဲ၊ လောကီချမ်းသာအတွက်ဖြစ်စေ၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာ
 အတွက်ဖြစ်စေ ရည်ရွယ်ပြီးလှူသင့်တာချည်းပါပဲ၊ မြတ်စွာဘုရားက ဒါနအကျိုး
 ကြီးပုံတွေကို ခိုးကျူးဖေါ်ပြထားတာဟာ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ လောကီချမ်းသာ
 အကျိုးတွေကိုရည်ပြီး ဖေါ်ပြဟောကြားထားတာပဲ၊ ဒါကြောင့် ဘုရားအလိုတော်
 အရဆိုရင် ဘယ်ဒါနကိုမျှ မပယ်သင့်ပါဘူး၊ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်မှာကတော့ ဒါန၊
 သီလစသောကုသိုလ်ဖြင့် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် တရားအမွေခံယူဖို့ ဟောထားတာရှိ

ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လောကီချမ်းသာကို တောင့်တပြီး မပြုရဘူးလို့တော့ မပယ်မြစ်ပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေရမယ်။ ပြုရမယ်လို့သာ ဟောတော်မူပါတယ်။ ဘယ်လိုကုသိုလ်ကို မပြုရဘူးလို့တော့ ပယ်မြစ်တာ မရှိပါဘူး။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါပေမယ့် ဒါနကုသိုလ် မပြုရဘူး။ သီလလဲ စောင့်ဖို့မလိုဘူး။ ကုသိုလ်ပြုရင် ပင်ပန်းရုံပဲလို့ ဒီလို ဟောပြောနေတာလဲ ရှိတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ဒါနကုသိုလ်ပြုရင် လူဖြစ်မယ်၊ နတ်ဖြစ်မယ်၊ ဖြစ်ရာ ဘဝမှာ အိုရမယ်၊ နာရမယ်၊ သေရမယ်၊ သံသရာ ရှည်လျားပြီးတော့ ဒုက္ခလည်းရောက်ရမယ်။ ဒါကြောင့် လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို တောင့်တပြီး ဒါန၊ သီလကုသိုလ် မပြုကောင်းဘူးလို့ ဟောနေကြတာ ရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးအသက် (၁၂)နှစ်လောက်က ငယ်စဉ်ကျောင်းသား ဘဝတုန်းကတော့ လူကြီးတွေ ဟောပြောနေကြတာကို ကြားရဖူးတယ်။ အဲဒီတုန်းကတော့ စာပေဗဟုသုတ မရှိသေးတဲ့အတွက် သူတို့ပြောတာကို မှားမှန်းမသိခဲ့ပါဘူး။ စာပေဗဟုသုတရှိလာတဲ့အခါကျမှ သူတို့ ပြောနေကြတာတွေဟာ ဘုရားအလိုတော်ကျ မဟုတ်ကြောင်း သိရတယ်။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝဖြစ်ပြီး အိုရ၊ နာရ၊ သေရတာက ကုသိုလ် သက်သက်ကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ အရိယမဂ်မရသေးလို့၊ ကိလေသာ မကင်းသေးလို့ ဘဝသစ်ဖြစ်ရတာက အရင်းခံပဲ။ ကိလေသာမကင်း သေးတဲ့သူဟာ ဒါန၊ သီလစသော ကုသိုလ်မရှိရင် ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ဗြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လေးဘုံမှာချည်း ဖြစ်ပြီး အကြီးအကျယ်

ဒါနပယ်ရင်လည်း ဝါဒကွဲပဲ

၂၅

ဆင်းရဲသွားဖို့သာ ရှိတာပဲ။ အဲဒီတော့ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၌ဖြစ်ကြောင်း ကုသိုလ်ကို မပြုဘဲနေရင် အပါယ်လေးပါး၌သာ ဖြစ်ပြီး အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲဖို့သာ ရှိတာပဲ။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ ဒါန၊ သီလ စသောကုသိုလ်ကို မပြုဘဲနေရုံဖြင့် ဘဝအသစ်မဖြစ်ဘဲ ဆင်းရဲငြိမ်းပါ့ မလား၊ (မငြိမ်းပါဘုရား)။ ဘယ်လိုမှ ငြိမ်းတုန်းဆိုတော့ သမထ ဝိပဿနာ တရားကို နည်းမှန်လမ်းမှန်အတိုင်း အားထုတ်ပြီး အရိယမဂ်ရောက်မှ ကိလေသာက ကင်းငြိမ်းတာ။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါဘယ်ဘုရား)။ ကိလေသာတွေ လုံးဝကင်း ငြိမ်းသွားမှ ဘဝအသစ်မဖြစ်ဘဲ ဆင်းရဲငြိမ်းတာ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဘဝအသစ်အသစ် ဖြစ်ပြီးဖြစ်ပြီး သံသရာရှည်တာဟာ ဒါန၊ သီလစသော ကုသိုလ်ကြောင့် ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါဘုရား)။ လောဘ၊ ဒေါသ စသောကိလေသာတွေကြောင့် ဘဝအသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး သံသရာရှည်တာ မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ ဘုရားအလောင်း၊ ရဟန္တာအလောင်းတွေမှာ ဒါန၊ သီလစသော ကုသိုလ် တွေအများကြီးရှိတယ် မဟုတ်လား၊ (အများကြီးရှိပါတယ်ဘုရား)။ ဒါပေမယ့် နောက်ဆုံးဘဝမှာ အရဟတ္တမဂ်ရောက်တော့ ကိလေသာတွေဟူသမျှ အကုန်လုံးကင်းငြိမ်း သွားတယ်။ အဲဒီလို ကိလေသာတွေ အကုန်ကင်းငြိမ်းသွားအောင် အကျိုးမပေး ရသေးတဲ့ ဒါနစသော ကုသိုလ်တွေများစွာကလဲ ဘဝသစ်အကျိုးကို မပေးနိုင် တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ ဘယ်လိုဘဝ အသစ်မှ မဖြစ်ရတော့ဘူး၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒါဟာ ဒါန၊

သီလ စသောကုသိုလ်တွေ မပြုခဲ့လို့ ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါဘူးဘုရား)၊ အရဟတ္တမဂ်ရောက်ပြီး ကိလေသာကင်းငြိမ်းလို့ ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်း၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းစသော ဆင်းရဲတွေ လုံးဝကင်းငြိမ်းသွားတာ မဟုတ်ပါလား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီတော့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ ကင်းငြိမ်းစေချင်ရင် ကိလေသာကို ငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ ဝိပဿနာကုသိုလ်၊ အရိယမဂ်ကုသိုလ် ဖြစ်ပွားစေဖို့က လိုရင်းမဟုတ်ပါလား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ ဒါနု၊ သီလစသောကုသိုလ်ကို မပြုဘဲနေရုံဖြင့် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှလွတ်မြောက်နိုင်ပါ့မလား၊ (မလွတ်မြောက်နိုင်ပါဘုရား)၊ ဒါကြောင့် ဒါနုစသော ကုသိုလ်တွေကိုပြုနေရင် သံသရာရည်တယ်ဆိုတာ မှန်ပါ့မလား၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်နှင့် ညီညွတ်ပါ့မလား၊ (မညီညွတ်ပါဘုရား)၊ ကုသိုလ်ပြုနေရင် ဆင်းရဲရုံပဲဆိုတာကတော့ ဘုရားအလိုတော်နှင့် ညီညွတ်ပါ့မလား၊ (မညီညွတ်ပါဘုရား)၊ ဘာကြောင့်မညီသလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက “ကုသလဿ-ကုသိုလ်ဟူသမျှကို၊ ဥဃသမ္ပဒါ-ပြည့်စုံစေရမယ်”လို့ ဟောထားတယ် မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီ ဘုရားစကားတော်ကို တိုတိုနဲ့ အမြဲမှတ်ထား ကြရအောင် ဘုန်းကြီးက “ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကုသိုလ်တရား ပြစ်ပွားစုံစေ

ဘုရားရှိခိုးတာလဲ ကုသိုလ်ပဲ၊ ရဟန်းသံဃာတော်ကို ရှိခိုးတာ၊ အရိအသေပြုတာလဲ ကုသိုလ်ပဲ၊ သစ်သီးတစ်လုံး မန်းတစ်ပွင့်လှူတာလဲ

ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ

၂၇

ကုသိုလ်ပဲ။ ဒီလိုကုသိုလ်ကို ပြုရမယ်ဆိုတာ ငယ်ငယ်ကလေးဘဝကတည်းက
 မိဘများထံမှ ကြားနာပြီး နားလည်လာကြတယ် မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်တုရား)၊
 အဲဒါဟာ အင်မတန် အဖိုးတန်တဲ့တရားအမွေကို မိဘများထံမှ စပြီးရလာတာပါပဲ။
 ဒါကြောင့် မိဘများကိုလဲ အင်မတန် ကျေးဇူးတင်စရာ ကောင်းပါတယ်၊ ဟုတ်လား၊
 (ဟုတ်ပါတယ်တုရား)၊ အဲဒီလို ကုသိုလ်တွေပြုနေတာ ဆင်းရဲနဲ့ပဲ မပြုသင့်ဘူးလို့
 ဟောပြောနေကြတာကို ယုံကြည်ပြီး အဲဒီလိုကုသိုလ်တွေကို မပြုဘဲနေရင်
 မိဘများထံမှရလာတဲ့ အဖိုးတန်အမွေတွေ ဆုံးရှုံးမသွားဘူးလား၊ (ဆုံးရှုံးသွားပါတယ်
 တုရား)။

ကုသိုလ်ဆိုတာ ပယ်ရမည့် ပဟာတဗ္ဗတရား မဟုတ်ဘူး၊ မှီဝဲ ရမည့်၊
 ဖြစ်ပွားစေရမည့် သေဝိတဗ္ဗတရားသာဖြစ်တယ်၊ အဲဒီအတိုင်း မှန်၊ မမှန်ကို
 သေသေချာချာ သိချင်ရင် ဒီကခြောက်ထပ်ကြီးဆရာတော်ကိုလဲ မေးလျှောက်
 ကြည့်နိုင်ပါတယ်၊ ဒီတိုက်က စာချနာယက ဆရာတော်များကိုလဲ မေးလျှောက်
 ကြည့်နိုင်ပါတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်တုရား)။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုသင့်တာချည်းပဲ၊ မပြုသင့်တာရယ်လို့ မရှိဘူး၊
 တတ်နိုင်ရင်တော့ တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် တိုးတက်ပြီး ပြုသင့်တဲ့ ကုသိုလ်တွေ
 ချည်းပါပဲ၊ ဒါနကုသိုလ်ဆိုရင် အသေးအမွှား အနည်းငယ်မျှ ပေးလှူတာထက်
 များများစားစား ပေးလှူတဲ့ ဒါနကုသိုလ်က ပိုပြီးကောင်းတယ် မဟုတ်လား၊
 (မှန်ပါတုရား)၊ အဲဒီဒါနကိုပြုရာမှာ အကျိုးကြီးသည်ထက်ကြီးအောင်
 အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို စိစစ်ရွေးချယ်ပြီး လှူသင့်ကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားက
 ဒီလိုဟောထားပါတယ်။

ဝိစေယျ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ၊

ဝိစေယျ ဒါနံ ဒတ္တာနု၊ သဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တိ ဒါယကာ။

ယတ္ထ - သီလ သမာဓိ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော အကြင်အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ဝါ-အကြင်အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဒိန္နံ-ပေးလှူခြင်းသည်၊ ဝါ-ပေးလှူအပ်သော ကုသိုလ်သည်၊ မဟပ္ပလံ-ကြီးကျယ်သော အကျိုးရှိ၏၊ ဝါ-အကျိုးကြီး၏။ ဝိစေယျ - သီလ စသည်နှင့် ပြည့်စုံ၊ မပြည့်စုံသည်ကို စိစစ်ရွေးချယ်၍၊ တတ္ထ-သီလ စသည်နှင့်ပြည့်စုံ၍ အကျိုးကြီးစေနိုင်သော ထိုသို့သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မြတ်၌၊ ဝါ-ထိုသို့သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မြတ်အား၊ ဒါနံ-အလှူဒါနကို၊ ဒါတဗ္ဗံ- ပေးလှူအပ်၊ ပေးလှူသင့်ပေ၏။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် သီလစသည်နှင့် ပြည့်စုံ၍ အကျိုးကြီးစေနိုင်သည့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကို စိစစ်ရွေးချယ်ပြီးနောက် အဲဒီအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်ပြီး လှူသင့်တယ်၊ လှူရမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြားတော် မူတာပါပဲ။ အဲဒီလို အကျိုးကြီးတယ်ဆိုတာဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရစေနိုင်တာကို ရည်ရွယ်တာလား၊ သုဂတိချမ်းသာကို ရည်ရွယ်တာလားလို့ ဆိုရင် အဲဒါကိုလဲ ဒီလိုဖော်ပြထားပါတယ်။

ဝိစေယျ-သီလစသည်နှင့် ပြည့်စုံသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို စိစစ် ရွေးချယ်၍၊ ဒါနံ ဒတ္တာနု-အလှူကိုပေးလှူသောကြောင့်၊ဒါယကာ- အလှူရှင် ဒါယကာတို့သည်၊ သဂ္ဂံ-နတ်ပြည်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်ကြရပါတယ်တဲ့။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် သိနားလည်စေတာကတော့ “သီလစသည်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို စိစစ်ရွေးချယ်ပြီး လှူရင်အကျိုးကြီးတယ်၊ အဲဒီလို

ကုသိုလ်တရားဖြစ်ပွားစုံစေ

၂၉

ဒါနကုသိုလ် အကျိုးကြီးအောင် စိစစ်ရွေးချယ်ပြီး လှူရမယ်ဆိုတာဟာ နတ်ချမ်းသာ၊ လူချမ်းသာဆိုတဲ့ လောကီချမ်းသာအကျိုးကို ရည်ရွယ်၍ တိုက်တွန်းဟောပြတော်မူခြင်း ဖြစ်ကြောင်း” သိနားလည်စေတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် “လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို တောင့်တပြီး ဒါနကုသိုလ် မပြုကောင်းဘူး၊ အဲဒီလိုဒါနကုသိုလ်ကို သာဓုမခေါ်ကောင်းဘူး” လို့ ဟောပြောရင် “အဲဒီဟော ပြောချက်ဟာ ဘုရားအလိုတော်နှင့် မကိုက်ညီဘူး” လို့ ဆိုရမှာပဲ။ မှန်ရဲ့လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါပေမယ့် လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ လောကီချမ်းသာထက် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာက ပိုပြီးမြင့်မြတ်တယ်။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရည်သန်တောင့်တပြီး ဒါနကုသိုလ်ကို ပြုသင့်တယ်။ ဒါနပြုတဲ့အခါဖြစ်စေ၊ အခြားကုသိုလ်ကို ပြုတဲ့အခါဖြစ်စေ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်တောင့်တပြီး ပြုတာက ပိုပြီးကောင်းတယ်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရည်သန်တောင့်တပြီး ဒါနစသော ကုသိုလ်ကို ပြုရမယ်လို့ ဒီလိုဟောတာကတော့ ဘုရား အလိုတော်နဲ့လဲ ညီညွတ်ပါတယ်။ အထူးလဲ ကောင်းပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ သေသေချာချာ မှတ်ထားကြရမယ်။ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါနကုသိုလ်ဟာ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သိမြင်ပြီး လှူဒါန်းရင် ဉာဏ်နဲ့ယှဉ်တဲ့ ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်ကြောင့် သုဂတိဘဝမှာ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေဖြင့် ဘဝအသစ်ဖြစ်ပြီးတော့ အဲဒီဘဝမှာ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ရင် ဈာန်ကိုလဲ ရနိုင်တယ်။ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုလဲ ရနိုင်တယ်။ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကိုမသိ နားမလည်ဘဲ မေတ္တာ၊

ကရုဏာ၊ စေတနာသက်သက်ဖြင့် လှူရှင်တော့ ဉာဏ်နှင့်မယှဉ်တဲ့ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီကုသိုလ်ကြောင့် သုဂတိဘဝမှာ ခွံဟိတ်ပဋိသန္ဓေဖြင့် ဘဝအသစ်ဖြစ်ပြီးတော့ သုဂတိဘဝဆိုင်ရာ ချမ်းသာကိုတော့ ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ခွံဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တဲ့အတွက် သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာတရားကို အားထုတ်သော်လည်း ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တော့ မရနိုင်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ဒါနပြုစဉ်က ဉာဏ်နှင့် မယှဉ်ခဲ့တဲ့အတွက် တိဟိတ်မဟုတ်တဲ့ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေအသစ်ဖြင့် ဘဝအသစ် ဖြစ်လာခဲ့သောကြောင့်ပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကံနှင့်ကံ၏အကျိုးကို မသိဘဲ မလှူရဘူး လို့တော့ မဝိတ်ပင် မတားမြစ်ကောင်းပါဘူး။ အဲဒါလဲ မှတ်ထားကြရမယ်။ (မှန်ပါဘုရား)။ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကို သိပြီးလှူရင် လှူစဉ်က သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးပေမယ့် နောက်ဘဝ၌ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပြီးတော့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရင် မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို တရားထူးရနိုင် ကြောင်းကို သာသနာပက ပြုခဲ့တဲ့ဒါနကုသိုလ်ကြောင့် သာသနာတော်တွင်းမှာ လူဖြစ်နတ်ဖြစ်ပြီး တရားထူးရသွားကြတဲ့ သက်သေသာကေတွေ များစွာပင် ရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ သစ္စာမသိရင် ဒါနကုသိုလ် မပြုကောင်းဘူးလို့ ပြောတာဟာ သဘာဝကျပါ့မလား။ (မကျပါဘူးဘုရား)။ ဘုရားအလိုတော် နှင့်လည်း ညီပါ့မလား။ (မညီပါဘုရား)။

သစ္စာလေးပါးကို အမှန်အတိုင်း ကိုယ်တိုင်တွေ့သိတာဟာ သောတာပန်ဖြစ်မှ ပြည့်စုံတယ်။ ပုထုဇဉ်ဆိုရင် သစ္စာလေးပါးကို ကိုယ်တိုင် တွေ့ပြီး သိတာမရှိသေးဘူး။ အဲဒီတော့ သစ္စာလေးပါးကိုသိမှ ဒါန ပြုရတယ်လို့

ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ

၃၁

ပြောဟောရင် ပုထုဇဉ်မှာ ဒါနမပြုကောင်းဘူးလို့ ဆိုရာ ရောက်တယ်၊
 (မှန်ပါဘုရား)၊ နောက်ပြီးတော့ သစ္စာလေးပါးကို ကြားနာပြီး သုတမယဉာဏ်ဖြင့်
 သိမှ ဒါနကုသိုလ်ကို ပြုရတယ်ဆိုရင်လဲ လူတွေ အများထဲမှာ သစ္စာလေးပါးကို
 ကြားနာပြီး သုတမယဉာဏ်ဖြင့် သိတဲ့ လူများကလဲ များလှပါဘူး၊ အဲဒီတော့
 သစ္စာကိုသိမှ လှူရမယ်လို့ ဟောပြောရင် လှူခွင့်ရတဲ့လူက အလွန်နည်းနေမှာပါ၊
 ယခုအခါမှာ ဆွမ်းခံကြွလာတဲ့ သံဃာတော်များအား ဆွမ်းလောင်းခွင့်ရတဲ့
 လူတွေလဲ အလွန်နည်းနေမှာပါ၊ အဲဒီလူတွေ သစ္စာမသိလို့ မလှူရရင်
 သံဃာတော်များမှာ ဆွမ်းလှူသူနည်း၍ ဆွမ်းမပြည့်စုံသောကြောင့် ဟောဒီ
 ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်က သံဃာတော်တွေလည်း စာပေသင်ကြားမှုမှာ
 ဆုတ်ယုတ်သွားဖွယ်ရှိပါတယ်၊ အဲဒီတော့ ပရိယတ္တိသာသနာတော်လဲ
 ဆုတ်ယုတ်သွားနိုင်တယ်၊ ဆုတ်ယုတ်မသွားနိုင်ပေဘူးလား၊ (ဆုတ်ယုတ်
 သွားနိုင်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါကြောင့် သစ္စာမသိရင် ဒါနမပြုကောင်းဘူးလို့ ဟောတာဟာ
 သာသနာတိုးတက်ကြောင်း မဟုတ်ဘဲ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းသာဖြစ်နေတယ်၊ အဲဒီလို
 သာသနာဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရားကို ဟောသင့်ပါ့မလား၊ (မဟော
 သင့်ပါဘူးဘုရား)၊ အဲဒီတော့ သစ္စာမသိရင် မလှူနဲ့လို့ ပြောဆိုတာဟာ
 ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်နဲ့ ညီပိုမလား၊ (မညီပါဘုရား)၊ အဲဒီအပြော
 အဆိုကို ယုံကြည်နေရင် ဘုရားဘက်ကနေရာ ရောက်မလား၊ (မရောက်ပါဘုရား)၊
 ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဆိုရင် ဘုရားဘက်ကနေမှာပဲ မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)။

၂ ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

နောက်ပြီးတော့ ကုသိုလ်ပြုနေဖို့ မလိုဘူး၊ သူတို့ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ခြိမ်းစားနေရင် ပြီးတယ်လို့ ဒီလိုပြောဟောနေရင်လဲ (ကုသလဿ ဥပဿဒ္ဓါ- ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေရမယ်)လို့ ဟောထားတဲ့ ဘုရားအဆုံးအမတော်နှင့် ကိုက်ညီပါ့မလား၊ (မကိုက်ညီပါဘုရား)၊ ပေးလှူနေရင် လှူစရာပစ္စည်းတွေကို ဂရုတစိုက် ဆင်းရဲတယ်၊ ပေးလှူဖို့ ရှာ ပြုလုပ်တာလဲ ဆင်းရဲတယ်၊ အဲဒီပေးလှူတဲ့ ကုသိုလ်ကြောင့် လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝဖြစ်ပြီး အိုရ၊ နာရ၊ သေရတာလဲ ဘင်းရဲတယ်။ ဒါကြောင့် ဒါနကုသိုလ်လဲ ပြုဖို့မလိုဘူး၊ ငါညွှန်ကြားတဲ့ အတိုင်းသာနေရင် ကိစ္စပြီးတယ်လို့ ဒီလို ပြောဆိုတာကတော့ ဘုရား အဆုံးအမတော်နှင့် ညီပါ့မလား၊ (မညီပါဘုရား)၊ အဲဒီလို ဟောပြောချက်ကို ယုံကြည်ပြီး ဒါနကုသိုလ် မပြုဘဲနေရုံနဲ့ ကိလေသာကင်းငြိမ်းတဲ့ ရဟန္တာဖြစ်နိုင် ပါ့မလား၊ (မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား)၊ အဲဒီလိုဝါဒကို လိုက်နာနေတဲ့သူမှာ ဒါနကုသိုလ် ခံတောင်မရှိတော့ နောက်ကာလ နောက်ဘဝတွေမှာ ဒါနကုသိုလ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ သုဂတိဘဝတွေမှာ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား၊ (မဖြစ်နိုင်ပါဘုရား)၊ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ မလှူဘဲနေရုံဖြင့် ကိလေသာခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းတဲ့ရဟန္တာလဲ မဖြစ်နိုင်သေးတော့ နောက်ဘဝတွေမှာ အကန့်အသတ်မရှိ ဘဝများစွာဖြစ်သွားရဦးမယ်၊ အဲဒီနောက်ဘဝတွေမှာ ဒါနနဲ့ဆိုင်တဲ့ ချမ်းသာတွေကို ရနိုင်ပါ့မလား၊ (မရနိုင်ပါဘုရား)၊ အဲဒီတော့ ဒါနမပြုဘဲ သက်သက်သာသာနေတာဟာ ယခုမျက်မှောက်မှာသာသက်သာပြီး နောင်သံသရာတစ်လျှောက်လုံး၌ ဆင်းရဲ သွားဖို့သာဖြစ်တယ်၊ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံကိုရည်ပြီး ရှေးကဆရာတော် ဘုရားကြီး တစ်ပါးက (ယခုချောင် နောင်ကျပ်၊ ယခုကျပ်မှ နောင်ချောင်တယ်လို့) ဩဝါဒ

ပေးသွားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမနှင့် ညီညွတ်တယ် မဟုတ်လား၊
(ညီညွတ်ပါတယ်ဘုရား)။

နောက်ပြီးတော့ သီဆောက်တည်ပြီး ကျင့်နေတာလည်း ဆင်းရဲတယ်၊
ဒါကြောင့် “သီလကုသိုလ်လဲ ကျင့်ဖို့မလိုဘူး၊ သူဟောတဲ့အတိုင်း အငြိမ်း
စားနေရမယ်” လို့ ဆိုရင်ကော အဲဒီအဆိုဟာ မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမနှင့်
ကိုက်ညီပါ့မလား၊ (မကိုက်ညီပါဘုရား)၊ မြတ်စွာဘုရား သီလကျင့်ဖို့
တိုက်တွန်းရာမှာ-

အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ
သိက္ခာပဒေသု-

လို့ ညွှန်ကြားထားပါတယ်။ အဏုမြူလောက်သေးငယ်တဲ့ အပြစ်များ
၌လဲ အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ဘေးကြီးလို့ ထင်မြင်ပြီး အကျင့်သိက္ခာဟူသမျှကို
အကြွင်းမဲ့ ဆောက်တည်ပြီး ကျင့်ရမယ်လို့ ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီတော့
“သီလကုသိုလ်လဲ ကျင့်ဖို့မလိုဘူး၊ ဆင်းရဲရုံမျှပဲ” လို့ ပြောဆိုရင် အဲဒါဟာ
ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့် မဆန့်ကျင်ပေဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်နေ
ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို သီလကုသိုလ်လဲ ကျင့်ဖို့မလိုဘူးလို့ ပြောဆိုတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူ့ကိုယ်တိုင်လဲ သီလကို မကျင့်ဘူးလို့ ထင်မြင်စရာ ရှိနေပါတယ်၊
ဒါကြောင့် ဒီလို ဘုရားအဆုံးအမသာသနာတော်နှင့်ဆန့်ကျင်တဲ့ စကားမျိုးကို
ပြောလဲမပြောသင့်ဘူး၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)။ သူတစ်ပါးက ပြောတာကိုလဲ
မယုံကြည် မလိုက်နာသင့်ဘူး၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)။

ယခုမျက်မှောက်ဘဝမှာပင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရအောင်ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သီလဝိသုဒ္ဓိဆိုတဲ့ သီလစင်ကြယ်ခြင်းရှိပါမှ သမာဓိဉာဏ်ဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်တယ်ဆိုတာ အလွန်ထင်ရှားနေပါတယ်။ အဲဒီတော့ သီလ ကုသိုလ်တောင်မပြုမကျင့်ရင် သမာဓိနှင့်ဉာဏ်ထူးတွေ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား၊ (မဖြစ်နိုင်ပါဘူးဘုရား)၊ နိဗ္ဗာန်ကိုကော ရနိုင်ပါ့မလား၊ (မရနိုင်ပါဘူးဘုရား)၊ အဲဒီတော့ သီလကုသိုလ်ကို ပြုကျင့်ဖို့ မလိုဘူးဆိုတဲ့ဝါဒကို ယုံကြည်လက်ခံနေရင် နိဗ္ဗာန် နှင့်ဝေးကွာမနေပေဘူးလား၊ (ဝေးကွာနေပါတယ်ဘုရား)၊ နောက်ပြီးတော့ သီလအကျင့်ပျက်နေရင် သေသည်၏အခြား မဲ့၌ အပါယ်လေးပါး ကျရောက်တတ် တယ်ဆိုတာကော မကြားဖူးဘူးလား၊ (ကြားဖူးပါတယ်ဘုရား)၊ ဒီလိုဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်နှင့်သာ ဝေးတာမဟုတ်ဘူး၊ အပါယ်လေးပါးကျရောက်ပြီး ဆင်းရဲသွားဖို့ရာ နီးနေတယ်ဆိုတာလဲ ထင်ရှား တယ်မဟုတ်လား၊ (ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား)၊ ဒါကြောင့် အပါယ်ဆင်းရဲမှ လွတ်ကင်းအောင် သီလကုသိုလ်ကို ရှိရှိသေသေ ကျင့်သင့်တယ်လို့လဲ ကိန်းသေမှတ်ထားရဦးမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ကျင့်တဲ့သူမှာ သီလဝိသုဒ္ဓိပြည့်စုံအောင် ကျင့်သင့်တယ် ဆိုတာကိုလည်း ကိန်းသေမှတ်ထားရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

နောက်ပြီးတော့ ယခုမျက်မှောက်ဘဝမှာ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ရောက်အောင် ကျင့်သူမှာ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ(စိတ်စင်ကြယ်ခြင်း)ဖြစ်အောင် သမာဓိတာဝနာကို ဖြစ်ပွားစေရမယ် ဆိုတာကိုကော ကြားဖူးကြရဲ့ မဟုတ်လား၊ (ကြားဖူးကြပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီတော့ “သမာဓိကုသိုလ်ဖြစ်အောင် သမထ ဘာဝနာအလုပ်ကို အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး”လို့ဟောရင် အဲဒါဟာ

ကုသိုလ်တရားဖြစ်ပွားစုံစေ

၃၅

ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်နဲ့ ညီပါမလား၊ (မညီပါဘုရား)၊ ဘုရား အလောင်းတော်များဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကြတယ်၊ အဲဒါကို အတိုချုပ်အားဖြင့် ဖော်ပြရရင်-

ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓသု-ငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော-အဖြစ်အပျက်ကို ရှုလျက်၊ ဝိဟရတော-နေ့စဉ်၊ တဿ-ထိုဘုရားအလောင်း၏၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ န စိရဿေဝ-မကြာမီ ပင်လျှင်၊ အနုပါဒါယ-စွဲလမ်းခြင်းကင်းလျက်၊ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စိ-အာသဝေါတို့မှ လွန်မြောက်၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်လေသည်တဲ့။

အဲဒီမှာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ (၅)ပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ရှုတယ်ဆိုတာ ဝိပဿနာရှုတာပဲ၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေတာပဲ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဆိုတာတွေကလဲ မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲစသည်မှာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရုပ်တရားနာမ်တရားတွေပဲ၊ မြင်တိုင်းကြားတိုင်း စသည်မှာ အဲဒီ ရုပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အဆင့်ဆင့် အပြည့်အစုံဖြစ်ပြီးတော့ သောတာပတ္တိမဂ်မှစပြီး အရဟတ္တဖိုလ်အထိ ရောက်သွားတဲ့အခါ တရားအလုံးစုံ ကို အကုန်သိတဲ့ ဘုရားဖြစ်တော်မူသွား ပုံကို အတိအကျ ပြထားတဲ့တရားတော် ပါပဲ၊ အရှင်ကောဏ္ဍညအစရှိသော ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းတော်တွေလဲ အဲဒီလိုပင် ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး ပထမအစမှာ သောတာပန်ဖြစ်တော်မူကြတယ်၊ နောက်ဆုံးမှာ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူကြတယ်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင် မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တို့လဲ နည်းတူပင် ဝိပဿနာရှုပြီး အရိယာဖြစ်တော်မူကြတာပဲ၊

အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ ဘုရားတပည့် အရိယာသာဝကတိုင်း၏ နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း အကျင့်လမ်းမှန်ပဲ။

အကယ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်က “ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက်ကို ရှုပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပွားစေဖို့မလိုဘူး၊ သူပြောတဲ့အတိုင်း နေရုံမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးတယ်”လို့ ပြောဟောရင် အဲဒါဟာ ဘုရားဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့် ညီပါ့မလား၊ (မညီပါဘုရား)၊ အဲဒီတော့ ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေဖို့ ဟောပြောတဲ့ဝါဒကို ယုံကြည်လက်ခံရင် ဘုရားဘက်ကနေတာ ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါဘုရား)၊ ဘုရားဘက်က မနေရင် ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့်ညီပြီး ရသင့်ရထိုက်တဲ့ လောကီလောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ရနိုင်ပါ့မလား၊ (မရနိုင်ပါဘုရား)၊ အဲဒီတော့ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းလို ဘုရား ဘက်ကသာ နေမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချထားကြရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ဖြစ်၊ အခြားဘာသာဝင်ဖြစ်ဖြစ် သူ့ဆိုင်ရာ ဘာသာတရားအတိုင်း လိုက်နာနေမှ ကိုယ်တိုင်ဝန်ခံထားတဲ့ ဘာသာဝင် အစစ် ဖြစ်တယ်၊ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)၊ ဥပမာအားဖြင့် ထုတ်ပြရလျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်ကာလက ဗြာဟ္မဏဘာသာဆိုတာ ထင်ရှားရှိခဲ့တယ်၊ အဲဒီဘာသာဝင်တွေဟာ အဲဒီဗြာဟ္မဏဘာသာတရား အတိုင်း ကျင့်သုံးနေမှ အဲဒီဗြာဟ္မဏဘာသာဝင်အစစ် ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီဘာသာတရားကို မနာယူဘဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီးတော့ ကိုယ့်ထင်မြင်ချက်ကို သဘောကျတဲ့အတိုင်း ကျင့်သုံးပြောဟောနေရင် အဲဒီလို ကျင့်သုံးပြောဟော

ကုသိုလ်တရားဖြစ်ပွားစုံစေ

၃၇

နေတဲ့လူကို ဗြာဟ္မဏဘာသာဝင် အစစ်လို့ မဆိုရဘူး၊ ယခုနေအခါ ထင်းရှူးရှိနေတဲ့ ဘာသာဝင်တွေမှာလဲ ထို့အတူပါပဲ။ ကိုယ်တိုင်ဝန်ခံထားတဲ့ ဘာသာတရားကို နားမထောင်ဘဲ ထင်ရာမြင်ရာ ကျင့်သုံးဟောပြောနေရင် သူဝန်ခံထားတဲ့ ဘာသာဝင်အစစ် မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဒီအတိုင်း မှန်တယ် မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ် ဘုရား)။ ယခုအခါမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လို့ အမည်ခံပြီးတော့ ဗုဒ္ဓဘုရားဟောတဲ့တရားကို နာယူခြင်း၊ လေ့လာခြင်းမရှိဘဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြံစည်စဉ်းစားတွေ့သိလာတာကို တရားမှန်လို့ ဒီလိုဟော ပြောတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဂိုဏ်းအထူး ရှိတယ်။ အဲဒီဘာသာဝင်လူစုဟာ ဘုရား၏ တရားကိုမနာယူဘဲ သူတို့၏သဘောအတိုင်းကြံစည်ပြီး သဘောကျတဲ့ အတိုင်း ကျင့်သုံးနေတယ်ဆိုရင် ဘုရားစကားကို လိုက်နာပြီး ကျင့်တဲ့ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အစစ်ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါဘူးဘုရား)။

မြတ်စွာဘုရားက ‘အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ-အာသဝေါတရားတို့မှ စိတ်လွတ်မြောက်သည်’ စသည့်ဖြင့် အရိယမဂ်၊ ဖိုလ်ရောက်အောင်ကျင့်မှ စိတ်ဟာ အာသဝေါကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်ကြောင်း ဟောထားတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ချို့က စိတ်မှာ ဘယ်သူကမှ ချည်နှောင် ထားတာ မရှိဘူး၊ ကိုယ်ဟာကိုယ် စိတ်ကူးပြီး ကိလေသာတွေ ဖြစ်နေတာပဲ။ ဒါကြောင့် ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်အောင် ကျင့်နေဖို့ မလိုဘူး၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကိလေသာ ပျောက်ကင်းသွားအောင် ဆင်ခြင်ရုံမျှဖြင့် ကိစ္စပြီးတယ်လို့ ဟောပြောနေတာရှိတယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရားအဆုံးအမအတိုင်း ကျင့်တာမဟုတ်ဘူး၊ သူ့ဟာသူ ကြံဆပြီး ကျင့်တာပဲ။ အဲဒီလို ကိုယ်သဘော

အတိုင်း ကြံဆပြီးကျင့်နေရင် ဘုရားအဆုံးအမကိုလိုက်ပြီးကျင့်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင်အစစ် ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါဘူးဘုရား)၊

ဘုရားအဆုံးအမတော်က ကုသလဿ-ကုသိုလ်တရားဟူသမျှကို၊ ဥပသမ္ဘဒါ-ပြည့်စုံစေရမယ်၊ ရှေ့စေမယ်တဲ့၊ အဲဒါကို အဋ္ဌကထာက စတုတ္ထိက-ကုသလဿ ပဋိလာဘော-ဘုံလေးပါးလုံးနှင့်ဆိုင်သော ကုသိုလ်ဆိုတာက (၁)ကာမဘုံနှင့်စပ်ဆိုင်တဲ့ ကာမဝစရကုသိုလ်ကတစ်ပါး၊ အဲဒါက ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ ဂ္ဂဟဗျာန်၊ အဂ္ဂဟဗျာန်တို့၏ ရှေ့သွားကုသိုလ်၊ အရိယမဂ်၏ ရှေ့သွားဝိပဿနာကုသိုလ်စသည်တွေပါပဲ၊ ဒီအထဲမှာလဲ စသည်အရအားဖြင့် “အပဏယန-ရိသထိုက်သူကို ရိသခြင်း၊ ဝေယျာဝစ္စ-သူတစ်ပါး၏ ကိစ္စကြီးငယ်ကို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ပတ္တိဒါန-အမျှပေးဝေခြင်း၊ ပတ္တာနုမောဒန-သူတစ်ပါးက အမျှဝေရာ၌ သာဓုခေါ်၍ အနုမောဒနာပြုခြင်း”ဆိုတာတွေပါပဲ၊ ဒီကာမကုသိုလ် တွေထဲက အာသဝေါကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်အောင်ကျင့်ဖို့ အရေးကြီးတဲ့ ကုသိုလ်တွေကတော့ သီလကုသိုလ်ရယ်၊ ဗျာန်၏ရှေ့သွားကုသိုလ်ရယ်၊ ဝိပဿနာကုသိုလ်ရယ်-ဒီသုံးရပ်ကို ဖြစ်ပွားစေဖို့ဟာ အရေးကြီးဆုံးပါပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ (၂)ဝိပဿနာ၏မူလ အခြေခံဖြစ်တဲ့ ဂ္ဂဟဝစရကုသိုလ်က တစ်ပါး၊ (၃)အဂ္ဂဟဝစရ ဗျာန်ကုသိုလ်ကတစ်ပါး၊ (၄)အရိယမဂ်ကုသိုလ်ကတစ်ပါး၊ ဒီဂ္ဂဟဗျာန်ကုသိုလ်၊ အဂ္ဂဟဗျာန်ကုသိုလ်၊ အရိယမဂ်ကုသိုလ်ဆိုတဲ့ ကုသိုလ်(၃)ပါးကတော့ ဂ္ဂဟဘုံ၊ အဂ္ဂဟဘုံ၊ လောကုတ္တရာဘုံတို့နှင့် အသီးသီးဆိုင်တဲ့ ကုသိုလ် (၃)ပါးပါပဲ၊ ဒီမှာလည်း လောကုတ္တရာဘုံဆိုတာကတော့ မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာ သဘောတရားမျှပါပဲ၊ ကာမဘုံ၊ ဂ္ဂဟဘုံ၊ အဂ္ဂဟဘုံမျိုးကတော့ မဟုတ်ပါဘူး။

ကုသိုလ်တရားဖြစ်ပွားစုံစေ

၃၉

အဲဒီကုသိုလ် (၄)ပါးထဲမှာ သီလကုသိုလ်နှင့် ဈာန်ကုသိုလ်ကို အခြေခံအဖြစ်ဖြင့် ပွားစေပြီးတော့ ဝိပဿနာကုသိုလ်ကို ပုဗ္ဗဘာဂအဖြစ်ဖြင့် ပွားစေသောအားဖြင့် အရိယမဂ်ကုသိုလ်ကို ဖြစ်စေရန် ညွှန်ကြားတော်မူလိုရင်းပါပဲ။ အဲဒီအရိယမဂ်မှာလဲ အရဟတ္တမဂ်ကုသိုလ်အထိ ဖြစ်ပွားစေရန် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ-ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်၊ ရ၊ရမယ်လို့ သိစေလိုတာပါပဲ။ အဲဒါကို “ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ”လို့ အတိုချုပ် ဆောင်ပုဒ်စီတားတာပဲ။ အဲဒါကို ထပ်ပြီး ဆိုကြရမယ်။

ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ

အဲဒီ အရဟတ္တမဂ်ကုသိုလ်အထိ ဖြစ်ပွားစေပါမှ အာသဝေါ ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ လုံးဝလွတ်မြောက်သွားနိုင်တယ်။ ဆင်ခြင်ပြီး အကုသိုလ် ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတယ်ဆိုတာကတော့ အနိက္ခအတန့် မှုသာ ငြိမ်းစေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆင်ခြင်လိုက်လို့ ယခုငြိမ်းသွားပေးမယ့် နောင်လဲ ထပ်ကာထပ်ကာ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ဖြစ်နေဦးမှာပဲ။ အရဟတ္တမဂ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကိလေသာငြိမ်းတာ ကတော့ ဘယ်တော့မှ ကိလေသာမဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ အစဉ်ထာဝရ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒီ အရဟတ္တမဂ်၏အခြားမဲ့၌ အရဟတ္တဖိုလ်ဇာတိမရှိတော့ ကိလေသာတွေ အစဉ်ထာဝရကင်းငြိမ်းပြီး ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီတော့ စိတ်ဓာတ်မှာ ဘယ်အခါမှ ကိလေသာအညစ်အကြေး မဝင်ရောက်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါဟာ စိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစင် သန့်ရှင်းသွားတာပဲ။ အဲဒီလို အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ပြီး စိတ်ဓာတ် အစဉ်ထာဝရစင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ရမယ် ဆိုတာကို

မြတ်စွာဘုရားက သစ်တ္တပရိယောဒပန်-မိမိစိတ်ကို ဖြူစင် စေခြင်းက တစ်ပါးလို့ ဒီလို ဟောထားတာပါပဲ။ အဲဒါကို “မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို ထပ်ဆိုကြရမယ်။

မိမိစိတ်ဓါတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ

အဲဒီလို အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်အောင်လို့ သီလနှင့်သမာဓိကို အခြေခံပြီး အရိယမဂ်၏ရှေ့သွား ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာကုသိုလ်ကို အရဟတ္တမဂ် ရောက်သည်အထိ ဖြစ်ပွားစေရန် မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ကြား ဆုံးမတော်မူပါတယ်။ အဲဒီလို သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာကုသိုလ် အရိယမဂ် ကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားအောင် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ဖို့လိုပါတယ်။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ “အဲဒီလို ကျင့်ဖို့မလိုဘူး၊ ဆင်ခြင်ရုံမျှနဲ့ ကိစ္စ ပြီးတယ်”လို့ဆိုရင် မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်နှင့် ကိုက်ညီပါ့မလား၊ (မကိုက်ညီပါဘုရား)။ အဲဒီလို ဝါဒကို ယုံကြည်လက်ခံနေရင် ဘုရားဘက်က နေတာဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါဘုရား)။

အဲဒီတော့ “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ”ဆိုတဲ့ အမှတ်(၁) ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြီးတော့ သတ်မှု၊ ခိုးမှု၊ လိမ်မှုစတဲ့ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို ကြဉ်ရှောင်ဖို့ရာ မလိုဘူးလား၊ (လိုပါတယ်ဘုရား)။ “ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ”ဆိုတဲ့ အမှတ်(၂) ဘုရားအဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြီးတော့ သီလ၊သမာဓိ၊ဝိပဿနာပညာကုသိုလ်နှင့် အရိယမဂ်ကုသိုလ်တွေ ပြည့်စုံအောင် ဖြစ်ပွားစေဖို့ရာလဲ မလိုတော့လား၊ (လိုပါတယ်ဘုရား)။ “မိမိစိတ်ဓါတ်

မိမိစိတ်တတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ

၄၁

ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ” ဆိုတဲ့ အမှတ်(၃) ဘုရားဆုံးအမတော်အတိုင်း လိုက်နာပြီးတော့ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်အောင် အားထုတ်ဖို့ ရာလဲ မလိုပေဘူးလား၊ (လိုပါတယ် ဘုရား)။

အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်အောင် အားထုတ်တယ်ဆိုတာကတော့ သီးသန့်အားထုတ်ရတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ အရဟတ္တမဂ်ရောက်ရင် အရဟတ္တ ဖိုလ်ရောက်တော့တာပဲ၊ ဒါပေမယ့် စိတ်မှာ ကိလေသာ အညစ်အကြေး မဝင်ရောက်ဘဲ အမြဲတမ်း စင်ကြယ်တယ်ဆိုတာဟာ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်မှ ပြည့်စုံတယ်၊ ဒါကြောင့် (သစ္စိတ္တပရိယောဒပနံ) မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းက တစ်ပါးလို့ ဩဝါဒတစ်ခုအနေဖြင့် သီးသန့် ပြန်ဆိုထားတာပါပဲ၊ အဲဒါကို အဋ္ဌကထာမှာ “သစ္စိတ္တပရိယောဒပနန္တိ-မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်း ဟူသည်မှာ၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ စိတ္တဇောတနံ-စိတ်ကို ဖြူစေခြင်းပေတည်း၊ တံပန- ထိုစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းသည်ကား၊ အရဟတ္တဖလေန-အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သည်”လို့ ဖွင့်ပြ ထားပါတယ်၊ အဲဒီကနောက် အဆုံးအမဩဝါဒ သုံးပါးလုံးကို ပေါင်းပြီးတော့ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါသေးတယ်။

ဣတိ-ဤပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ သီလသံဝရေန-သီလ ဟူသော ပိတ်ဆို့စောင့်စည်းမှုဖြင့်၊ သမ္မုပါပံ ပဟာယ-အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ကို ပယ်ပြီးလျှင်၊ (ဒီစကားဖြင့် “အကုသိုလ်များ ရှောင်ရှားပယ်လေ”ဆိုတဲ့ ဩဝါဒအတိုင်း လိုက်နာကျင့်ပုံကို ပြတာပါပဲ)၊ သမထဝိပဿနာဟိ-သမထနှင့်ဝိပဿနာတို့ဖြင့်၊ ကုသလံ သမ္မာဒေတွာ-ကုသိုလ်ကို ပြည့်စုံစေ၍၊ (ဒီစကားဖြင့်

“ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ”ဆိုတဲ့ သြဝါဒအတိုင်း လိုက်နာပြီး ကျင့်ပုံကို ပြတာပါပဲ။ အဲဒီမှာ ဝိပဿနာကုသိုလ်ဆိုတဲ့ စကားရပ် ဖြင့် မဂ်ကုသိုလ်ကိုလဲ ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ဖို့ပြတာပါပဲ)။ အရဟတ္တဖလေန-အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်၊ စိတ္တံ ပရိယောဒါပေတဗ္ဗ-စိတ်ကို ကိလေသာအညစ်အကြေးမှ ဖြူစင်စေအပ်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ တေ-ဤသုံးပါးသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏။ သာသနံ-သာသနာတော်ပေတည်း။ သြဝါဒေါ-သြဝါဒပေတည်း။ အနုသိဋ္ဌိ-အဆုံးအမတော်ပေတည်း တဲ့။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိကို ပြည့်စုံစေပြီးတော့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဆိုတဲ့ အခြေခံသမာဓိကို ပြည့်စုံစေရမယ်။ အဲဒီ သမာဓိကို အခြေခံပြုပြီးတော့ ဝိပဿနာကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်။ ဝိပဿနာဖြင့် အရိယမဂ်ကုသိုလ်ကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်။ အဲဒီလို အရဟတ္တမဂ်အထိ ပွားစေခြင်းဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရောက်ပြီး စိတ်ကို စင်ကြယ်စေရမယ်လို့ ပြဆိုတာပါပဲ။ ဝိပဿနာကုသိုလ် ဖြစ်ပွားပါမှ အရိယမဂ်ဖိုလ် ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်မှာ ဒီလို အတိအကျ ထင်ရှားပြထားပါတယ်။

အနုလောမံ-အနုလောမ ဝိပဿနာသည်။ ဂေါတြဘုဿ-ဂေါတြဘူအား၊ အနန္တရပစ္စယေန-အခြားမဲ့၌ ဖြစ်စေသော အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော-ကျေးဇူးပြု၏။ ဂေါတြဘု-ဂေါတြဘူသည်။ မဂ္ဂဿ-အရိယမဂ်အား၊ အနန္တရပစ္စယေန-အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော-ကျေးဇူးပြု၏။ မဂ္ဂေါ-

မိမိတို့တတ်ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ

၄၃

အရိယမဂ်သည်၊ ဖလဿ-အရိယဖိုလ်အား၊ အနန္တရပစ္စယေန-
အနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော-ကျေးဇူးပြု၏တဲ့။

အနုလောမ ဝိပဿနာက အခြားမဲ့၌ ဂေါတြဘူကိုဖြစ်စေတယ်။ အနိစ္စ
စသည်ဖြင့် ရှုသိတဲ့ အနုလောမ ဝိပဿနာ၏ အခြားမဲ့၌ ဂေါတြဘူ ဖြစ်တယ်။
ဂေါတြဘူ၏ အခြားမဲ့၌ အရိယမဂ်ဖြစ်တယ်။ အရိယမဂ်၏ အခြားမဲ့၌
အရိယဖိုလ်ဖြစ်တယ်လို့ အတိအကျ ပြထားတာပါပဲ။ အနုလောမ
ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုတာကလဲ သင်္ခါရပေက္ခာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်ပြီးမှ ဖြစ်တာ။
သင်္ခါရပေက္ခာ ဆိုတာကလဲ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်။
အကြောင်းအကျိုးကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်။ အဖြစ်အပျက်ကို
တွေ့ပြီး အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သုံးသပ်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်
စသည်တွေ ဖြစ်ပြီးမှ ဖြစ်တာပဲ။ အဲဒီတော့ “ရုပ်နာမ် အကြောင်းအကျိုး
အဖြစ်အပျက် အနိစ္စစသည်ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်သိရအောင် ဝိပဿနာမရှုဘဲနဲ့
ကိလေသာကင်းငြိမ်းတဲ့ကိစ္စ ပြီးတယ်။ ကိလေသာစင်ကြယ်တဲ့ကိစ္စ ပြီးတယ်”လို့
ပြောဟောရင် ပဋ္ဌာန်းတရားတော်နဲ့ ညီညွတ်ပါ့မလား၊ (မညီညွတ်ပါဘုရား)။
အဲဒီလို ဘုရားဟောတရားနဲ့ မညီတဲ့ဝါဒကို ယုံကြည်လက်ခံနေရင်
ဘုရားဘက်က နေရာရောက်ပါမလား၊ (မရောက်ပါဘုရား)။ ဘုရား၏တရား
တော်နဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ ဝါဒရှင်ဘက်ကနေရာ မရောက်ပေဘူးလား၊ (ရောက်နေပါ
တယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို ဘုရားအလိုနဲ့ မညီတဲ့ဝါဒကို ဟောပြောနေရင်
ဗုဒ္ဓသာသနာပြုရာ ရောက်ပါ့မလား၊ (မရောက်ပါဘုရား)။ ဟုတ်တယ်။ ဘုရား၏
အဆုံးအမတရားတော်နဲ့ မညီညွတ်ဘဲ ပြောင်းပြန်ဆန့်ကျင်တဲ့ဝါဒကို

ဟောပြောနေရင် ဗုဒ္ဓသာသနာပြုရာ မရောက်ဘူး၊ သာသနာဖျက်ရာ ရောက်နေတယ်။ အဲဒါကို အထူးသတိ ပြုဖို့လိုပါတယ်။ (မှန်ပါဘုရား)။

နောက်တစ်ခု အထူးသတိပြုစရာကတော့ ဝိပဿနာရှုမည့်သူမှာ စောစောကတည်းက ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓါတ်၊ သစ္စာ၊ ဣန္ဒြေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိတဲ့ သုတမယဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံရမယ်လို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အတိအလင်း ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဆရာမရှိဘဲ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ပြဆိုထားတာပါပဲ။ ညွှန်ကြားပြသမည့် ဆရာရှိရင်တော့ ယုံမှားမှု စသည်ဖြစ်တိုင်း ဆရာက ညွှန်ပြပေးမှာမို့ အဲဒါလောက် ကျယ်ပြန့်တဲ့ သုတမယဉာဏ် မရှိပေမယ်လို့ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်နိုင်ပါတယ်။

အဲဒါဟာ ဆန္ဒမထေရ်၏ တရားထူးရပ်ဖြင့်လဲ ထင်ရှားပါတယ်။ အရှင်ဆန္ဒဟာ ဘုရားသက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်ကတော့ ဘယ်သူစကားမှ သူက နားမထောင်ဘူး၊ တရားကိုလဲ အားထုတ်ပုံမရဘူး၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးမှ မြတ်စွာဘုရားက အရှင်ဆန္ဒအား ဗြဟ္မဒဏ်ပေးဖို့ မိန့်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဗြဟ္မဒဏ်ဆိုတာ “အရှင်ဆန္ဒက ပြောလိုရာပြောပါစေ၊ သူ့ကိုတော့ ဘယ်သူ ကမျှ ဆုံးမညွှန်ကြားပြောဆိုခြင်း မပြုရဘူးလို့”လို့ လျစ်လျူရှုထားရတဲ့ ဒဏ်ပါပဲ။ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးတဲ့နောက် အဲဒီဗြဟ္မဒဏ် အပေးခံရ သောကြောင့် အရှင်ဆန္ဒဟာ အားကိုးစရာမရှိတဲ့အတွက် သံဝေဂရပြီး တရား အားထုတ်ပါသတဲ့။ သူ့အားထုတ်ပုံကလဲ တကယ်ဖြစ်ပျက်တဲ့တရားကို ရှုပြီး အားထုတ်တာ ဟုတ်ပုံမရပါဘူး၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဆိုတာကို ဆင်ခြင်ပြီး ရှုတာနဲ့ တူပါတယ်။ တကယ်ဖြစ်ပျက်တဲ့ တရားကိုရှုရင်တော့ အကြောင်း

မိမိစိတ်ဓာတ်ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ

၄၅

နဲ့အကျိုးကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီးသိတဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ရမှာပဲ။ အဲဒီလို အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို သိရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုလဲ သူ့ပါရမီအားလျော်စွာ သိရမှာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် သူက အကြောင်းနဲ့အကျိုးမျှသာ ရှိတယ်။ အတ္တကောင် မရှိဘူးဆိုတာကို မသိသောကြောင့် အနတ္တဆိုတာကို သဘောမပေါက်သဖြင့် အရှင်အာနန္ဒာထံ လာရောက်ပြီး သူ့မှာယုံမှားဖြစ်နေပုံကို လျှောက်တယ်။ အဲဒီတော့ အရှင်အာနန္ဒာက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ဟောပြလိုက်တဲ့အခါ သံသယကင်းပြီး ရှုလိုက်သဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်သွားပါသတဲ့။ အဲဒါဟာ စောစောက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မသိလို့ သံသယဖြစ်နေပေမယ့်လို့ အရှင်အာနန္ဒာ၏ ညွှန်ပြချက်ကို ကြားနာရပြီးတော့ သံသယကင်းပြီး တရားထူးရသွားတာပါပဲ။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ စောစောက သုတမယဉာဏ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မပြည့်စုံပေမယ့်လို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြတဲ့ဆရာထံမှာ ကြားနာပြီး သုတမယဉာဏ်လဲ ပြည့်စုံသင့်သမျှ ပြည့်စုံသွားနိုင်ပါတယ်။ ယုံမှားသံသယ ရှိနေရင်လဲ အဲဒီသံသယ ကင်းသွားနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ခန္ဓာ၊ အာယတန ဓါတ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စသည်၌ သုတမယဉာဏ် မပြည့်စုံသော်လဲ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်၊ ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာထံမှာ အားထုတ်ကောင်းပါတယ်။ တရားအလုပ်ဝင်ခါစကတည်းက သိသင့်သိထိုက်သမျှ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက ညွှန်ကြားပေးခြင်းဖြင့် တရားကျမ်းဂန် နှင့်အညီ ကျကျနန အားထုတ်နိုင်ပါတယ်။ ဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)။ ဒါကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး နားမလည်ရင် တရားအားမတုတ်ကောင်းဘူး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မသိရင် အားမထုတ်ကောင်းဘူး စသည်ဖြင့် မပိတ်ပင် မတားမြစ်သင့်ပါဘူး။

အားထုတ်ချင်ပါလျက်နဲ့ အဲဒီလို ပိတ်ပင်တားမြစ်လို့ အားမထုတ်ဘဲနေလျှင် အဲဒီလိုလူတွေမှာ ရသင့်တဲ့ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေကိုမရဘဲ ဆုံးရှုံးနေကြရှာမှာပဲ။ မြတ်စွာဘုရား၏ ပဋိပတ္တိသာသနာတော်လဲ တိုးတက်သင့်သမျှ မတိုးတက်ဘဲ ဆုတ်ယုတ်စရာ ရှိနေမှာပဲ။ ဟုတ်လား။ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

တရားအားထုတ်နည်း အကျဉ်းချုပ် ဖြည့်စုံပုံ

“အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် အဘယ်မျှလောက်ဆိုလျှင် တဏှာကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ပြီး လွတ်မြောက်ပါသလဲ။ အကျဉ်းချုပ်ကျင့်စဉ်ကို ဟောကြား တော်မူပါ”လို့ သိကြားမင်းက မေးလျှောက်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဟောတော်မူပါတယ်။

ဣဒ ဝေဝါနမိန္ဒ ဘိက္ခုနော သုတံ ဟောတိ“ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယာ”တိ။ သော သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိဇာနာတိ။ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ အဘိညာယ သဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပရိဇာနာတိ- စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပါတယ်။(မူလပဏ-၃၁၈)

ဝေဝါနမိန္ဒ-သိကြားမင်း၊ ဣဒ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခုနော-ရဟန်းသည်၊ ဝါ-သံသရာဘေးကိုရှုမြင်၍ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ် လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗေ-မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်၌ ထင်ရှားပေါ် လာသော ရုပ်၊နာမ်တရား အားလုံးတို့သည်၊ နာလံ အဘိနိဝေသာယာတိ- မြဲသည်၊ ချမ်းသာသည်၊ အတ္တကောင်ဟု နှလုံးသွင်းစွဲလမ်းရန် မသင့်ကုန်ဟူ၍၊ သုတံ ဟောတိ-ကြားဖူးပေသည်။

ဟောတော်မူပါတယ်။

သော-ထိုရဟန်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗ ဓမ္မံ အဘိညာဃ-ထင်ရှား
တွေ့ရှိသည့် ထိုရုပ်နာမ်အလုံးစုံကို ရှေးရှုမှတ်လျက် သိပြီး၍၊ သဗ္ဗ ဓမ္မံ-ထို
ရုပ်နာမ်အလုံးစုံကို၊ ပရိဇာနာတိ-မမြဲ ဆင်းရဲ အတ္တမဟုတ် သဘောတရားမျှဟု
ပိုင်းခြား၍သိ၏တဲ့။

ဒီစကားရပ်နှစ်ခုဖြင့် ဉာတပရိညာ၊ တိရဏပရိညာတို့အရ သိပုံကို
ပြခြင်းဖြစ်ကြောင်း သီလဝန္တသုတ် တရားတော် ဒုတိယပိုင်းအစ (နာ-၅၇-
စသည်)၌လဲ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဇီကာအဖွင့်များနှင့်တကွ ရှင်းပြထားတာရှိပါတယ်။

ယခုဖော်ပြသည့် ဘုရားစကားတော်ဖြင့် ရုပ်နာမ်ဟူသမျှဟာ အနိစ္စ၊
ဒုက္ခ၊ အနတ္တချည်းပဲလို့ ဒါလောက် ကြားနာမှတ်သားဖူးရင် ဝိပဿနာရှု
ကောင်းကြောင်း အလွန်ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒါလောက် ကြားဖူးရုံ
မျှဖြင့် ဝိပဿနာ မရှုကောင်းဘူးလို့ ပယ်မြစ်ပြီး ပြောဟောရင် ဘုရားစကား
တော်နှင့် မဆန့်ကျင်ပေဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီဆန့်ကျင်
တဲ့ အပြောအဆိုကို ယုံကြည်လက်ခံရင် ဘုရားဘက်ကနေသူ ဟုတ်ပါ့မလား၊
(မဟုတ်ပါဘူးဘုရား)၊ အဲဒီတော့ ဘုရားစကားတော်နှင့်အညီ လိုက်နာကျင့်
သုံးဖို့ရာ အထူးသတိပြုကြရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

သမထလဲ အားထုတ်ကောင်းပါတယ်

အချို့က ဝိပဿနာကိုသာ အလေးပြုပြီးတော့ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း
ကို အားမထုတ်ကောင်းသလိုလို ရှုတ်ချပြီး ပြောဆိုတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလိုလဲ

တရားအားထုတ်နည်း အကျဉ်းချုပ်ပြည့်စုံပုံ

၄၇

ဒီစကားရပ်ဖြင့် သုတမယဉာဏ် ပြည့်စုံပုံကို ပြတာပါပဲ။ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း စသည်မှာ ထင်ရှားတွေ့ရတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်ဟူသမျှတွေကို မြဲတယ်၊ ရုန်းသာတယ် အတ္တကောင်ပဲလို့ မြဲမြဲစွာ မထင်မှတ် မစွဲလမ်းကောင်းဘူး။ မမြဲတာချည်းဘဲ။ ဆင်းရဲချည်းပဲ။ အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှ ချည်းပဲလို့ ဒီလိုကြားဖူးရမယ်တဲ့။ ဒါလောက်ကြားဖူးရင် ဝိပဿနာရှုဖို့ သုတမယဉာဏ်ဟာ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ပြည့်စုံပါပြီတဲ့။ အဲဒီလိုကြားဖူးတဲ့ သူဟာ ဝိပဿနာ ရှုနိုင်ပါပြီ။ “ဘယ်တရားကို မကြားဖူးသေးလို့ ဝိပဿနာ မရှုကောင်းဘူး”လို့ ဒီလိုမတားမြစ်သင့်ပါဘူး။ အဲဒီလို ရှုကောင်းတဲ့အတွက် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်စသည်ဖြစ်အောင် ရှုပုံကို ဒီလိုဆက်ပြီးဟောတော် မူပါတယ်။

သော-ထိုသို့ ကြားဖူးသောရဟန်းသည်၊ သဗ္ဗ ဓမ္မ-မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်၌ ထင်ရှားပေါ်လာသော ရုပ်နာမ်တရား အလုံးစုံကို၊ အဘိဇာနာတိ-ရှေးရှုပြု၍ သိ၏တဲ့။ အဲဒါဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်စသည်နှင့်အညီ ထင်ရှားပေါ်လာသော သွားမှု၊ ရပ်မှု၊ ထိုင်မှုစသော ကိုယ်အမှုအရာ ရုပ်တရား၊ အကောင်း၊ အဆိုး၊ အလယ်အလတ် ခံစားမှုဝေဒနာတရား၊ ကြံသိမှု စိတ်တရား၊ မြင်မှု ကြားမှုစသော သဘောတရားတို့ကို သတိဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှုပြုပြီး သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း ရှုမှတ်ပြီး ရုပ်နှင့်နာမ်၊ အကြောင်း နှင့်အကျိုးကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြစ်ပုံ၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်ဖြစ်ပုံကို ပြတာပါပဲ။ အဲဒီလိုသိတာကို ဉာတပရိညာလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဉာတပရိညာပြည့်စုံတဲ့အခါ တိရဏပရိညာစသည်ဖြစ်ပုံကို ဒီလိုဆက်ပြီး

သမထလည်း အားထုတ်ကောင်းပါတယ်

မရှုတ်ချကောင်းပါဘူး၊ တတ်နိုင်ရင် ဈာန်ရသည့်တိုင်အောင် သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ပြီးတော့ ဝိပဿနာရှုရင် ဝိပဿနာဉာဏ်ထူး မဂ်၊ ဖိုလ် တရားထူးများကို အလွယ်တကူ လျင်မြန်စွာရနိုင်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ အဲဒီ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းတွေကို အပြည့်အစုံ ထုတ်ပြ ထားတာပါပဲ။

ပထဝီကသိုဏ်းစသော ကသိုဏ်းက (၁၀)ပါး၊ ဖူးဖူးရောင်တဲ့ သူသေ ကောင်စသော အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းက (၁၀)ပါး၊ ဒီ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း (၂၀)ကတော့ ရှုဖို့လဲမလွယ်ဘူး၊ ယခုလို အချိန်တိုကာလအတွင်းမှာ ပြောလို့လဲ မပြည့်စုံနိုင်ပါဘူး၊ နောက်ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိစသော အနုဿတိက (၁၀)ပါး၊ ဒီက(၁၀)ပါးထဲကတော့ ဘုရားဂုဏ်အာရုံပြုပြီး ဘုရားကိုရှိခိုးတိုင်းလဲ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာက ဖြစ်တန် သလောက် ဖြစ်နေတာပါပဲ၊ တရားဂုဏ် သံဃာဂုဏ်ကို အာရုံပြုတိုင်း ဓမ္မာနုဿတိ သံဃာနုဿတိပဲ၊ မိမိလှူတဲ့ ဒါန၏ဂုဏ်ကို အာရုံပြုတာက စာဂါနုဿတိပဲ မိမိမှာနတ်ဖြစ်ကြောင်း သဒ္ဓါ၊ သီလစသည် ပြည့်စုံတာကို ဆင်ခြင်တာက ဒေဝတာနုဿတိပဲ၊ နိဗ္ဗာန်၏ဂုဏ်ကို ဆင်ခြင်တာက ဥပသမာနုဿတိပဲ၊ အသက်တရှုတရှိုက်အတွင်းလဲ သေနိုင်တယ် စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်တာက မရဏာနုဿတိပဲ၊ ဆံပင်၊မွေးညင်းစသော (၃၂)ကောဋ္ဌာသကို စက်ဆုပ်ဖွယ် ဆင်ခြင်တာက ကာယဂတသတိပဲ၊ အသက်ရှူလေကို ရှူတိုင်း ရှိုက်တိုင်း ရှူတယ် ရှိုက်တယ်လို့ ဖြစ်စေ၊ ဝင်တယ် ထွက်တယ် လို့ဖြစ်စေ မပြတ် ရှုနေတာက အာနာပါနုဿတိပဲ၊ ဒီ အာနာပါနု- သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကတော့ ရှုလို့ လွယ်ပါတယ်၊ ရှုဖူးတဲ့သူတွေလဲ တော်တော်များများ ရှိပါတယ်၊ အပြည့်အစုံ ရှုနေရင် ရှုပါဝစရဈာန်လေးပါး၊ ငါးပါးကို ရနိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီဈာန်ကို အခြေခံပြီး

ဝိပဿနာရှုထောင့် အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း (၄၀)ရှိသွားပြီ၊ နောက်ပြီး တော့ “မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ”ဆိုတဲ့ ဗြဟ္မဝိဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းက (၄)ပါးရှိတယ်။ အဲဒီကမ္မဋ္ဌာန်း (၄)ပါးအကြောင်းကိုတော့ ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားတော် ဆိုတဲ့စာအုပ်ထဲမှာ တော်တော်ပြည့်စုံအောင် ဖော်ပြထားပြီးရှိပါတယ်။ အရူပဈာန်လေးပါးကိုရစေနိုင်တဲ့ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကလဲ (၄)ပါးရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ ရူပဈာန်လေးပါး၊ ငါးပါးကိုရပြီးမှ အားထုတ်ရတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း တွေပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ စားသောက်ရတဲ့အစာကို စက်ဆုပ်ဖွယ်အဖြစ်ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်တာက အာဟာရေ ပဋိကူလသညာပဲ။ နောက်ဆုံး(၄၀)မြောက် ကမ္မဋ္ဌာန်းကတော့ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းတဲ့၊ ရုပ်ကိုယ်ထဲက ခက်မာ ကြမ်းတမ်း နူးညံ့တဲ့ ပထဝီဓာတ်၊ အရေအစို သဘောဖြစ်တဲ့ အာပေါဓာတ်၊ အပူအနွေး အအေး သဘောဖြစ်တဲ့ တေဇောဓာတ်၊ တောင့်တင်းထောက်ကန် လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောဆိုတဲ့ ဝါယောဓာတ်၊ ဒီဓာတ်(၄)ပါးကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ ရှုလို့ရတယ်။ တွေ့ထိရာက သဘောအမှန်ကို အသိဉာဏ်ဖြင့် မှတ်ပြီးတော့လဲ ရှုလို့ရတယ်။ ဆင်ခြင်ပြီးရှုရင် ဥပစာရသမာဓိ ဖြစ်တယ်။ တကယ်ဖြစ်ပေါ်ဆဲ အတွေ့ကို ရှုမှတ်ပြီး သိရင် ခဏိကသမာဓိနှင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်မှာ ဓာတုမနုဿိကာရလို့ အမည်ပေးထားပါတယ်။ ယခုပြောခဲ့တာဟာ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း (၄၀)စုံသွားပါပြီ။

အဲဒီ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း လေးဆယ်ဟာ အားထုတ်ကောင်းတာ ချည်းပါပဲ။ အဲဒီလေးဆယ်ထဲက စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်ဆိုတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကတော့

ဝိပဿနာဆိုတာဘာလဲ

၅၁

ဥပစာရသမာဓိခေါ်တဲ့ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိကိုလဲ ဖြစ်စေနိုင်တယ်၊ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းလို့ ဆိုရပါတယ်၊ ယခု ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းနဲ့ ဝိပဿနာရှုပ် ဉာဏ်ဖြစ်ပုံများကို အတိုချုပ် ဟောရမယ်။

ဝိပဿနာဆိုတာ ဘာလဲ

ဝိပဿနာဆိုတာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုပြီး အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ သိတဲ့ ဉာဏ်ပါပဲ၊ ဒါကြောင့် အရှင်မဟာကောဠိက မထေရ်က-

အာဂုဿော သာရိပုတ္တ- ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ သီလဝတာ- သီလနှင့်ပြည့်စုံသော၊ သုတဝတာ-အကြားအမြင် သုတနှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခုနာ-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရန် ကျင့်ကြံအား ထုတ်လိုသော ရဟန်းသည်၊ ကတမေ ဓမ္မာ-အဘယ်တရားတို့ကို၊ ယောနိသော-သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝါ-နည်းမှန်လမ်းမှန်အားဖြင့်၊ မနသိကာတဗ္ဗာ- နှလုံးသွင်းအပ် ရှုအပ်ပါကုန်သနည်းလို့ မေးတဲ့အတွက် အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်က ဒီလိုဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

အာဂုဿော ကောဠိက- ငါ့ရှင် ကောဠိက၊ သီလဝတာ-သီလနှင့် ပြည့်စုံသော၊ (ဒီစကားဖြင့် တရားအားထုတ်သူဟာ သီလနှင့်ပြည့်စုံ ရသောကြောင့် ယင်းသီလနှင့် ပြည့်စုံကြောင်း ဖော်ပြတာပါပဲ)၊ သုတဝတာ-သုတနှင့် ပြည့်စုံသော၊ (ဤနှစ်ဖြင့် ပြည့်စုံသင့်သော အကြားအမြင်နှင့်လဲ ပြည့်စုံရကြောင်း ဖော်ပြထားတာပါပဲ၊ ပြည့်စုံသင့်သည့် သုတဆိုတာက ဆရာမရှိဘဲ

၂၂ ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

ကိုယ့်ဟာကိုယ် အားထုတ်မည့်သူမှာဆိုရင် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စသည်တွေ နာကြားပြီး သိထားတာပဲ။ ဆရာထံမှာ အားထုတ်ရင်တော့ သတ္တဝါတိုင်း၏သန္တာန်မှာ ရုပ်နှင့်နာမ် အကြောင်းနှင့် အကျိုးပေးမှုသာ ရှိတယ်။ အဲဒီရုပ်နာမ်တွေဟာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တချည်းပဲလို့ စောစောက ဖြစ်စေ ဆရာထံရောက်မှဖြစ်စေ ကြားဖူးတဲ့ သုတနှင့် ပြည့်စုံရုံမျှပါပဲ။ ဘိက္ခုနာရဟန်းသည်၊ ဝါ-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရန် ကျင့်ကြံအားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဉ္စ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ-ငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို၊ အနိစ္စတော-မမြဲဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခတော-ဆင်းရဲဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနတ္တတော-အတ္တမဟုတ် သဘောတရားမဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (ရောဂတော-မှ သုညတော-အထိ ရှစ်ပုဒ်ကို ချန်ထားသည်)၊ ယောနိသော-သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝါ-နည်းမှန်လမ်းမှန်အားဖြင့်၊ မနုဿိကာတဗ္ဗာ-နလုံးသွင်းအပ် ရှုအပ်ကုန်၏စသည်ဖြင့် ဖြေရှင်းပြထားပါတယ်။

အဲဒီဖြေရှင်းပြထားတဲ့ ရှုပုံရှုနည်းမှာ ရှေ့နားက (နာ-၃၉)မှာ ပြထားခဲ့တဲ့ ဘုရားအလောင်းတော်များ၏ ဘုရားဖြစ်အောင် ရှုနည်းနှင့် ထပ်တူပါပဲ။ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲ စသည်မှာ ရုပ်နာမ်တွေဟာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေကြတယ်၊ မြင်ဆဲမှာ မျက်စိရုပ်နဲ့ အဆင်းရုပ် ထင်ရှားရှိလို့ မြင်သိမှု ဖြစ်တယ်၊ မျက်စိမရှိရင် မြင်ပါ့မလား၊ (မမြင်ပါဘုရား)၊ မြင်စရာအဆင်း မရှိယင်ကော မြင်ပါ့မလား၊ (မမြင်ပါဘုရား) အဲဒီတော့ မြင်တဲ့အခါ မျက်စိနဲ့ အဆင်းဟာ ထင်ရှားတယ် မဟုတ်လား၊ (ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား)၊ အဲဒီမျက်စိနဲ့ အဆင်းဟာ အာရုံကိုမသိတတ်တဲ့ ရုပ်ပဲ၊ ဟုတ်လား၊

(ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ မြင်တာကတော့ အာရုံကို သိတတ်တဲ့နာမ်ဘဲ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီမျက်စိရုပ်နဲ့ အဆင်းရုပ်လဲ ဖြစ်ဆဲမှာ သာရှိတာ၊ မမြဲဘူး၊ မြင်သိတာလဲ မြင်ဆဲ၌သာ ရှိတာ၊ မြင်သိပြီး ချက်ချင်း ပျောက်သွားတာပဲ၊ မမြဲဘူး (မှန်ပါဘုရား)၊ ဒါပေမယ့်လို့ မြင်ဆဲမှာ မရှုမိလို့ အမှန်အတိုင်း မသိရင် အဲဒီမျက်စိနဲ့အဆင်းကိုလဲ အမြဲတည်နေတယ်လို့ ထင်တယ်၊ မြင်သိတာကိုလဲ အမြဲတည်နေတယ်လို့ထင်တယ်၊ အဲဒီလို မြဲတယ်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းတာဟာ တဏှာဥပါဒါန်နှင့် ဒိဋ္ဌိဥပါဒါန်ပဲ၊ အဲဒီလို ထင်မှတ်စွဲလမ်းခံစရာ ဖြစ်သောကြောင့် အဲဒီမျက်စိနဲ့အဆင်းရုပ်ကို ရုပ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ခေါ်တယ်။ မြင်သိတာကို နာမ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့ခေါ်တယ်၊ အဲဒီ နာမ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာထဲမှာ မြင်လို့ကောင်းတာ မကောင်းတာဆိုတဲ့ ဝေဒနာလဲပါတယ်၊ မြင်ရတာကို မှတ်သားတဲ့သညာလဲပါတယ်၊ မြင်မှုကိစ္စ ပြီးအောင် ကြောင့်ကြစိုက်တဲ့ နှလုံးသွင်းတဲ့ သင်္ခါရလဲပါတယ်၊ မြင်သိရုံမျှ စိတ်ဝိညာဉ်လဲပါတယ်၊ အဲဒီ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ် ဆိုတာတွေကို နာမ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ (၄)ပါးပဲ။

မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း အဲဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တရား တွေကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုရမှတ်ရတယ်၊ သမာဓိဉာဏ်အား ကောင်းတဲ့ အခါကျတော့ ရှုမှတ်တိုင်း အဲဒီရုပ်နာမ် (၂)ပါးကိုလည်း ပိုင်းခြားပြီး သိရတယ်၊ သူ့အကြောင်းနဲ့သူ့အကျိုး ဆက်စပ်ဖြစ်နေတာကိုလဲ သိရတယ်၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပြီးပျောက်သွားတာ၊ ပျက်သွားတာကိုလဲ သိရတယ်၊ အဲဒီလို လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို တွေ့ရတော့ အနိစ္စ-မမြဲဘူးလို့လဲ သိရတယ်၊ ဒုက္ခ-

ဆင်းရဲလို့လဲ သိရတယ်၊ အနတ္တ-အစိုးမရတဲ့ အတ္တမဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှ
လို့လဲ သိရတယ်၊ ကြားဆဲ၊ နံဆဲ၊ စားသိဆဲ၊ ထိသိဆဲ၊ ကြံသိဆဲများမှာလဲ
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ထင်ရှားပုံ၊ ရှုမှတ်ပြီး ရုပ်နာမ်အကြောင်းအကျိုး
အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု သိပုံတွေဟာ နည်းတူပါပဲ။

ဒါကြောင့် မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲစသည်မှာ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ရှုသိပြီး
ပုထုဇဉ်အဖြစ်က သောတာပတ္တိမဂ်၊ ဖိုလ်ရောက်ပြီး သောတာပန်ဖြစ်သွား
ကြောင်းကိုလည်း အဲဒီ သီလဝန္တသုတ္တန်မှာ ဖြေရှင်းဟောကြားထားတယ်၊
သောတာပန်ကလဲ အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စ
စသည်ဖြင့် ရှုသိပြီး သကဒါဂါမိမဂ်၊ဖိုလ်ရောက်လျက် သကဒါဂါမိ ဖြစ်သွား
ကြောင်းကိုလဲ အဲဒီသုတ်မှာ ဖြေရှင်းဟောကြားထားတယ်၊ သကဒါဂါမိကလဲ
အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို အနိစ္စစသည်ဖြင့် ရှုသိပြီး
အနာဂါမိမဂ်၊ဖိုလ်ရောက်လျက် အနာဂါမိ ဖြစ်သွားကြောင်းကိုလဲ ဖြေရှင်း
ဟောကြားထားတယ်၊ အနာဂါမိကလဲ အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို
အနိစ္စစသည်ဖြင့် ရှုသိပြီး အရဟတ္တမဂ်၊ ဖိုလ်ရောက်လျက် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ
မျက်မှောက်၌ ဖလသမာပတ်ဝင်စားခြင်း စသည့်ဖြင့် ချမ်းသာစွာနေရအောင်၊
သတိသမ္ပဇဉ် ဖြစ်အောင် အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို အနိစ္စစသည်ဖြင့်
ရှုအပ်ကြောင်းကို အဲဒီသီလဝန္တသုတ္တန်မှာ အတိအကျ ဖြေရှင်းဟောကြား
ထားပါတယ်၊ (ကျယ်ပြန့်စွာ အပြည့်အစုံသိချင်လျှင် သီလဝန္တသုတ္တန်
တရားတော်စာအုပ်မှာ ကြည့်ရှုပါ)။

ဝိပဿနာဆိုတာဘာလဲ

၅၅

အဲဒီတော့ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် တရားထူးများကို ရချင်ရင် မြင်ဆဲ
 ကြားဆဲစသည်၌ ထင်ရှားပေါ်လာသည့် ရုပ်နာမ်တရားတွေကို အမှန်အတိုင်း
 သိရအောင် ရှုမှတ်ရမယ်ဆိုတာ အလွန်ပင်ထင်ရှားနေပါတယ်။ မထင်ဘူးလား၊
 (ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား)။ အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ကို
 ကိုယ်တိုင်တွေ့သိရအောင်ရှုတာဟာ ဘုရားအလောင်းတော်များ ဘုရား
 ဖြစ်အောင် ရှုမှတ်ပုံနဲ့လဲ ထပ်တူပင်ဖြစ်တယ်။ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၌ သွားဆဲမှာ
 သွားရှုပ်သိအောင် ရှုပ်၊ ခံစားရဆဲဝေဒနာကို သိအောင်ရှုပ် စသည်များနဲ့လဲ
 ထပ်တူပင် ဖြစ်တယ်။ သဠာယတနသံယုတ် မာလုကျပုတ္တသုတ်မှာ (န သော
 ရဇ္ဇတိ ရူပေသု၊ ရူပံ ဒိသ္မာ ပဋိဿတော စသည်ဖြင့်) မြင်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း
 အမှတ်ရသူမှာ တပ်မက်မှုရာဂကင်းတယ် စသည်ဖြင့် ပြထားတာနဲ့လည်း
 ထပ်တူပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက ဝိပဿနာ ရှုနည်းကို ဒီလို ဆောင်ပုဒ်
 အကျဉ်းချုပ် စီထားပါတယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊
 ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်။
 မမြဲဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊
 အနတ္တ၊ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။

မျက်စိက မြင်မှုပေါ်တိုင်း၊ နားကကြားမှုပေါ်တိုင်း၊ နှာခေါင်းက
 နံမှုပေါ်တိုင်း၊ လျှာက အရသာသိမှုပေါ်တိုင်း၊ ကိုယ်က ထိသိမှုပေါ်တိုင်း
 (ဒီထိသိမှုကတော့ အင်မတန် ပြန့်ကျယ်ပါတယ်။ တစ်ကိုယ်လုံးက ထိသိမှုတွေ
 ထင်ရှားပေါ်နေတာပဲ)။ စိတ်ကူးကြံသိမှုပေါ်တိုင်း မြင်တယ် ကြားတယ်

စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလို ပေါ်လာသမျှကို မပြတ်ရှုမှတ်နေရင် သမာဓိအားရှိလာတဲ့အခါ သိရတဲ့ ရုပ်နဲ့ သိတဲ့နာမ်ကိုလဲ ပိုင်းခြားပြီး သိရပါလိမ့်မယ်တဲ့။ သမာဓိနှင့် ဉာဏ်တစ်ဆင့်တက်ပြီး အားကောင်းလာတဲ့အခါ ရှုသိရတဲ့ ရုပ်ရော၊ ရှုသိတဲ့နာမ်ရော အသစ်အသစ် ဖြစ်ပြီး လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရမယ်။ အဲဒီလို တွေ့ရတော့ မမြဲတာတွေချည်းပဲ။ ခဏမစဲ လျင်မြန်စွာ ပျက်ပျက်သွားလို့ ကြောက်စရာ ဆင်းရဲချည်းပဲ။ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်လို့ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တ သဘောတရားချည်းပဲလို့ လက်နဲ့ကိုင်ကြည့်ရသလိုပင် အထင်အရှား သိရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုသိပြီး ဉာဏ်ရင့်တဲ့အခါမှာ ဖြစ်ပျက်တဲ့ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတွေ လုံးဝဆိတ်သုဉ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲသို့ ပြေးဝင်သွားသလိုပင် နိဗ္ဗာန်ကို ထင်ရှားတွေ့ရ သိရပါလိမ့်မယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်နှင့် ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်ပုံ နိဗ္ဗာန်တွေ့မြင်ပုံကို ပြတဲ့ အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်ပါပဲ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြမယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊

ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်။

မမြဲဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊

အနတ္တ၊ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။

မြင်ဆဲခဏမှာ မျက်စိရှုပ်လဲ ထင်ရှားနေတယ်၊ မြင်ရတဲ့ အဆင်းရှုပ်လဲ ထင်ရှားတယ်၊ မြင်သိတဲ့ နာမ်လဲ ထင်ရှားတယ်၊ ဒီမျက်စိရှုပ် အဆင်းရှုပ် မြင်သိတဲ့နာမ်ဆိုတာတွေကို အမြဲတည်ရှိနေသလိုလို စသည်ဖြင့် ထင်မှတ်စွဲ

လမ်းနိုင်သောကြောင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း မပြတ်ရှုရတယ်။
 ထို့အတူပင် ကြားတိုင်းကြားတိုင်း စသည်မှာလဲ ထင်ရှားပေါ်လာတဲ့
 တရားတွေကို မပြတ်ရှုရတယ်။ ဒီလိုရှုတာဟာ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း
 ဘုရားအလောင်းတော်များ ရှုပ်စသည်နှင့် အညီပါပဲ။ အဲဒီတော့ မြင်တာ၊
 ကြားတာစသည်များကို မရှုရဘူးလို့ တစ်စုံတစ်ယောက်က ပြောလာရင်
 ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်ကို ကန့်ကွက်တားမြစ်ရာ ရောက်တယ်။
 ဒီအတိုင်းပဲ မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)။

ဘုရားအလိုတော်ကျ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို ရှုပ်ကတော့ မြင်တဲ့အခါ
 မြင်တာကို ရှုရမယ်။ မြင်တာကို မြင်တယ်လို့ရှုရင် ရံခါမြင်ရတဲ့ အဆင်းရုပ်ကို
 သိရတယ်။ (အဲဒါကို သိပုံကတော့ မြင်တယ်ဆိုတာဟာ ဒီကနေပြီး
 မြင်မြင်သွားတာပဲလို့ ဒီလိုသိရတာပါပဲ)။ အဲဒါဟာ တကယ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့
 ပရမတ်ရုပ်နာမ်တွေကို အမှန်အတိုင်းသိတာပဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို သိတာပဲ။
 အဲဒီလို ရှုမှတ်လို့ သမာဓိဉာဏ်အား ရှိလာတဲ့အခါကျတော့ မျက်စိနဲ့
 မြင်ရတာက တစ်ခြားစီပဲ။ မြင်သိတာနဲ့ ရှုသိတာက တစ်ခြားပဲလို့ ဒီလို
 ရုပ်နာမ်ကိုခွဲပြီး သိရတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်နာမ်ကို ခွဲခြားသိတဲ့ နာမရူပ
 ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲ။ သိသင့်တာတွေကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာတပရိညာပဲ။

ထို့အတူပင် ကြားဆဲမှာ ကြားတယ်ကြားတယ်လို့ရှုရင် ရံခါ
 ကြားသိမှုကို ထင်ရှားသိရတယ်။ ရံခါ ကြားရတဲ့အသံကို ထင်ရှားသိ ရတယ်။
 ရံခါကြားသိမှု၏ တည်ရာမှီရာ နာမ်ရုပ်ကို ထင်ရှားသိရတယ်။ (အဲဒါ သိပုံကတော့
 ကြားတယ်ဆိုတာဟာ ဒီကနေပြီး ကြားကြားသွားတာပဲလို့ ဒီလိုသိရတာပဲ။

အသိဉာဏ်ထူးတဲ့သူကတော့ ဒီတစ်ခါ ဘယ်ဘက်နားက ကြားတယ်၊ ဒီတစ်ခါ ညာဘက်နားက ကြားတယ်လို့တောင် ခွဲခြားပြီး သိပါသေးတယ်။ အဲဒါဟာ တကယ်ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ပရမတ်ရုပ်နာမ်တွေကို အမှန်အတိုင်း သိတာပဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို သိတာပဲ။ အဲဒီလို ရှုလို့ သမာဓိဉာဏ် အားရှိလာတဲ့ အခါကျတော့ နားနဲ့ကြားသိရတာ ဒီ(၂)ခုက တစ်ခြားပဲ၊ ကြားသိတာနဲ့ ရှုသိတာ ဒီ(၂)ခုက တခြားပဲလို့ ဒီလို ရုပ်နာမ်ကို ခွဲခြားသိရပါတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်နာမ်ကို ခွဲခြားသိတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲ။ သိသင့်တာကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာတပရိညာပဲ။

နံဆဲမှာ နံတယ်၊ နံတယ်လို့ရှုရင်လဲ ထို့အတူသိတာပဲ။ အရသာ စားသိဆဲမှာ သိတယ်၊ သိတယ်လို့ရှုရင်လဲ ထို့အတူပင် သိတာပဲ။ ထိသိဆဲမှာတော့ ထိသိတာတွေက အလွန်ကျယ်ပြန့် များပြားပါတယ်။ လက်ခြေတွေကရော၊ ခေါင်းကရော၊ ကျောဘက်ကရော၊ ရင်ဘက်ဘက်ကရော၊ အတွင်းကရော၊ အပြင်ကရော ထိသိမှုတွေကို အနှံ့အပြား ဖြစ်နေတာပဲ။ သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ လျောင်းတယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ လှုပ်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတာတွေလဲ ဒီထိသိမှုနဲ့ ဆိုင်တာပဲ။ ဒါကြောင့် ထိသိရာကို စူးစိုက်ပြီး ထိတယ်၊ ထိတယ်လို့ ဖြစ်ဖြစ် ရှုမှတ်နေရင် ရံခါ ထိသိမှုကို ထင်ရှားသိရတယ်။ ရံခါ ထိသိရတာကို ထင်ရှားသိရတယ်။ ရံခါ ထိသိမှု၏ တည်ရာမှီရာ ကိုယ်အကြည်ရုပ်ကို သိရတယ်။ (အဲဒါ ကိုယ်အကြည်ရုပ်သိပုံကတော့ တွေ့ထိတယ်ဆိုတာ ဒီကနေပြီး ထိထိသွားတာပဲလို့ သိရတယ်။ လက်ထဲက ထိတယ်၊ ခြေထဲက ထိတယ်၊ ခေါင်းထဲကထိတယ်၊ ကိုယ်ထဲက ထိတယ် စသည်ဖြင့်

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှင့်ဉာတပရိညာ

၂၉

ထိရာဋ္ဌာနက ရုပ်ကို သိရတယ်)။ အဲဒါဟာ တကယ်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပရမတ် ရုပ်၊ နာမ်တွေကို အမှန်အတိုင်း သိတာပဲ။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို သိတာပဲ။ အဲဒီလို ရှုရလို့ သမာဓိဉာဏ် အားရှိလာတဲ့အခါ တည်ရာမှီရာရုပ်နဲ့ ကြံသိရတဲ့ရုပ် ဒီ(၂)ခုက တစ်ခြားပဲ။ ကြံသိတာနဲ့ ရှုသိတာ ဒီ(၂)ခုက တခြားပဲလို့ ဒီလို ရုပ်နဲ့နာမ်ကို ခွဲခြားပြီး သိရတယ်။ အဲဒါဟာ ရုပ်နာမ်ကိုခွဲခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲ။ သိသင့်တာကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာတပရိညာပဲ။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ

အဲဒီကနောက်သမာဓိဉာဏ် တစ်ဆင့်တိုးတက် အားကောင်း လာတဲ့အခါ ကွေးချင်တဲ့စိတ် စသောအကြောင်းကိုပါ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် ကွေးဆန့်တဲ့အခါ၊ လှုပ်ရှားသွားလာတဲ့အခါ စသည်မှာ ကွေးချင်တယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်ချင်တယ်၊ ဆန့်တယ်၊ လှုပ်ချင်တယ်၊ လှုပ်တယ်၊ သွားချင်တယ်၊ သွားတယ်၊ ထိုင်ချင်တယ်၊ ထိုင်တယ် စသည်ဖြင့် အကြောင်းကိုပါ ရှုမှတ်တယ်။ အဲဒီလို အကြောင်းပါ ရှုမှတ်ရတဲ့အခါ ကွေးချင်တာက အကြောင်းပဲ၊ ကွေးတာက အကျိုးပဲ၊ ဆန့်ချင်တာက အကြောင်းပဲ၊ ဆန့်တာက အကျိုးပဲ၊ လှုပ်ချင်တာက အကြောင်းပဲ၊ လှုပ်တာက အကျိုးပဲ၊ သွားချင်တာက အကြောင်းပဲ၊ သွားတာက အကျိုးပဲ၊ ထိုင်ချင်တာက အကြောင်းပဲ၊ ထိုင်တာက အကျိုးပဲ စသည်ဖြင့် အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို ခွဲခြားပြီးသိတယ်။ ဒါက စိတ်နာမ်အကြောင်းနဲ့ ရုပ်အကျိုးကို ပိုင်းခြားသိတာပဲ။

မြင်တယ်၊ ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာ မြင်စရာရှိလို့

မြင်တယ်၊ ကြားစရာရှိလိုကြားတယ်၊ မျက်စိရှိလို၊ မြင်တယ်၊ နားရှိလို၊ ကြားတယ် စသည်ဖြင့် အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို ခွဲခြားပြီးသိရတယ်၊ ဒါက ရုပ်အကြောင်း နဲ့နာမ်အကျိုးကို သိတာပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ မြင်မှုရှိလို၊ မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်၊ ကြားမှုရှိလို၊ ကြားတယ်လို့ရှုမှတ်ရတယ်၊ ကြံသိလို့ “ကြံတယ် သိတယ် စသည်ဖြင့်” ရှုမှတ်ရတယ် စသည်ဖြင့်လဲ သိရတယ်၊ ဒါက နာမ်အကြောင်းနဲ့ နာမ်အကျိုးကို သိတာပဲ၊ သွားလို့သွားတယ်၊ ခြေကြွလို့ကြွတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်ဆိုတာလဲ သိရတယ်၊ ဒါက ရှုစရာရုပ် သိမှုနာမ်ဖြစ်ပုံကို သိတာပဲ၊ မရှုမှတ်မိလို့ နှစ်သက်သာယာမှု စသည်ဖြစ်တဲ့အခါမှာ မြင်တာ ကြားတာ စသည်ကို မရှုမှတ်မိလို့ အမှန်အတိုင်း မသိတာဘဲ၊ အမှန်အတိုင်းမသိလို့ နှစ်သက် သာယာတာပဲ၊ နှစ်သက်သာယာလို့ စွဲလမ်းတာပဲ၊ စွဲလမ်းလို့ တစ်စုံတစ်ခု ပြုချင်တာပဲ၊ ပြုမိတဲ့ကံကြောင့် ဘဝဆိုးဘဝကောင်း အသစ်အသစ် ဖြစ်ရတာပဲ စသည်ဖြင့်လဲ အသိဉာဏ်ဖြစ်တယ်၊ ဒါက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် ပါရမီဉာဏ်အားလျော်စွာ သိတာပဲ၊ ယခုပြောနေတာဟာ ပါရမီဉာဏ်ရှိသလောက် အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို သိပုံပါပဲ၊ အဲဒီလိုသိတာဟာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ပဲ၊ ဒါလဲ သိသင့်တာကို ပိုင်းခြားတဲ့ ဉာတပရိညာပါပဲ၊ အဲဒီရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဉာတပရိညာဖြစ်ပုံ ပြီးစီးပုံကိုရည်ပြီးတော့ (ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး ၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်)လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတာပဲ၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊

ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ

၆၁

ယခုပြောတဲ့အတိုင်း မြင်မှု၊ ကြားမှု စသည်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေရင် သမာဓိအားရှိလာသောအခါ ရုပ်နှင့်နာမ်ကိုလဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ ဒါမေယ့် စပြီးရှုမှတ်စမှာတော့ မြင်မှုကြားမှုစသည်တွေကို အကုန်စေ့အောင်လိုက်ပြီး မရှုနိုင်သေးဘူး။ ဒါကြောင့် ထင်ရှားပြီးရှုမှတ်လို့ လွယ်တဲ့ ရုပ်အမှုအရာ တစ်ခုနှစ်ခုလောက်က စပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်ရတယ်။ သွားနေတဲ့အခါ ဆိုရင်တော့ “ဂစ္ဆန္တော ဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ-သွားနေဆဲ မှာလည်း သွားသည်ဟု သိ၏”လို့ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာနသုတ် တရားတော် နှင့်အညီ သွားတယ်သွားတယ်လို့ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ် လို့ဖြစ်ဖြစ် စူးစိုက်ပြီး မပြတ်ရှုမှတ်နေရုံပါပဲ။ ထိုင်နေဆဲမှာလဲ “နိသိန္နော ဝါ နိသိန္နောမှိတိ ပဇာနာတိ-ထိုင်နေဆဲမှာလည်း ထိုင်သည်ဟု သိ၏”လို့ ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာနသုတ်တရားတော်နှင့် အညီ ထိုင်တယ်၊ထိုင်တယ်လို့ စူးစိုက်ပြီး မပြတ်ရှုနေရုံပါပဲ။ ထိုင်တာ တစ်ခုတည်းကြာရှည်စွာ မှတ်ယူနေတော့ လွယ်လွန်းသောကြောင့် ကြောင့်ကြစိုက်မှု ဝီရိယက အားနည်းနေသေးတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်နေရာက ထင်ရှားတဲ့ ထိမှုနဲ့တွဲပြီး ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်လို့ ဒီလို မပြတ်ရှုမှတ်နေရင်လဲ သမာဓိအားပြည့်ပြီး ရုပ်နာမ်ကို ခွဲခြားသိနိုင်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ “ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ၊ တထာ တထာ နံ ပဇာနာတိ-ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ကိုယ်အမှု အရာဖြင့်လည်း ထိုရှုပ်ကိုင်သိ၏”လို့ ဟောထားတဲ့ သတိပဋ္ဌာနသုတ်တရားတော်

နှင့်အညီ ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလိုက် ပိန်လိုက်နဲ့ လှုပ်ရှားနေတဲ့ အမူအရာကို
 ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားနေပါတယ်။ အဲဒါဟာ
 ဖောင်းတိုင်း၊ ပိန်တိုင်း တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောဓာတ်ကို အမှန်အတိုင်း
 ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိအောင်လို့ ရှုမှတ်ရတာပါပဲ။ အသက်ရှူ ဝင်လေကြောင့်
 ဖောင်းတက်လာတဲ့ ဝမ်းဗိုက်ကို ဖောင်းတယ်လို့ သတိဉာဏ်ဖြင့် စူးစိုက်ပြီး
 ရှုမှတ်ရတယ်။ ရှူထုတ်တဲ့ ထွက်လေကြောင့် ပိန်ကျသွားတဲ့ ဝမ်းဗိုက်ရုပ်ကို
 ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဆိုတာကို ပါးစပ်က
 ရွတ်ဆိုဖို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ စိတ်အသိသက်သက်နဲ့ ရှုမှတ်နေရုံပဲ။
 ဒီလိုရှုမှတ်ရာမှာ အမည်ကတော့ လိုရင်းမဟုတ်ပါဘူး။ ဝါယောဓာတ်လို့၊
 ရုပ်လို့ဆိုတဲ့ ကျမ်းဂန်သုံး အမည်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဆိုတဲ့
 မြန်မာအမည်ပဲဖြစ်ဖြစ် အမည်ဆိုတာ နာမပညတ်ချည်းပါပဲ။ လိုရင်း
 မဟုတ်ပါဘူး။ ဖောင်းတက်လာတဲ့သဘော၊ ပိန်ကျသွားတဲ့သဘောကို
 သတိဉာဏ်ဖြင့် အမှတ်ရပြီး သိဖို့ကသာ လိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဘာအမည်မျှ
 မပါဘဲနဲ့ သိရုံမျှသိနေရင်လဲ ကိစ္စပြီးနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အမည်တစ်ခုခု
 မပါဘဲနဲ့ သိရုံမျှ ရှုနေရင်တော့ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ပြတ်ပြတ်သားသားသိဖို့
 မလွယ်ပါဘူး။ ဆရာထံမှ ရှင်းလင်းပြောဖို့ ဆရာကရှင်းပြဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။
 ဒါကြောင့် အမည်တစ်မျိုးမျိုးနဲ့ ရှုမှတ်ရန် ရည်ညွှန်းတာပါပဲ။

အဲဒီလို အမည်နဲ့ ရှုမှတ်ရာမှာလည်း ပါဠိကျမ်းဂန်သုံးအမည်နဲ့
 ရှုမှတ်ရမယ်ဆိုရင်တော့ တစ်ချို့ရုပ်နာမ်အမူအရာတွေအတွက် တိတိကျကျ
 ပါဠိသုံးအမည်ဖြင့် ရှုမှတ်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က

ပစ္စပရိက္ခဟဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ

၆၃

အများသိလွယ်တဲ့ မြန်မာအရပ်သုံးအမည်နဲ့ပင် ဖောင်းတယ်ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်စေပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ မေးစရာရှိပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ အသက်ရှူလေကို ဘာကြောင့် ရှုမှတ်ဖို့ မညွှန်ကြားသလဲလို့ မေးစရာ ရှိပါတယ်။ အသက်ရှူလေဟာလဲ ဝါယောဓာတ်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် ဝိပဿနာရှုကောင်းတယ်လို့ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်လဲ ယုံကြည်ထင်မြင် ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စသော အဋ္ဌကထာများမှာ အာနာပါနကို သမထကမ္မဋ္ဌာန်း အဖြစ်ဖြင့်သာ ပြဆိုထားပါတယ်။ အသက်ရှူလေကို ရှုပြီး တော့ ဈာန်သမာဓိ ရပုံ၊ အဲဒီဈာန်သမာဓိကို အခြေခံပြီးတော့ ဝိပဿနာနိဗ္ဗိတိ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်ပုံတွေကို အတိအလင်း ပြဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့က အာနာပါနကို ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ကြားရင် မလိုလားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘုန်းကြီးတို့ ဟောပြတာကို အဋ္ဌကထာများနဲ့ ဆန့်ကျင်တယ်ဆိုပြီး ပယ်မြစ်ဖွယ် ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ပယ်မြစ် ရှုတ်ချခြင်းမှ ကင်းလွတ်အောင်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က အာနာပါနကို ရှုဖို့မညွှန် ကြားဘဲ ဝမ်းဗိုက်မှ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောရုပ်ကို အရင်းခံပြုပြီး ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားပြသနေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဖောင်းတာပိန်တာကို ရှုမှတ်ဖို့ညွှန်ကြားပေးမယ်လို့ ဒါကလေး နှစ်ခုတည်း ရှုဖို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဖောင်းတယ်၊ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ် နေရင်း စိတ်ကူးကြံစည်တယ် စသည်ဖြင့် သူဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒါက စိတ္တာနုပဿနာ အစစ်ပဲ။ ကိုယ်ထဲက ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ နာတာ၊အခံခက်တာ ဖြစ်လာရင်လဲ အဲဒါကို ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒါက အခံခက်တဲ့

ဒုက္ခဝေဒနာကိုရှုတဲ့ ဝေဒနာနုပဿနာအစစ်ပဲ။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်လို့ ရှုမှတ်နေရင်း အသံကြားရင် ကြားတတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ မြင်ရင်လဲ မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ အနံ့နံတာစသည် ထင်ရှားရင်လဲ နံတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရတယ်။ လိုချင်ရင်လည်း လိုချင်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ စိတ်ဆိုးရင် လည်း စိတ်ဆိုးတယ်လို့ ရှုမှတ်ရတယ်။ ဒီလိုကြားတာ၊ မြင်တာစသည်ကို ရှုမှတ်တာဟာ သဘောတရားကို ရှုမှတ်တဲ့ ဓမ္မာနုပဿနာပဲ။ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာမှစပြီး ကိုယ်အမူအရာဟူသမျှကို ရှုမှတ်နေတာကတော့ ကာယာနုပဿနာပဲ။

အဲဒီဖောင်းတာ၊ ပိန်တာမှစပြီး ကိုယ်အမူအရာဟူသမျှတွေကို ရှုမှတ်နေရင် သမာဓိအားရှိတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ်အမူအရာရပ်နဲ့ ရှုမှတ် သိတဲ့နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိတယ်။ အဲဒါဟာ နာမ်နဲ့ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲ။ မှန်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။ စိတ်ကူး ကြံစည်မှုတွေကို ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာလဲ စိတ်ကူးကြံစည်မှုနာမ်နဲ့ ရှုသိတဲ့နာမ်က တခြား၊ ကြံသိမှုရှုသိမှုနာမ်၏ တည်ရာမှီရာရုပ်ကတခြား ဒီလိုပိုင်းခြား သိတယ်။ ဒါလဲနာမ်နဲ့ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲ။ မှန်ရဲ့လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။ ညောင်းတာပူတာ၊ နာကျင်ကိုက်ခဲတာကို ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာလဲ အခံရခက်တာနဲ့ ရှုသိတဲ့နာမ်က တခြား၊ အဲဒီ အခံခက်တာနဲ့ ရှုသိမှု၏ တည်ရာမှီရာရုပ်ကတခြား ဒီလို ပိုင်းခြားသိတယ်။ ဒါလဲ နာမ်နဲ့ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲ။ မှန်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။ မြင်တယ်လို့ မှတ်တဲ့အခါ မျက်စိနဲ့ အဆင်းကတခြား၊ မြင်သိတာနဲ့ ရှုသိတာကတခြား ဒီလို ပိုင်းခြားသိတယ်။ ဒါလဲ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲ မှန်ရဲ့လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ

ကြားတယ် လို့ မှတ်တဲ့အခါ နားနဲ့အသံကတခြား၊ ကြားသိတာနဲ့ ရှုသိတာက တခြား ဒီလို ပိုင်းခြားသိတယ်။ ဒါလဲ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲ။ မှန်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။ တွေ့ထိတဲ့အခါ ထိတယ်၊ လှုပ်တယ်၊ သွားတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် မှတ်နေရင်း ကိုယ်နဲ့ ထိသိရတာက တခြား၊ ထိသိတာ ရှုသိတာကတခြား၊ ဒီလို ပိုင်းခြားပြီး သိတယ်။ ဒါလဲ နာမ်နဲ့ရှုပ်ကို ပိုင်ခြားသိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲ။ မှန်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီကနောက် သမာဓိဉာဏ်တိုးတက်ပြီး အားကောင်းလာတဲ့အခါမှာ ထင်ရှားပေါ်လွင်လာသမျှကို ရှုမှတ်တိုင်း အကြောင်းနဲ့အကျိုးကိုလဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ အဲဒါက ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ပဲ။ အဲဒါကို ရှေ့နားက ပြောခဲ့ပါပြီ။ အဲဒီလို ပေါ်လာသမျှကို မပြတ်ရှုနေရင်း နာမ်ရုပ် (၂)မျိုးနဲ့ အကြောင်းအကျိုး ပိုင်းခြားသိတဲ့ ဉာတပရိညာ ဖြစ်ပုံကို အတိုချုပ် မှတ်ထားရအောင်။ (ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ရုပ်နာမ် နှစ်မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတာပဲ။ အဲဒါဟာ ဘုန်းကြီးတို့ ညွှန်ကြားထားတဲ့အတိုင်း အားထုတ်ကြတဲ့ယောဂီတွေမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် ထင်ရှားတဲ့အသိဉာဏ်တွေ ဖြစ်ပုံပါပဲ။

အဲဒီကနောက် သမာဓိဉာဏ်တစ်ဆင့်တက်ပြီး အားကောင်းလာတဲ့ အခါမှာ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ကြိတာ၊ ထိတာ၊ မြင်တာ စသည်တွေကို မှတ်နေရင်း ဘယ်ဟာမဆို ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ချက်ချင်း ပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့သိရတယ်။ ကြားတယ်၊ ကြားတယ်လို့ မှတ်နေရင်း ကြားလိုက် ပျောက်လိုက်နဲ့ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့သိရတယ်။ ကြိတယ်၊ ကြိတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေရင်းလဲ ကြံလိုက် ပျောက်လိုက်၊ ကြံလိုက်

ပျောက်လိုက်နဲ့ ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့သိရတယ်။ မြင်တယ်၊ မြင်တယ်လို့ မှတ်နေရာမှာလဲ လျှပ်ရောင်ကလေးများလိုပင် ချက်ချင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့သိရတယ်။ အဲဒါဟာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်ခိုက်မှာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်ဖြစ်ခိုက်မှာကျတော့ သာဗျေထင်ရှားပါတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ လှုပ်တယ် စည်ဖြင့် မှတ်နေရာမှာလဲ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာမရောက်ဘဲ ရွှေ့တိုင်းရွှေ့တိုင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့သိရတယ်။ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန်၊ လက်ခြေပုံသဏ္ဌာန် စသည် မထင်ရှားဘဲ တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့သိရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့သိရတော့ ခဏမခဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ မမြဲတာချည်းပဲ ဘယ်အချိန်မဆိုသေနိုင်လို့ ကြောက်ဖွယ်ဆင်းရဲချည်းပဲ။ အလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘဲ အစိုးမရလို့ အနတ္တချည်းပဲလို့ ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်ရှားပေါ်လာတယ်။ အဲဒီလို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောတွေကို ထင်ရှားသိပြီးတော့ သမ္မသနဉာဏ်မှ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်အထိ တက်ပြီးနောက် အဲဒီ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်ရင့်သန်ပြည့်စုံလာတဲ့အခါမှ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲကို အသိဉာဏ်က ကျရောက်ပြေးဝင် သွားပါတယ်။ အဲဒီလို ဝိပဿနာဉာဏ်က ကျရောက်ပြေးဝင်သွားတယ်။ အဲဒီလို ဝိပဿနာဉာဏ်များနှင့် အရိယမဂ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်များဖြစ်ပုံကို (မမြဲဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊ အနတ္တ၊ သိရနိဗ္ဗာန်ဝင်လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတာပဲ။ အဲဒါကို ခုတင်က ဆိုခဲ့တဲ့ ရှေ့ပိုင်း(၂)ပိုဒ်ကိုပါ ဆိုကြရမယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ

၆၇

မမြဲဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊

အနတ္တ၊ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်။

အဲဒီရှုပုံရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်ဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့၏အဖြစ် အပျက်ကိုရှုပြီး ဘုရားဖြစ်ရတယ်ဆိုတာနဲ့လဲညီတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)၊ သီလဝန္တသုတ်၊ သုတဝန္တသုတ်တို့နဲ့လဲ ထပ်တူညီတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ ကိုယ်အမူအရာ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ်အမူအရာ၊ သဘောတရား များ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ဖြစ်နိုင်မှာ ရှုရမယ်ဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်နဲ့လဲ ညီတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ နောက်ပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံမှ အနုလောမဉာဏ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီအနုလောမဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ ဂေါတြဘူဉာဏ်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီဂေါတြဘူဉာဏ်၏ အခြားမဲ့၌ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အဘိဓမ္မာပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်နဲ့လဲညီတယ်၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီတော့ အကျဉ်းချုပ်ဆောင်ပုဒ်နှင့် အညီကျင့်ရင် ဘုရားအလိုတော်ကျ ဖြစ်တယ်မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီတော့ အဲဒီလို မရှုရ၊ မမှတ်ရ၊ အားမထုတ်ရဘူးလို့ ပြောရင် ဘုရားအလိုတော်နှင့် ညီပျံ့မလား၊ (မညီပါဘုရား)၊ ဘုရားဘက်က နေရာရောက်ပါ့မလား၊ (မရောက်ပါ ဘုရား)၊ အဲဒါ အထူးသတိပြုရမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

နောက်ပြီးတော့ မာလုကျပုတ္တသုတ် စသည်နှင့်လဲညီပါတယ်၊ ညီပုံကတော့-

ရှုပုံ ဒိသ္မာ သတိ မုဋ္ဌာ၊ ပိယံ နိမိတ္တံ မနသိ ကရောတော။

ပိယံ နိမိတ္တံ-ချစ်ဖွယ်အာရုံကို၊ မနသိ ကရောတော-နှလုံးသွင်း

မျှော်လင့်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ရှုပ် ဒိသွာ-အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင်၊ သတိ မုဋ္ဌာ-အမှတ်မရဘဲ သတိမေ့သွားတော့သည်တဲ့။

ဒါက မာလုကျပုတ္တသုတ်မှာ အကျဉ်းချုပ်ပြထားတဲ့ ရှုမှတ်မှုမရှိဘဲ လူတွေဟာ အများအားဖြင့် လှပတင့်တယ်တဲ့ ချစ်စရာကိုသာ မြင်ချင် နေကြတာပဲ။ ဟုတ်ရဲ့လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို ချစ်ဖွယ် ကိုသာ မြင်ချင်နေကြတော့ ချစ်ဖွယ်ကို မြင်လျှင် မြင်ခိုက်မှာ ထင်ရှားတဲ့ မြင်သိမှု မြင်ရတဲ့အဆင်းစသည်ကို အမှတ်မရဘူးတဲ့၊ ဟုတ်ရဲ့လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)၊ မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း မြင်တာကို ရှုမှတ်ပြီး သိရမယ် ဆိုတာ မကြားဖူးတဲ့လူတွေဟာ မြင်တယ်မြင်တယ်လို့ အမှတ်သတိဖြင့် ရှုမှတ်မိရဲ့လား၊ (မရှုမှတ်မိပါဘုရား)၊ ရှုမှတ်ရမယ်လို့ ကြားနာပြီး မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ သူ့မှာတောင်မှ အမှတ်သတိ အားမကောင်းသေးရင် တစ်ခါတစ်ရံ မမှတ်မိဘဲ မေ့သွားသေးတာပဲ၊ ရှုမှတ်ရမယ်လို့ မကြားဖူးသေးတဲ့သူတွေ၊ ကြားဖူးသော် လည်း မယုံကြည်တဲ့သူတွေ၊ ယုံကြည်သော်လည်း အားမထုတ်နိုင်တဲ့သူတွေ မှာတော့ မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း မေ့နေတာချည်းပဲ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)၊ တနည်း အနက်ပြန်လျှင်-ရှုပ် ဒိသွာ-အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင်၊ ပိယံ နိမိတ္တံ-ချစ်စဖွယ် အာရုံကို၊ မနသိ ကာရောတော-နှလုံးသွင်းသောသူအား၊ သတိ မုဋ္ဌာ-မြင်တယ်ဟု အမှတ်မရဘဲ မေ့သွားလေတော့သည်တဲ့၊ မြင်ရတဲ့ အဆင်းကို ချစ်စရာလို့ထင်နေရင် အမှတ်မရဘဲ မေ့နေတာတဲ့၊ ချစ်စရာလို့ ထင်နေရင် ဝိပဿနာသတိဖြင့် အမှတ်ရသေးရဲ့လား၊ (အမှတ်မရတော့ပါ ဘုရား)၊ ထို့အတူပင် မုန်းစရာထင်ရင်လဲ မေ့နေတာပဲ၊ ချစ်ဖွယ်၊ မုန်းဖွယ်

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ

၆၉

မထင်ပဲ ပကတိသိနေကျအတိုင်း ထင်နေရင်လဲ မေ့နေတာပဲ။ အဲဒါဟာ ရှုမှတ်ခြင်း မရှိတဲ့သူတွေမှာ ချစ်ဖွယ်အနေနှင့်ဖြစ်စေ၊ မုန်းဖွယ်အနေနှင့်ဖြစ်စေ၊ ပကတိသိနေကျ သာမန်အားဖြင့်ဖြစ်စေ သိပြီး သတိမေ့နေပုံပါပဲ။

အဲဒီလို မေ့နေသူမှာ ချစ်ဖွယ်ထင်ရင် ချစ်ခင်နှစ်သက်မှု ရာဂဖြစ်တယ်။ မုန်းဖွယ်ထင်ရင် ဒေါသဖြစ်တယ်။ သာမန်အနေဖြင့် ထင်ရင် မြဲတဲ့အနေ အတ္တအနေဖြင့် အသိမှားတဲ့ မောဟဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ကိလေသဝဋ် ဆင်းရဲဖြစ်ပြီးတော့ ကမ္မဝဋ်ဆင်းရဲ၊ ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲတွေလဲ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ဖြစ်ဖြစ် သွားတယ်။ အဲဒီလို ဝဋ်ဆင်းရဲတွေ မပြတ်ဖြစ်နေရင် ဆင်းရဲငြိမ်းတဲ့နိဗ္ဗာန်နှင့် နီးပါ့မလား။ (မနီးပါဘူးဘုရား)။ အဲဒါဟာ အနာရောဂါဖြစ်ကြောင်း အစာကိုစားတိုင်း အနာရောဂါ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ရောဂါမပျောက်မငြိမ်းတာနဲ့တူတယ်။ မတူဘူးလား။ (တူပါတယ်ဘုရား) ဒါကြောင့် အဲဒီ မာလုကျပုတ္တသုတ်မှာ-

ဝေဝ အာစိနတော ဒုက္ခံ အာရာ နိဗ္ဗာနံ ဝုစ္စတိ-လို့လဲ ဟောထားပါတယ်။

ဝေ-ဤသို့ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဒုက္ခံ အာစိနတော-မြင်ပြီးလျှင် အမှတ်မရဘဲ ကိလေသာဝဋ်ဆင်းရဲ၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲကို ဆည်းပူး စုဆောင်းနေသော သူအား၊ နိဗ္ဗာန်-ဆင်းရဲငြိမ်းသည့် နိဗ္ဗာန်ကို၊ အာရာ-ဝေသည်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်ပါသည်။ ဆိုရပါသည်တဲ့။

အဲဒီဒေသနာပါဠိအရ မြင်ပြီးပြီးချင်း မရှုမမှတ်ဘဲနေလျှင် နိဗ္ဗာန်နဲ့ ဝေးတယ်လို့ဆိုတာ မထင်ရှားဘူးလား။ (ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား)။ ထို့အတူပင်

ကြားပြီးလျှင်လဲ မရှုမမှတ်သူမှာ နိဗ္ဗာန်နဲ့ဝေးကြောင်း အဲဒီသုတ်မှာ အတိအလင်း ပြဆိုထားပါတယ်။ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အပြည့်အစုံကို သိချင်ရင် မာလုကျုပ္ပတ္တ သုတ်တရားတော် စာအုပ်မှာ ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ မြင်ပြီး ကြားပြီးလျှင် အမှတ်ရတဲ့သူမှာ နိဗ္ဗာန်နှင့်နီးကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုပြထားပါတယ်။

န သော ရဇ္ဇတိ ရူပေသု၊ ရူပံ ဒိသွာ ပဋိဿတော။

ရူပံ ဒိသွာ-အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင်၊ ပဋိဿတော-တစ်ဖန် အမှတ်ရသော၊ သော-ထိုသူသည်၊ ရူပေသု-မြင်ရသော အဆင်းတို့၌၊ န ရဇ္ဇတိ-မတပ်မက်တော့ပေတဲ့။

မြင်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း၊ မြင်တယ်၊ မြင်တယ်လို့ အမှတ်ရသောသူဟာ အဲဒီမြင်ရသော အဆင်းတွေက ချစ်ဖွယ်ကောင်းပေမယ့် အဲဒီအဆင်းတွေ၌ မတပ်မက်မနှစ်သက် မချစ်ခင်တော့ဘူးတဲ့၊ ထို့အတူပင် မုန်းဖွယ်အဆင်း တွေ သာမန်အဆင်းတွေ၌လဲ မုန်းခြင်း၊ မြဲတယ် စသည်ဖြင့် အသိမှားခြင်းလဲ မဖြစ်တော့ဘူးတဲ့၊ အမှတ်အသိနဲ့ သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းနေတဲ့အခါမှာ မြင်တယ် မြင်တယ်လို့ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း ပျက်ပျက်သွားတာကိုသာ ထင်ရှားတွေ့ရတယ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ်ရောက်နေတဲ့အခါမှာဆိုရင် မြင်တယ်၊ မြင်တယ်လို့တောင် အမည်တပ်ပြီး မမှတ်ရတော့ပါဘူး၊ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ အရှိန်ကြောင့် မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း ဘယ်ဟာမဆို တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျောက် သွားတာတွေကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။

ဘုန်းကြီးညွှန်ပြချက်အတိုင်း ပထမကစပြီး အားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးထဲက ဘုန်းကြီး အစ်ကိုဝမ်းကွဲ ဦးဖိုးချိုဆိုတဲ့သူဟာ ဘင်္ဂဉာဏ်

မစ္ဆယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ

ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဟိုဟိုသည်သည် လျှောက်ကြည့်မိရာမှာ သစ်ပင်
တွေရော၊ လူကိုယ်တွေရော တရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျောက်ပျက်နေတာကိုချည်း
တွေ့ရတယ်။ အဲဒီတော့ မူလက သူ့ထင်မြင်ချက်နဲ့ မကိုက်ညီလို့ အသိတွေများ
မှားနေသေးသလားလို့ သူ့မှာသံသယဖြစ်တယ်။ မူလက သူ့မှာ ဆရာပြောပြ
ထားပုံက သစ်ပင်တို့၊ တုံးတိုင်တို့၊ မြေကြီး ကျောက်ခဲတို့၊ လူ့ရှုပ်ကိုယ်တို့
စသည်တွေဟာ အတန်ကြာမှ သူ့အချိန်တန်မှသာ ပျက်တယ်။ ကမ္မရုပ်စိတ္တရုပ်
တွေသာ အလျင်အမြန် ပျက်တယ်လို့ ပြောထားတဲ့အတိုင်းသူက ယုံကြည်နေတာကို၊
ယခုတော့ ချက်ချင်းပင် တရိပ်ရိပ်နဲ့ အလျင်အမြန်ပျက်နေတာချည်း တွေ့နေရတော့
သူကယုံမှားဖြစ်ပြီး ဘုန်းကြီးထံမှာ လာရောက်မေးပါတယ်။ “အဲဒီလို သူသိနေပုံဟာ
မှားနေသလား”တဲ့။ သူသိနေတာကို မှန်တဲ့အကြောင်း၊ ဘာကြောင့်အသိ ထက်သန်လို့
ဒီလို အလျင်အမြန် ပျက်နေတာကို သိရတဲ့အကြောင်း ရှင်းလင်းအားပေးပြီး
ပြောလိုက်ရပါတယ်။ အဲဒီ ဦးဇိုးချဲ့ဟာ အဲဒီကနောက် ရက်အနည်းငယ်အတွင်းမှာပင်
ရုပ်နာမ်ချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားပုံကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ပြောကြားပါတယ်။

ကြားရာ၊ နံရာ၊ စားသိရာ၊ ထိသိရာ၊ ကြံသိရာတွေမှာလဲ ကြားတယ်
စသည်ဖြင့် ချက်ချင်း အမှတ်ရတဲ့ ယောဂီမှာ အဲဒီကြားရတဲ့ အသံ စသည်၌
တပ်မက်တဲ့ ရာဂစသော ကိလေသာဝဋ် ကင်းငြိမ်းပုံကို နည်းတူပင်ပြဆို
ထားတယ်။ အဲဒီကိလေသာဝဋ်ကိုမှီပြီး ဖြစ်ရတဲ့ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်
ဆင်းရဲတွေလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိဘဲ ချုပ်ငြိမ်းတယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီလိုမြင်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း မြင်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တဲ့
ယောဂီမှာ ဆင်းရဲငြိမ်းတဲ့နိဗ္ဗာန်နဲ့ နီးနေတာပါပဲ။ ရောဂါပျောက်ကြောင်း ဆေးကို

မှီဝဲသုံးဆောင်တိုင်း ရောဂါပျောက်ဖို့ နီးနေသလိုပါပဲ။ အဲဒါကိုလဲ ဒီလို နိဂုံးချုပ်ပြီး ဟောထားပါတယ်။

ဝေံ အပစိနတော ဒုက္ခံ၊ သန္တိကေ နိဗ္ဗာနံ ဝုစ္စတိ-တဲ့။

ဝေံ-ဤသို့ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဒုက္ခံ အပစိနတော-မြင်ပြီးလျှင် ပြီးချင်း ရှုမှတ်၍ ကိလေသောဆင်းရဲ၊ ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲကို ပယ်ဖျက်နေသော သူအား၊ နိဗ္ဗာနံ- ဆင်းရဲငြိမ်းသည့် နိဗ္ဗာန်ကို၊ သန္တိကေ-နီးသည်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်ပါသည်။ ဆိုရပါသည်-တဲ့။

အဲဒီ မာလုက္ခပုတ္တသုတ် ဒေသနာတော်အရ မြင်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း စသည်မှာ မြင်တယ်စသည်ဖြင့် ချက်ချင်းအမှတ်ရနေပြီး သိနေတဲ့ ယောဂီဟာ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း နိဗ္ဗာန်နဲ့ နီးနီးသွားတယ်ဆိုတာ မထင်ရှားဘူးလား၊ (ထင်ရှားပါတယ် ဘုရား)၊ ဒါပေမယ့် နည်းသစ်ထွင်ပြီးဟောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကတော့ “ဝိပဿနာရှု နေရင် နိဗ္ဗာန်နဲ့ဝေးတယ်၊ မရှုဘဲနေမှ နိဗ္ဗာန်နဲ့ နီးတယ်”လို့ ဟောထားတယ်၊ အဲဒါဟာ ဘုရားအလိုတော်ကျ မာလုက္ခပုတ္တဒေသနာနဲ့ ညီပါ့မလား၊ (မညီပါဘုရား)၊ ပြောင်းပြန်ဆန့်ကျင် မနေဘူးလား၊ (ဆန့်ကျင်နေပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီဝါဒကို လက်ခံနေကြတဲ့သူတွေဟာ ဘုရားဘက်ကနေတာ ဟုတ်ပါ့မလား၊ (မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား)၊ ဒီလို ဘုရားအလိုနဲ့ ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ဘက် ဝါဒကွဲများနဲ့စပ်ပြီး အဲဒီ ဝါဒကွဲတက်ကိုမလိုက်ဘဲ ဘုရားဘက်ကသာ တည်တည်တံ့တံ့နေဖို့ မလိုဘူးလား၊ (လိုပါတယ်ဘုရား)။

ဒါကြောင့် မြင်ခိုက်၊ ကြားခိုက်စသည်မှာ မြင်တယ်၊ ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး တကယ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်တွေကို ကိုယ်တိုင်

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှင့် ဉာတပရိညာ

ဉာဏ်ဖြင့်တွေ့ပြီး မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ အနတ္တလို့ သိတိုင်းသိတိုင်း အဲဒီသိရတဲ့ အဆင်းစသော ရုပ်၊ နာမ်တွေမှာ မြဲတဲ့အနေ၊ ချမ်းသာတဲ့အနေ၊ အတ္တကောင် အနေဖြင့် အထင်မှား အသိမှားတဲ့ မောဟအဝိဇ္ဇာဖြစ်ခွင့် မရှိဘဲ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ မောဟ အဝိဇ္ဇာ ကင်းငြိမ်းတော့ ရာဂ ဒေါသစသော ကိလေသာဝဋ်ဆင်းရဲတွေလဲ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ မှန်ရဲ့မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။ ကိလေသာဖြင့်ခွင့် မရှိဘဲ ကင်းငြိမ်းသွားတော့ အဲဒီကိလေသာကို မှီပြီးဖြစ်မည့် ကံလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘဲ ကင်းငြိမ်း သွားတယ်။ အဲဒီကံကြောင့် ဖြစ်မည့် ဘဝသစ် ရုပ်၊နာမ်ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲလဲ ကင်းငြိမ်းသွားတော့တာပဲ။ အဲဒီလို ကင်းငြိမ်း သွားတာဟာ ရှုမိတဲ့အာရုံနဲ့စပ်ပြီး ဖြစ်ခွင့်ရှိတဲ့ ဝဋ်ဆင်းရဲတွေ ကင်းငြိမ်းသွားတာပဲ။ အဲဒါကို တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်လို့ခေါ်တယ်။ မြင်တယ်၊ ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း အဲဒီ တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နေတာပဲ။ ထင်ရှားတယ် မဟုတ်လား၊ (ထင်ရှားပါတယ်ဘုရား)။ အဲဒီလို တဒင်္ဂနိဗ္ဗာန်သို့ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း ရောက်ပြီးတော့ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ အသိဉာဏ်၏ အခြားမဲ့မှာ ရုပ်၊ နာမ်သင်္ခါရုချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆီကိုညွတ်တဲ့ ဂေါတြဘူဉာဏ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီဂေါတြဘူဏ် အခြားမဲ့၌ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်အာရုံထဲသို့ ပြေးဝင်သွားတယ်။ အဲဒီမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ သူ၏အကျိုးဖြစ်တဲ့ သောတာပတ္တိဖိုလ် ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်အငြိမ်းဓာတ်ကို ဆက်ပြီးအာရုံပြုတယ်။ အဲဒီ အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် ဆိုတာတွေဖြစ်တာဟာ ဘာမှ မကြာပါဘူး။ နောက်ဆုံးအသိအနေနဲ့ အငြိမ်းဓာတ်ထဲ ရောက်သွားတဲ့ အနေဖြင့် တစ်ခဏ ကလေးပါပဲ။ ဒီလိုသိပုံ ရောက်ပုံကို တကယ်တွေ့ရတဲ့ ယောဂီများက ထင်ရှားပြော

ကြပါတယ်။ အဲဒီလို သောတာပတ္တိမဂ်၊ ဖိုလ်ရောက်သွားရင် သောတာပန် ဖြစ်သွားတာပဲ။ အပါယ်လေးပါးမှ အစဉ်တာဝရ လွတ်မြောက်သွားပြီး အင်မတန် နေရာကျတာပဲ။ အဲဒီလို ရောက်သွားအောင် ရှုမှတ်အားထုတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အရေးမကြီးဘူးလား၊ (အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား)။

သောတာပန်က ဆက်ပြီးရှုမှတ်အားထုတ်သွားရင် သကဒါဂါမိမဂ်၊ ဖိုလ်ရောက်ပြီး သကဒါဂါမိ ဖြစ်သွားတယ်။ သကဒါဂါမိက ဆက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်သွားရင် အနာဂါမိမဂ်၊ဖိုလ်ရောက်ပြီး အနာဂါမိ ဖြစ်သွားတယ်။ အနာဂါမိက ဆက်ပြီး ရှုမှတ်အားထုတ်သွားရင် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါ ဂေါတြဘူနှင့်တကွ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်အငြိမ်းဓာတ်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားတယ်။ အဲဒါဟာ “ကုသလဿ ဥပသမ္ဘဒါ-ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေရမယ်”ဆိုတဲ့ ဘုရားအဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့်အညီပါပဲ။ “သီလကုသိုလ်လဲ ပြည့်စုံစေရမယ်၊ သမာဓိကုသိုလ်လဲ ပြည့်စုံစေရမယ်၊ ဝိပဿနာပညာ ကုသိုလ်လဲ ပြည့်စုံစေရမယ်”လို့ ဆိုလိုတဲ့ အဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့် အညီပါပဲ။ အဲဒါကို “ကုသိုလ်တရားဖြစ်ပွားစုံစေ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ထပ်ပြီးဆိုကြရမယ်။

ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားစုံစေ

နောက်ပြီးတော့ သီလိတ္တပရိယောဒပန်-မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းက တစ်ပါးတဲ့။ အဲဒါကတော့ “အရဟတ္တမဂ်၏ အခြားမဲ့မှာဖြစ်တဲ့ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်ပြီးတော့ မိမိစိတ်မှာ ကိလေသာအညစ်အကြေး လုံးဝကင်းပြီး

မိမိစိတ်ဓာတ်ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ

၇၅

သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေရမယ်”လို့ ဆိုလိုတာပဲ။ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်ပြီးတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘယ်လိုအာရုံကောင်းကို တွေ့ရပေမယ့် နှစ်သက်သာယာမှု တဏှာအညစ်အကြေး မဖြစ်တော့ဘူး။ ဘယ်လို အာရုံဆိုးကို တွေ့ရပေမယ့် စိတ်ဆိုးပြစ်မှားမှု ဒေါသအညစ်အကြေး မဖြစ်တော့ဘူး။ ဘယ်လိုအာရုံမှာမှ မောဟ၊မာနစသော ကိလေသာ အညစ်အကြေး မဖြစ်တော့ဘူး။ အခါကာလ အားဖြင့်လဲ ဘယ်အခါမှာမှ ကိလေသာအညစ်အကြေး မဖြစ်တော့ဘူး။ စိတ်ဟာ အမြဲတမ်း ဖြူစင်သန့်ရှင်းနေတော့တာပဲ။ အဲဒီလို အမြဲတမ်း စိတ်စင်ကြယ် စေရန် “သမိတ္တပရိယောဒပနံ-မိမိစိတ်ကို စင်ကြယ်စေရမယ်လို့” ညွှန်ကြား တော်မူတာပါပဲ။ အဲဒါကို “မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေလို့” ဆောင်ပုဒ် စီထားတာပဲ။ အဲဒါကို ထပ်ပြီးဆိုကြရမယ်။

မိမိစိတ်ဓာတ် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ

အဲဒါဟာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသမျှ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ရုပ်၊ နာမ်တွေ၏ အဖြစ်အပျက်ကို မပြတ်ရှုလျက် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားစေပြီးတော့ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့် စင်ကြယ်စေဖို့ ညွှန်ကြားတော်မူတာပါပဲ။

တေ-အကုသိုလ်ဟူသမျှကို မပြုဘဲ ပယ်ခြင်း၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြည့်စုံစေခြင်း၊ မိမိစိတ်ဓာတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်းဟူသော ဤသုံးပါးသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏။ သာသနံ-အဆုံးအမတော်ပါပေတည်းတဲ့။ အဲဒါကို “ဤသုံးပါး ဘုရားဆုံးမပေ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတာပဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို အစကစပြီး ဆိုကြရမယ်။

၇၆

ဗုဒ္ဓသာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးတရားတော်

အကုသိုလ်များ၊ ရှောင်ရှားပယ်လေ၊

ကုသိုလ်တရား၊ ဖြစ်ပွားစုံစေ၊

မိမိစိတ်ဓာတ်၊ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ၊

ဤသုံးပါး၊ ဘုရားဆုံးမပေ။

အဲဒီအဆုံးအမ သာသနာတော်နှင့်အညီ ပြည့်စုံအောင် ကျင့်နည်းကိုလဲ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော် စသည်နှင့်အညီ “ပေါ်တိုင်း မပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊ မမြဲဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊ အနတ္တ သိရန်ဗျာန်ဝင်”လို့ အတိုချုပ်ညွှန်ကြားထားတာပဲ။ အဲဒါကိုလဲဆိုပြီး တရား ပွဲသိမ်းကြရမယ်။

ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊

ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊

မမြဲဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊

အနတ္တ သိရန်ဗျာန်ဝင်။

(ဒီဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ ရှုမှတ်ပုံကိုလည်း အကျဉ်းချုပ်ပြောပြီး (၂)မိနစ်ရှုမှတ် စေသည်။ မှတ်ချက်တိုင်း၌ သမ္မာဝါယာမမှစ၍ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားပုံကိုလဲ ပြောပြသည်။)

ဒကာထွန်းကျော်တို့ ယနေ့ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာနဲ့စပ်ပြီး လှူဒါန်းကြတဲ့ ဒါနကုသိုလ်တွေလဲ များစွာဖြစ်ခဲ့ပြီး သီလဆောက်တည် ကျင့်သုံးသောအားဖြင့် အကုသိုလ်တွေလဲ ပယ်ခဲ့ပြီး တရားနာတဲ့ကုသိုလ်တွေ ရှုမှတ်တဲ့ဝိပဿနာကုသိုလ်တွေလဲ ပွားခဲ့ပြီးပြီ၊ ဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်

မိမိစိတ်ဓာတ်ဆွတ်ဆွတ်ဖြူစေ

၇၇

ဘုရား)၊ အဲဒီကုသိုလ်တွေကို အမျှဝေပြီး တရားသိမ်းကြမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

ယနေ့အဖို့ ကျွန်ုပ်တို့ ပြုစုပွားများ အားထုတ်အပ်သော ကုသိုလ်
ကောင်းမှုအပေါင်း၏ အဖို့ဘာဂကို အမိအဖတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏၊
အဆွေအမျိုးတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏၊ ဤအရပ်၌ ရောက်ရှိနေသော
လူပုဂ္ဂိုလ်သတ်၊ နတ်ပုဂ္ဂိုလ်သတ်အပေါင်းအား အမျှပေးဝေပါကုန်၏၊ အလုံးစုံသော
သတ္တဝါတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏၊ အမိအဖတို့မှစ၍ အလုံးစုံသော
သတ္တဝါတို့သည် ဤကောင်းမှုအပေါင်း၏ အဖို့ဘာဂကို အညီအမျှရကြ၍
ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

အမျှ-အမျှ-အမျှ ယူတော်မူကြပါကုန်လော့။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဟောကြား ပြုစုတော်မူသော ကျမ်းစာများ

စဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်
၁။	ဝိပဿနာလမ်းညွှန်ကျမ်း	၁၃၀၀-ပြည့်
၂။	ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း(ပထမ)	၁၃၀၆-ခု
၃။	ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏ မှတ်တမ်း	၁၃၀၈-ခု
၄။	ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း(ဒုတိယ)	၁၃၀၉-ခု
၅။	မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ပါဠိနိဿယ	၁၃၁၃-ခု
၆။	မဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်(အကျဉ်း ၄-ပိုင်း)	၁၃၁၃-ခု
၇။	၎င်းအကျယ် (ကာယာနုပဿနာပိုင်း)	၁၃၁၃-ခု
၈။	ဝေဒနာနုပဿနာတရားတော်	၁၃၁၄-ခု
၉။	နုတ်ခွန်းဆက်မိန့်ခွန်းတရားတော်	၁၃၁၄-ခု
၁၀။	မဟာစည်ဓမ္မဒေသနာဆောင်ပုဒ်များ	၁၃၁၅-ခု
၁၁။	ဝိပဿနာအလုပ်ပေးတရားတော်	၁၃၁၆-ခု
၁၂။	ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဉာဏ်စဉ်တရားတော်ကြီး	၁၃၁၆-ခု
၁၃။	ဝိသုဒ္ဓိဉာဏကထာ(ပါဠိ)	၁၃၁၈-ခု
၁၄။	ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း	၁၃၁၈-ခု

မဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ကျမ်းပေါ်သည့်ခုနှစ်
၁၅။	ဓမ္မစကြာ အသံလွှင့်တရားတော်	၁၃၁၉-ခု
၁၆။	အနတ္တလက္ခဏသုတ် အသံလွှင့်တရားတော်	၁၃၁၉-ခု
၁၇။	ဘဝပြဿနာ	၁၃၂၀-ပြည့်
၁၈။	အင်ဒိုနီးရှား သာသနာပြုမှတ်တမ်း	၁၃၂၁-ခု
၁၉။	ဝိပဿနာ အခြေခံတရားတော်	၁၃၂၃-ခု
၂၀။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဋီကာ သမယန္တရပိုင်း ဂဏ္ဍီနိဿယ	၁၃၂၄-ခု
၂၁။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် (အခြေခံများနှင့်တကွ ဝိပဿနာပိုင်း)	
၂၂။	အရိယာဝါသတရားတော်	၁၃၂၅-ခု
၂၃။	မဟာစည် ဝတ်ရွတ်စဉ်	၁၃၂၆-ခု
၂၄။	ဝိမ္ဗိကသုတ်တရားတော်	၁၃၂၇-ခု
၂၅။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာနိဿယ(ပထမ)	၁၃၂၈-ခု
၂၆။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာနိဿယ(ဒုတိယ)	၁၃၂၉-ခု
၂၇။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာနိဿယ(တတိယ)	၁၃၂၉-ခု
၂၈။	ဝိပဿနာရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်	၁၃၂၉-ခု
၂၉။	ပုရာဘောဒသုတ်တရားတော်	၁၃၂၉-ခု
၃၀။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာနိဿယ(စတုတ္ထ)	၁၃၃၀-ပြည့်
၃၁။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကြီး(ပထမ)	၁၃၃၀-ပြည့်

စဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်
၃၂။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကြီး(ဒုတိယ)	၁၃၃၀-ပြည်
၃၃။	ဗြဟ္မစိုရ်အသံလွှင့်တရားတော် ၄-ပိုင်း	၁၃၃၀-ပြည်
၃၄။	ဘာရသုတ္တန်တရားတော်ကြီး	၁၃၃၁-ပြည်
၃၅။	ရက်လည်ဆွမ်း အနုမောဒနာတရားတော်	၁၃၃၁-ခု
၃၆။	မဟာစည်သတိပဋ္ဌာန်အဖွဲ့လုံးဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းဥပဒေ	၁၃၃၁-ခု
၃၇။	ကျောင်းအနုမောဒနာတရားတော်	၁၃၃၂-ခု
၃၈။	လောကဝံတရားတော်	၁၃၃၂-ခု
၃၉။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြန်မာပြန်(စတုတ္ထတွဲ)	၁၃၃၃-ခု
၄၀။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြန်မာပြန်(ပထမတွဲ)	၁၃၃၃-ခု
၄၁။	၂၃-ကြိမ်မြောက် ပူဇော်ပွဲ သြဝါဒကထာ	၁၃၃၅-ခု
၄၂။	သလ္လေခသုတ်တရားတော်ကြီး(ပထမတွဲ)	၁၃၃၄-ခု
၄၃။	သလ္လေခသုတ်တရားတော်ကြီး(ဒုတိယတွဲ)	၁၃၃၅-ခု
၄၄။	ဟေမဝတသုတ္တန်တရားတော်	၁၃၃၅-ခု
၄၅။	၂၄-ကြိမ်မြောက် ပူဇော်ပွဲ သြဝါဒကထာ	၁၃၃၅-ခု
၄၆။	ကာမသုတ္တန်တရားတော်	၁၃၃၅-ခု
၄၇။	ဒုလ္လဘဝိနည်း သြဝါဒကထာ	၁၃၃၅-ခု
၄၈။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် (ဒုတိယတွဲ)	၁၃၃၆-ခု
၄၉။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် (တတိယတွဲ)	၁၃၃၆-ခု

စဉ်	ကျမ်းစာအမည်	စာအုပ်ထွက်ပေါ်သည့်ခုနှစ်
၅၀။	မဟာစည်သြဝါဒကထာပေါင်းချုပ် (ငွေရတုသဘင်)	၁၃၃၆-ခု
၅၁။	နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာတရားတော်ကြီး	၁၃၃၆-ခု
၅၂။	ဓမ္မစကြာတရားတော်ကြီး	၁၃၃၇-ခု
၅၃။	၂၆-ကြိမ်မြောက် ပူဇော်ပွဲ သြဝါဒကထာ	၁၃၃၇-ခု
၅၄။	သီလဝန္တသုတ္တန်တရားတော်	၁၃၃၈-ခု
၅၅။	တုဝဇ္ဇကသုတ်တရားတော်	၁၃၃၈-ခု
၅၆။	ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်နိဗ္ဗာန်ဝင်တရားတော်	၁၃၃၉-ခု
၅၇။	အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်	၁၃၃၉-ခု
၅၈။	ဗြဟ္မဝိဟာရတရားတော်	၁၃၃၉-ခု
၅၉။	သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်တရားတော်	၁၃၃၉-ခု
၆၀။	တက္ကသိုလ်ဝိပဿနာတရားတော်	၁၃၃၉-ခု
၆၁။	အနုမောဒနာတရားတော်	၁၃၃၉-ခု
၆၂။	မာလုကျုပုတ္တသုတ်တရားတော်	၁၃၄၀-ပြည့်
၆၃။	သက္ကပဉ္စသုတ်တရားတော်	၁၃၄၀-ပြည့်
၆၄။	မဟာသမေယသုံးသုတ်တရားတော်	၁၃၄၀-ပြည့်
၆၅။	သာသနာရိပ်သာ ငွေရတုတရားတော်	၁၃၄၀-ပြည့်
၆၆။	ဓမ္မဒါယာဒသုတ်တရားတော်	၁၃၄၀-ခု
၆၇။	စူဠဝေဒလ္လသုတ်တရားတော်	၁၃၄၁-ခု